
Награда
Десанка Максимовић

Награда
Десанка Максимовић
17
Душко Новаковић
2011

БИБЛИОТЕКА НАГРАДА „ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ“

- 1
Љубомир Симовић / УЧЕЊЕ У МРАКУ
- 2
Стеван Раичковић / РАНЕ И КАСНЕ ПЕСМЕ
- 3
Миодраг Павловић / СРБИЈА ДО КРАЈА ВЕКА
- 4
Танасије Младеновић / НА КРАЈУ МИЛЕНИЈУМА
- 5
Матија Бећковић / ОД – ДО
- 6
Милован Данојлић / РАЗГОРЕВАЊЕ ВАТРЕ
- 7
Бранислав Петровић / ГРАДИЛИШТЕ
- 8
Борислав Радовић / ПЕСМЕ
- 9
Слободан Ракитић / ПЛОВИДБА
- 10
Радмила Лазић / СРЦЕ МЕЂ ЗУБИМА
- 11
Милосав Тешић / У ТЕСНОМ СКЛОПУ
- 12
Алек Вукадиновић / КЊИГА ПРСТЕНОВА
- 13
Слободан Зубановић / КАД БУДЕМ ИМАО 64 ГОДИНЕ
- 14
Мирослав Максимовић / ШАПАТ КИШЕ О СЛОБОДИ
- 15
Рајко Петров Ного / ЧОВЕК СЕ ВРАЋА КУЊИ
- 16
Мирјана Стефановић / ПРОМАЈА

Душко Новаковић

**ЗАБАВА ЗА
УТУЧЕНЕ**

(Изабране песме 2002–2010)

Задужбина „Десанка Максимовић“
Народна библиотека Србије

Београд
2012

СМЕТЕЊАКОВ
ЦРТЕЖ

ТРЕНУЦИ

Лако дођу и оду, али кад утрче
Визитирају као лекар патронажни
Стојећи или клекнуто
Са прислоњеним медицинским ухом
На глатке и маљаве површине
Не би ли, ослушкујући концентрисано
Утврдили и уписали на латинском
Како је опште стање уметности
Која откад зна за себе и своја својства
Живи на рачун туђих болова
Чак је у томе пробирљива, склона извољевању
Па због тога и неприродно вечна
И омиљена као неки стари афродизијак
Али тренуци баш причљиви нису...Офелијо,
душо...

Упркос тачном хипу секундаре
Која тек у збиру градираног круга може да
измери
Сва наредна искушења, сваки страх
Било које посматране особе
Без обзира на њену збуњеност а потом и
немоћ
Кад је у мозгу заскочи службена дијагноза
Мада увек постоји шанса да се пре свог
нестанка
Тренуци ослоне на спонтану чулност језика
И чак уживају у његовој еуфонији
Јер тек у пуним сатима, кад тренуци губе
значај
Може ваљано да се утврди колико је неко слаб,
неко запуштен и луд

УТОВАРЕН

Стрељиво кад престаде да добује рафално
По избушеним шлемовима жутокљунаца
Хтедох и ја да узмем нешто од остатка рата

Сви су се грабили око њих стрвинарски
Стражњица ширених до зјапнутих пулпи шупка
У поамној вези са откинутим режњевима
отимао сам и ја

Држећи се за једно откинуто парче кровног
лима
Стиснутог међу зубима, преваљен врећасто
Преко шута прошараног стаклићима, уплетен у
жице

Возикан, угашеним градом у правцу оближње
Челичане, на малом, облачном камионету са
три точка –
Ќаиновог сервиса за одвоз секундарних сировина.
Тако је писало.

КЛИП-КЛАП

Један оборени виче да је ждрал
Нико му не верује

Иако је испокршен и набијен у блато
Развлачи крила, па их одиже
Па кљун сад одиже и теме
И грбину своју диже лучно, и њу да осуши

И јачи је него што изгледа, ево
Трзајем здраве ноге извукао је смрскану
А пувација до мене додацује: Их, то могу и ја!

Па иако се већ усправио и стоји
Стоји испршен као ждрал
Опет му нико не верује
Ма, хајте, молим вас, ждралови се
Не повијају тако ломно на ветру
И не крцкају попут суве барске тршљике

И он се поново враћа тамо
Где је после обарања
Из веће у мању висину
Стајао пободен као бандера у поље
И мало накривљен због оштећења кукова

И није да није хтео да мрдне одатле
Него није могао, ни у мислима
Јер су га мисли највише болеле
Али да клапће и самог себе целива
То је могао. Па је изгледало као да ће се винути.

ТРАЧ

Чим неки овдашњи наочарко доведен на
суђење митовима
Манирима свезнајућег оратора на високим
котурнама
Развије причу о вама, старим боговима и
богињама
Причу нимало похвалну за поуку и дуго
памћење
Ви не само што се гневите, негодујете и галамите
Што тај ћорави мизерник, пузигаћа из доњих
светова
Сав претворен у трзајуће тикове и гримасе
психопате
Искашљава пред публиком све ваше мане и
пороке
А никад ништа преступничко није учинио у
животу
Онако задригао у владању напабирченим
знањем
Него се, о богови, убрзо и жалостите због те уроте
Двоумећи се, шта и како с надобудником из
људског рода
Пропустити га или не кроз Хефестове наковње
и калеже
А остатке његових крупица метнути у дрвену
канопу
Затиснути је воском и похранити у гробно
сећање
На некога ко се осмелио да повуче оштре границе
Између богова и смртника, тако што само
смртнике обасипа
Похвалама и пожељним подухватима херојства
и части

Па му је сваки лав из Немеје на кога је
јуришао Херкулес
Одртавела, безуба сподоба у жагору циркуске
шатре
Који у покушају да рикне борбено изазива
грохотан смех
А Хидра она из Лерне, она стокрака хватачица
лађа
Њему је испумпани колут пластике бачен на
пустој плажи
А он сам, саможиво, као порезник, мота се по
Хелади
И при каквом год да је делању, кад једе, пије,
или мокри
На сваки ваш потез гледа као да се спрдате
самима себи
Церекање он из себе прослеђује као одазив
богињи Ехо
И кежење кад му Нарцис потури своје водено
огледало
Те је он у свему осорног поколења син, мазгов
Глаукове
Кобиле, Орест коме ниједан пастир неће
пружити конак
Па кренете ли да га кажњавате, доведите му за
непријатеља
Стадо крава и оваца, њих нека у јуришу зароби
и отера
И таквом се победом подичи – болесник са
Ајантовим лудилом
Кога нико не сме да сахрани, да се не би
опоганила земља
Ако у међувремену не нађе часнију замену за себе
А и ви своје посредништво у томе, ипак,
учините људским.

ПРЕСУДНА ОСЕЋАЊА КЛАСЕ

Има да се нађете окружени
Врло гадним поретком
Сивим у сивој кажњеничкој тмини

Одмах ће вам се спочитати
Безвољно одржавање машина
Ред и хигијене
По фабричким руинама где пакети
Прворазредних, скувих сировина
Леже разбуцани и покисли

Покушћете да упозорите борд
Да ваше кривице ту нема
Обратићете се јавности
Обратићете се и председнику владе
Храбро ћете га упитати
Зашто се догађају овакве пиздарије
И све у вези са једноличним оброком
Макароне, пасуљ, макароне

У међувремену прсти ће вам добити облик
Искривљених суварака реуме
Кичма озбиљно упозорити крцкањем
Да не може да вас држи усправно
Али још у томе нећете осетити слабљење
Старих интенција пролетерства
Ни у јецајима по изнајмљеним собичцима
Где је све крто од прљавштине
Крпе, столњаци, ћебад
Напукли лавабои, огледала
Цео приручник мизерије, цела студија
Колективног расапа

Процес грбављења и слабовидости
Дефетизам нервног система
У кући, на послу, на улици

Постајете образац несналажљивости
Прелазите у друштвену фелеричност
Фелерици који моле по елитним кафићима
За чашу воде, због малаксалости
Газде мисле да сте поремећени
Долазите под удар обезбеђења
Избацују вас, одводе у изолацију
Знојите се ненормално и у знојењу
Схватате да ово није
Свет који сте желели да створите
На раскрсници између Истока и Запада

Да ли решење видите у томе
Да отупите на све жеље
Као ваш пенис измрцварен сталним
Обећањима сусетке распуштенице?

Али и она, као и ваши израбљивачи
Остаје при своме у систему тарифне логике
Света који се оденуо у језик бројева
Ви, тврдоглави, при своме
Мада постоји безброј начина
Да дође до некаквог споразума
Рецимо, ако постанете толерантнији
Рецимо, ако се мало више потрудите
Да одглумите јако чврсте људе
Тако што ћете одједном поиспљунути
Све испендречене зубе и кости
Сву авитаминозу и неухрањеност

И кад окренете леђа тржишту снаге
Кад се вратите тамо где боравите
Скљокате у постељу, омлитавите
А ваша побуњеност покушава
Још мало да вас држи будним
Мада вам умор увелико смекшава мишиће

Мораћете ипак да одустанете
Од тог мучног преиспитивања
Ко то као шеф неправде пребира по вама
Мораћете да избришете из свести
Име злостављача задуженог за вас
Док вам сан не приђе тихо, као мачка
Која не разуме зашто сте обувени, као мртвац на
одру

А нешто мрмљате или громко хрчете
Као да себе рушите у себи

Толико тога понижавајућег мора да се учини
невољно

Да бисте могли да рачунате
Макар на мали крајак сна о постојању.

КОЛИЧИНЕ ДОЂУ И ОДУ, АЛАВОСТ ОСТАЈЕ

Макнисе, Шејмасе, Ешбери и ти Тајте*
Који хтеде павијане да учиш песмотворству
Вама се обраћам другарски

Био сам један који освану
Самљи и од последњег Чејена
Електронски навођене ракете
Налик тамним сенкама ајкула
Промицале су ми изнад главе
Забадајући се у циљане војне објекте
Бесније него иједан растурач Троје

Покушавао сам потпуно неборбен
Да се снађем у наступајућој еволуцији
Ништа нисам предузимао, само сам
Крчећи изнутра размишљао
О следећем оброку, о трави
Која је освајачки надирала према граду

Јер са залихама на гранама кућног стабла
Не беше нешто у реду... са уљем јестивим
Ко га је и кад потрошио
Пре колико отприлике векова
Остава се тако тресла и чангрљала
Као да је у њу ушао егзорциста с крстом

Потраја сат и више док се не довукох до ње
Пузао сам а онда нагло придигнут

---

* Луис Макнис, Шејмас Хини, Џон Ешбери и Џемс Тејт, енглески и амерички песници рођени у првој половини прошлог века.

Смакох пластичну боцу са рафа у којој се жуteo
Плићак дебљине прста... уље јестиво!
Гмизавички обрадован крикнух: wonderful!

Али од тренутка кад се уља докопах
Прво што помислих беше
Колико ће ми месеци требати да се усправим на
ноге

И до фрижидера одем и проверим
Је ли макар јаје једно остало
У том новозаветном ковчегу

А ако је остало, колико ће ми времена требати
Да га употребим, умешно разбијем
Халапљиво смажем и прсте олижем
И оно што је исцурело на под
И љуску, ако треба издробим и њу прогутам

И после стотину година научим
Како се пржи у тигању
Ако, у међувремену, сва јаја не нестану!

ЈЕДНОМ СЕКРЕТАРУ

Себи

Да сам ти ја био помогао да дођеш на овај свет
Да сам те ја зачео после те наградне пијанке
Рекао бих ти док те доносе на групни подој
Надничару мојих будућних млохавих дојки
Последицо суботњег стискавца у ноћном клубу
Мучениче моје хаварисане стиднице
Ужасно ће бити да будем ти, један болешљиви
ментор

У вишку дисциплинованих очева, стално
уморних
Од обавеза за које љубав нема никакво
разумевање

Али ако неко целог живота за таквим послом
чезне
Где се времена ни за чешкање иза ува нема
Ни за сврабеж уклештених мошница
Најгора ствар бива, не то исцрпљујуће,
вишесатно

Седење и мозгање над перфидним актима
Него што те ја, твој послодавац, као отац
Непрестано лошим поукама засипам
А на коначна решења на покварен начин
упућујем
А ти мораш да ми повлађујеш како су
ингениозна

Па с тога, нека моје пренемагање над тобом
Заврши без буке, шапатам, на излазу с посла
Стари друже и миљениче, дегустатору мојих
Газираних подрига, кафе-куварицо мојих пауза

Од овог часа си слободан и можеш ми окренути
леђа
Јер бољег потрчка од себе ја не нађох за тебе
Радостан што ме, ни младог, ни пожељног, неће
По канцеларијама, по кабинетима и
нужницима
Јурити, да ме смажу као пиле, стари академски
лисци.

КАО УСОВ ПИТАЊА

Ко је убио Н. Н. открити тек треба и свакако
На празне чауре на травњаку усмерити истрагу
На неколико опушака који су ту око ње
Расути и већ суви као мртви бумбари лежали
Јесу ли скупа пушили, или само убица
Може ли стабло кестена ишта о смакнућу да
каже –
Последње речи разочарања, последњи њен
пољубац?

Зашто је Н. Н. упуцана као вашарска, крпена
лутка
Питања, питања, питања, ко усов питања
Несесер пластични одаје њено скромно
имовинско стање
Прост ланчић око врата, с привеском детелине
Срећу јој није донео, дворце и кочије златне
Али кад би се дотична оживела, као у некој бајци
Мало ко не би узвикнуо: „Богињо
Праксителовог вајања!“

Хоће ли све око рупа на разнесеној глави
И две испод леве сисице, обе улазно-излазне
Месецима, потом годинама, тапкати у месту
Иако су у календару на полеђини малог
роковника
Дани неки прекрижени, а у вези са губитком
месечнице
Можда би истрага требала од тих крстића да
крене
Резом по стомаку кад је допреме у просектуру?

Од фетуса да се најпре почне, тек малчице
очовченог
Наслеђеним детаљима гена, Де-Ен-Ка везе
Која ће помоћи овој распараној незнанки
Да не буде једна у низу неразјашњених
случајева
Уз то и његова мајка од које никад неће сисати
Никад размазати њен кармин, никад је теглити
за сукњу
„Идемо, мама!“. А биће му гроб у гробу који
вапи за истином.

ДАКТИЛОГРАФКИЊА

Сви су је хтели повалити, или стојећи
Њу, малу пуначку дактилографкињу
С којом сам радио у истом офису
И правио се да не примећујем
Њено пецнуто одскакање из столице
Кад је, као преплашена препелица
Очијукање из угла просторије слала

Или кад би рзајући у преплашености
Као ждребица насумице тукла
Насртљивце из управног клана
У бураг кад би неког од њих бубнула
Кад би јој се примакао дахом уз груди
Двадесет отприлике година...
Једва избегла од клања из Босне

Све сам о њој знао и кроз размакнути процеп
Њеног стегна ватрено прелазио
Полуслужбеним погледом колеге
Кад сунчев би је сјај с прозора
У промицању поред мог стола магновено
скенирао
Како се оно звала...Српкиња, Муслиманка
О Боже, а толико ми је помогла у рату, највише.

ДА НИЈЕ ТАКО БИЛО БИ ДИРЉИВО

Теби и огризотини са отисцима зуба
На балсамованој дојки Месеца
Причам док не испричам до краја
У сањивим пропламсајима говора
Све што ће од мене, упућено теби
Отићи у музику несазнајног дружења

Да, чешљарио сам прстима по твом телу
Усхићен и свилом твоје косе
И не марих што ти се поруб хаљине
Вукао рашивен и што ниси била безгрешна
А приговоре богатуна не трпех, јер знадох
Да све што је убого, а лепо, непобедиво бива.

СТАНИЦА ХИПЕРИОН

Не беше прво ничег испод мојих спуштених
капака
Но кад дигох поглед и заметке визија прикупих
Промолише се жене-јагоде у стидљивом
румењењу
Но одмах беху начете пигментима генетског
труљења
Тек свака хиљадита спремна да преживи
радијацију

А таме, међу њивама, иза расутог хоризонта
Редови кукурузних стабљика почеше да се
примичу
И гомилају до самог улаза у тунел испод брда
У црњењу беху налик угарцима које је ватра
Оставила несажгане за потпалу другој ватри

Али већ беше, што оно кажу, експертски учено
Да су на делу, у поодмаклој фази, колатерална
УСА решења, кад фарме и оне најудаљеније
Месецима пуцкетају изнутра, као леје сочива
У пакленој суши, одбацујући махуне у језивом
праску

А рис косооки стоји, потпуно хаотичан у глави
Ни гуску да препозна, ни легла кокошјег да се
сети
Дерњавом размиче мутно обзорје не би ли
уочио правац
До тајне колевке воде и своје озрачене табане
Охладио у болном дрхтању, као кад фасује
рисицу

Више никакве сумње нема, чишћење
термитских купишта
Ипак је плански урађено по налогу
Уранијумске ложе
Те космати кад изађосмо вани, ћосави се
вратисмо
Па да те и Нобел случајно стрефи да ли би се,
овакав као рис
Без носа, отпалих ушију обрадовао себи у
огледалу.

КЊИГЕ

Док бејах најбеднији, глибавко, највише дивоте
сам видео и уживао
Грабљив, највише ограбљиван сам био,
варалица над варалицама
Највише сам кваран био, и крезуб, кад сам
највише зуба имао
Стидљив, да ми се лице осипало чиревима, па
се не могах сплести
Ни са неком лаком женом у округу, а бозације
и пекари су могли
Стално, стално сам у странице буљио којих
беше као салате на пијаци

Најбоље дане проведох кад нико безбрижан
није био, одбих се од људи
Пропаст која је ојадила моју породицу гурнуо
сам у фиоку
Па се повучен из такве државе почех на ватри
без пламенова грејати
Док су сви око мене цвокотали зимогрожљиво:
и поп и рабин и хоџа
Једном, сажалењ над собом, честитку за
рођендан себи послах
Кад рекох да сам заручник ластавица највише
пријатеља ме напустило

Сад се вуцарам по улицицама Хаифе и брже од
књига својих старим
Ћутљиве су оне као тапете и на здеране,
хотелске тапете личе
Мада се догађа да кроз њих понекад никну
стабаоца бадема

Па кад у тишини кажем: моје књиге, осврнуте
на мене, увек су
Помало увредљиве биле, држале су ме у шапи,
као девојку одлука о венчању
Знам, отац сам њихов који их ни у чему, никад
неће досегнути, само одлучно побацили.

СМЕТЕЊАКОВ ЦРТЕЖ

Од чега прво да крене на блок-папиру за цртање
Од неколико линија усправних и водоравних, и
грбавих
А повезују их коси умеци, леви истоветни
десним
То његова је кућа, мада на поштанску торбу личи
Без прозора је и врата, без оцака, доцртаће их
после
И све што је од куће, као спољашност,
одложена хипотека
А ко год да му дрежди над главом, учитељ или
сами Бог
Криву ствар чини ако по свом тврдоглавом
нахођењу
Из уметности цртања којој ништа збуњујуће не
претходи
Избрише невеште потезе, поништи чедност
приказивања

Али он по својој тера: дрвеће, лишће на њему,
гнезда
Са птичјим папанима, једном скупином
халапљивих
Ќљунова који су ћапили црвиће дебљине прста
Тако их види око, несразмерне у односу на гране
И оловка се сели до места, заузимајући простор
за клупу
Где клемпава штапић-фигура као седи и нешто
чита –
Отац изгубљених година, намрчен ко зна због
чега
Наједном оловка уздише и прави паузу,
вероватно се одлучује

На коју страну белине да нацрта, где да смести
мајку
Овде, или баш овде до оца, не, код бурета иза куће

Ту је, бриши-па-пиши, као цртач, одева у
пругасти шлафрок
Издужује њено дрхтање и општу слабост тела
У примећеној упрегнутости слушкиње,
заробљене кућом
Па изломљене, из очију, цртице падају
здрузгано доле
Због чега ли плаче? Можда због скривеног
сећања
На једну давну ноћ...Ти неизбрисиви девојачки
снови
Потиснути удајом, заборављањем да постоји и
смех
А у другом, скоро присилном браку, родиће му
сестру
Како да је прикаже кад су је стаклене кочије
одвеле у небо...
Поново се линија вуче изгубљено, као досадни
монолог

А онда смишљено почиње да заокружује неке
балончиће
Неке главе вирнуте из бусења, духовска нека
створења
На коју репата псећа брљотина лаје као у
стриповима
А човек с маском на лицу, на дах од мајчине косе
Подигао је руку, продужену у замах тесарске
секире...
И оловка се, згрожена, брзо склања поред
саксија испод трема
Доцртава ограду, у углу качи авион, у даљини
ређа брежуљке
И цртеж скоро да је готов, још само да га
својим потписом
Извуче из анонимног ауторства, свих ових малих
цртача, који због нечега

Можда због тога што их знамо, беже од свог
имена
Беже из свог детињства у коме је све што је
нацртано било
Мало или нимало вољено, па у новој верзији
збиље
Иако разорених живаца не користе услуге
рентгена
Седативе и струјна пецкања, ни смирујућу
музику ситре
Него стрпљиво пребивају у нама чак и кад
разговарају
О напуштању и неверству одраслих –
заокружена је у њима
Бивша разорност судбине, па онде где ми
сагледавамо
Своју скрхану прошлост и мучно пропадање
планова
Они виде шансу да уздигну своје намучене,
изгрижене животе
И баш су од сорте која уме да воли, али се
вољењу не предају.

ОТКАД У БЕОГРАДУ НЕМА...

Откад у Београду нема, а пола је века како нема
Бајлонија, Вартекса, Баруха, браће Алкалај
Нема ни савршено профитне опходње према
новцу
Ни легендарне твртке „ Вајферт пиво и син“
Где су момци пуњачи и они за чепирање флаша
Увече прелазили у зализанке, у окретне
фићфириће
У касаче који би одмах после бубњарског туша
Оносили, вукући двораном обујмљене око паса
Све те чарлстон-девојке, клокотаве од вермута
И у првом мрачном заклону, заривали се у њих
Након судбинског скидања прслучића и
мидера
А онда и гаћица и тако, после утурања слуги
Убрзо постајали фамилија, солидни полујевреји
Тако све док их Круп – Фридрих од челичног
Есена
Вешто увучен у замку лидертафа из пивница
Одмах после Аншлуса не окреса као даљу
својту
А скупа са њима и црне Србе, такозване Цигане
Сводећи их на жбуку, на гомилице логорског
пепела
По којима су специјални Ес-Ес анђели
детекције
Педантно пребирали да нађу и последљу
златну круницу
Све у свему, свако је платио цену за луду
игранку

Смрти, једни топионицама и душегупкама, због
расе
И боје коже, други због деоничарског улога
заблуде
Да се смрт може откупити. Тако се и прекинуо
родослов
Наших Јевреја који је досезао до краља
Соломона
Бацањем карте на злато а добијањем дима из
рукава!

ИНТОНАЦИЈА

Нервозни и устремљени, са јењавајућим
  рото-светлима на крову
Паркирају се на сред улице, попречно, уз
  шкрипу точкова
Стоје угашених мотора, са прстом на
  прекидачима моторола
Или на копчи окопасних футрола, мрачни у
  срдитој пресуди
Препуној шаржерске тишине, свако са својим
  углом осматрања
Кроз шофершајбну и странична стакла,
  поскиданих шапки
Због топлоте која мучи несаницом сваки кутак
  града
А горе, небројена, расута сазвежђа некако
  дивно светлуцају

И ко да их спречи у томе, сред виоленције једне
  бесконачне химне
Доспеле из старе једноте света, доброг но
  климавог и рањивог у свему
И можда због тога и опстојног у давању
  интонације
И свирепима да запевавају свирепима, не би ли
  међу њима неки
Још хладнокрвнији обртник речи од Бога,
  налакћен иза прозора
Уживао што му је пиштољ у једној а меци у
  другој руци
И ускоро чуће се њихово убацивање и
  шкљоцање затварача –
Завршна епизода привлачења која не пролази
  без обилног крволиптања.

ШТИЋЕНИК ИЗ 1959. ГОДИНЕ

Решење и за мене беше да останем скривен иза
Гвоздене завесе
Због трке у наоружању и сталне претње од
судара
Бојевих глава што су потенцијал нуклеарних
игала носиле
И као од шале могле су га убризгати где им се
прохте
Нагрђујући земљу незалечивим ранама за
даљих хиљаду година

А сада чујте ово: Био сам прослеђен у камп за
опоравак
И са четом остале деце, ошишан на нулу,
запрашен
Неухрањени десетогодишњак, увијен у
скелетну форму
Један од доведених нечијом грешком до саме
границе
Да постанем друштвени расход, једноставно
прецртан

А сада пратите и ово из моје бележничке
вијуге:
Пекмеца беше толико да си могао да мажеш по
неколико
Слојева, јела са месом и салатом, три врсте да
бираш по вољи
Добисмо хрпу одеће, шарениш америчке
милости породица
И праву кожну лопту из Француске, чудо од
чигре

Живот ми се тих дана осмехну у свом пуном
 блаженству
 Те почех затицати себе како помало и маштам
 О свем овом заслуженом добротинству света
 иза границе
 Као да његова нежност и саосећање позваше и
 мене, јадничка
 Вечно гладног, да будем пчела која попада на
 полен сваковрсни
 А сада обратите пажњу на ово, јер досађивати
 више нећу:
 Била је то васпитачица, Чехиња, млада и једра
 жена
 У целом кампу, од седам теткица, само је она
 накарминисана била
 И зубе је прала редовно, и груди, ујутро, пре
 оглашавања трубе
 Кад сви похрле на славине поређане напоље у
 низу
 А сада чујте о збивањима која са политиком
 немају везе:
 Да чувам камп и помажем стално сам
 одређиван био
 По цело пре подне, сатима, с њом сам у шатору
 остајао
 Као да ме за море не беше брига, и за сунчање,
 због рахитиса
 Сатима испод војничког ћебета дисали смо
 једно у друго
 Па пошто тако, као сендвич, склопљени смо
 били и устима
 Рукама, горе-доле, свако је по оном другом
 прелазео
 Мазно пипкајући све и коврце влажне и
 слепљене
 И онда, без иједне речи, закопчавање би
 следило, сређивање
 Растуреног кревета, враћање постељине у
 затегнуто стање

И ништа се, сем подрхтавања, у пољском
кревету није збивало
Иначе бих експлодирао да је до каквог кресања
дошло
Мислим да је за њу мој фитиљ прекратак био,
недоношче
Такав је у ствари био, али уверен сам и сада,
већ прегорео
Да се у мом стомаку паљење страсти после тога
стално одвијало

НАЈСЛАБИЈИ ОД ХРИШЋАНА

У транспорт га нису примили, шта ће домовини
у свему метежној
Још једна локална луда, још један забављач и
смешни гегавац
Који се збуњено осврће око себе, јер нигде
никог нема на тргу

Разлога што га нису евакуисали било је на
претек, али онај прави
Свима некако схватљив, због крајње особине
људскости
Ваљда неће ратне комшије, на оваквој бени,
зарађивати кликтај победе

Јер цело тело му беше покривено, сваки делић
и листови на ногама
Старим хеленским легендама, збрчканим
додуше и усахлим
Али бравурозна то беше тетоважа
портретисаних богова и богиња

Па нека разуларени узурпатор још једном види
те савршене визије
Још живих темељника јаства, нека слободно
пређе длановима
Преко Афродитиних груди, преко Хефеста и
Посејдона с рибом на трозупцу

Ако су га одмах заклали јатаганом, касапском
сатаром, чиме ли
А слике вешто одрали и у сољевини са
бивољим чапрама
Отпремили са кирицијама у Цариград, где су
онда бацили рамове?

СВРАКА

Људи људима кљуцају једине преостале животе
А судијски дани се множе као рецке у
календару војника
Шта ће ти дани рећи а да не заврше у
порицању
Шта ћеш ти одговорити у готово чедном
опраштању
А да дани не постану завештајна тајна,
оправдавање тишине

И сврака те једна гледа раскречена на прозору,
плаха
Ни тамо је ни овамо, вреба хоће ли ти низ лице
потећи
Влажни седефи суза – опраштање које би радо
покључала
На дну ове затворске приче где су све казне
потрошене, а сузе
Тупо зазвече као прогутани новчићи у уличном
аутомату.

ЧУДОВИШТЕ

Неће ни данас изаћи испред зграде девојка коју
њени крију
Кроз зидове је видим како кроз зидове зури у
мене
Ено, сад је у уској тами ходника, ено је сад крај
ципеларе
Чешка испод хаљине то место однедавно
посуто длацицама
Нос потом болно уврће, мрзећи ту шиљасту
паприку
Затим намазом жуманца прави од свог лица
мумију
А уста држи отворена, да би могла гускиним
кричањем
Да изађе из неке почетне фазе небулног
хтења за лудилом

Сад је два лепо пржена котлета с гађењем
одгурнула
Пире шљуснула на паркет, маниром шпанске
инфантикије
И на исти неваљали начин преврнула зделицу
са салатом
Зафрљачила хлеб иза рамена, лудо, лудо се
церекнула
А кад је стрпљење њених старатеља прешло у
благи укор
С виљушком је око оца и мајке кружила,
приносила је очима
Сестру је у раме боцнула и тада, кад јој је у
глави кврцнуло
Нагло је из беса, па из потиштености, у
самосвесно дрхтање прешла

И чим је после прогутане таблете апаурина, у
кревет била положена
Беше ко да су је у теглу формалина
најопрезније потопили
Тако је, неузнемирена, и тонула, без
дављеничких мехурића
Да ли можда спашена, с клупком Аријадниним
у мислима
Или се још више губила, запетљавала, још
грозније булазнила
То мило, недоступно чедо, цело посаврнуто
унутар себе
Може ли барем мени у поверењу рећи куда је
отпловила и за чиме
На ком острву живи, да бих допливао до њене
колибе?

МОБА

У сам расвит их сретох, на забаченом,
  периферијском месту
У земљи забачених људи и предмета, на самом
Рубу брда чије је честарско растиње
  користила
За свој дом, куница стално трудна, ту налетех
  на њих

Заправо на једноличне шумове који беху као
  неко цапкање
А стизали су из малих, као педаљ шаке,
  покошених снопова
Који су се, нарамљени на нешто, кретали кроз
  призрак
И одмицали према забрану ограђеном збијеном
  грабовином

И потом ступали, у претрчавању, на стазу коју
  је прошлог лета
Артиљерија изроварила и, тамо, код
  кромпирових врежа
Пре утрина где су ископани ровови зевали у
  празно
Иза табле за упозорење, ту су се губили из мог
  вида

Јер неспремно сам, изгледа, срце, сред
  Касандрине мобе
Био повео са собом у шетњу, тиктакало је
  усплахирено
Те сам морао притискањем длана да га сабијам,
  натискам
Да не искочи кроз ребрену кошару и пљакне на тле

Све време у дрхтању-дрхтурењу због необично
поствареног
Сусрета, који није био ни налик оној
уобразиљи пера
Кад се сусреће са сновиђењем, већ спреман да
се спорим
Како то што се ван мене збива, као нешто, у
писању основе нема

И мада је сунце у благом дизању све овидило до
најмање прашинке
Мистерија, волшебништво, шта ли, још су ме
путем стезали
Док одлуку не донесох, да себи не поверујем
никако
Ни уз помоћ пера, да сам патуљке у моби срео.
А мислим да јесам.

КОСМОС

Тада, онај са препуном пластичном кесом
брусхалтера и трикоа

Ускочи у зарђалу подстаницу оближње
вишеспратнице

Други се стушти у улаз јавног клозета који већ
беше заглављен

Боковима дебеле Мунибе, широким као лађе за
превоз песка

Две кћерке иза њених леђа, лепе, мирисале су
на прегорелу запршку

А Харис стрпа у уста клупко лажно
позлаћених наруквица и прстења

И замаче, десно од рибарнице, у правцу
запаљених картона

Где су већ стајали као триптих: чика-Муса,
Бурдуш и Сабрија

Ако ти недостаје академско питање, сад је
моменат да питаш:

Морају ли се неки људи бавити целог живота
шверцовањем истине

Да би преживели у космосу, увек
проблематично покретљиви

При спашавању од полиције и враћању у
подземни пролаз

У вријеж опет жохарски, у крезубо таксирање
пљувачке за место

Кад пице-бице махерски бивају поређане на
Бонито амбалажи –

Сиротиња, шљам, лезилебовићи?! Не, *Исусови*
јошомци, крсиши...

Увек у средини између циничног Вол Стрита и
његовог празног гроба.

ИЗАБРАО САМ
МЕСЕЦ

ПИЛИЋАРНИК

О драга, о вољена, о чедна, тек задевојчена
Зовни ме к себи непостидно, избрбљај своје
  задихано вољење
Да чујеш шта ћу ти рећи ја пре него што чујеш
  друге момке

А сигурно ћу ти рећи: о мила, о обожавана, о
  млекомирисна
Нисмо толико нестварни да би неко занесенији
  од нас
Помислио пре нас што бисмо пре њега
  помислили нас двоје

Да је Месец само због нас увео у собу, латицу
  по латицу
Цео пилићарник звезда, расуо их наоколо као
  свице
И по твојој црној коси коју наматам на прсте
  као напрстак

И по твојој орошеној туфници испод пупка
А срси твоји туку узбуђено и с мојим, за октаву
  гласнијим
Као да хоће пијукањем таваницу да досегну и
  пробију је.

CAVALIRE: ПРОЗОР

Хтеднеш ли њен свилени рупчић галантно да
поидгнеш, уз наклон
Птицоловца, мораш пре тога цело сновно
краљевство да пређеш
Високе куле, шанчеве, оружарнице у ковачком
прегнућу
Дворце што се као паунови, на стреломет,
шепураво диче зидинама

И казане, та viseћа убилачка гротла, где
топљено олово кључа
Мораш зобићи у луку, неосврнут на крикове и
подбуле опекотине
Не марећи што у некој штали са коњима
одмориште делиш
Згрчен у слами, док ти на један громко отпухнути
прдеж стотину пахне у лице

На воду брзу и тешку, коловратну, на тамну од
мељаве, наиђеш ли
Надувена чапра козе пренеће те као од шале, а
китара у руци
Спасити од сијасет заседа и стража,
разбојничких или властелинских
Отпоздрављен бићеш на царини, неокрзнут у
ходу кроз утварне шуме

Како си стекао ту ритерску снагу, хитрину и
лукавство измицања
Па се твоје кости не беле по мочварама и
друмским јендецима

И теби је самом тајна, како си се пробијао кроз
окужене атаре
Кроз сметове и потошљене долине, одолевао
позивима баханткиња

И сваком јаду и невољи, и тамничењу по
подрумским казаматима
Нашао избављење и лека, никад не сазнав ко те
помаже и чува
Не оживљава ли се неко други у теби кад увече
склопиш трепавице
А преко дана тавори у твом телу неодвојив од
глади и жеђања

Па ваљда отуд и твоја жеља: не пробудити се
некад, нипошто
Али тај други мало кад услишава што си
намеран да ти се једном деси
Ма колико се, ноћу, та варка доимала
стварнијом од сваке појаве
У тројству створеном од озарине, наслућивања
и поноћне сете

Као ниједан од твојих двојника, он добро
познаје лудост замомчења
Ма колико је прикривао тамом, јер те цаклење
очију одаје
Па онако родитељски он ти најтише, да не би
свиснуо од самоће
Каже: склањај се, момче с прозора да те Месец
својим српом као траву не попасе!

НЕВЕЗАНО ОД СМИТОВЕ ТЕОРИЈЕ КАПИТАЛА И МИШЕВА

Продали су одвајано од уста: полутке
Овчјих стеља, кајмак из мешина
Печурке и неке ситне бобице за оздрављење
Сад следи одлажење из вароши
На малим здепастим коњићима
Риђим као браде енглеских пастора

Шта све не бих дао од својих суботњих
ужитака младића
Кад би могао да им се придружим, кренем са
њима

Кроз теснаце, успоне и лугове
Где сове, иако слепе дању, за њима окрећу главе
А веричје кикотање заједно
Са фијуком бачених шишарки сручује се на њих
И тера их да подбадају коњске слабине: ђиха,
ђиха!

Невезано од Смитове теорије капитала
Циркулишућег и кроз њихово трговање
Принуђени су на стално савлађивање препрека
Наилазак мрака у вишесатној јахаћој тортури
Кад се зарађена главница ослања на
издржљивост задњице
Укалупиране у дрвеном седлу, док надомак
села не чују
Обрадоване лавеже и звуку ланца репатих
стражара

Тетураво, заносећи се у ходу, погнути од
укочености
Баратају око дупло свезаних чворова

На врећама са купљеним потрештинама
 Још се не могу исправити ни кад се разодевају
 И нема код њих златоустог певушење кад се
умивају
 Ни мазног протезања у кревету, под њима је
сламарица
 Мирноћу и непомерање она тражи, иначе боде

Брзо заспивају, а пре тога још једном
опишавају
 Новац у кожној кеси, обешеној око врата
 Преко ње су стављене руке, онако укрштено
 И ко би покушао да је отме био би растргнут
 Али не и мишеви који у нултом часу спавања
 Упадају кроз буцаке и пењући се на њихове
груди
 Ако не могу да стргну кесу, ситнозубо је
изгрицкају
 Сводећи и најкрупније новчанице на најмање
мрвице
 На вредност узалудног сељачког профита
 Јер и мишеви, невезано од Смитове теорије да
је и новац врста створења
 Такође су створења која само узимају а заузврат
ништа не дају.

ЗА ВРЕМЕ ХИПЕР ИНФЛАЦИЈЕ, КРАЈЕМ ДВАДЕСЕТОГ ВЕКА

Како сам провео прву
И последњу ноћ с тобом?
Било је у свему отегнуто
Но брзо сам навукао хлаче
Отрчао кући на туширање
Па на посао, засукао рукаве
И у недоглед диринчио на утовару
Као у некој ропској мистерији
Даљих хиљаду година експлоатације

Али, кад год сам у прилици да се сећањем
Опет покупљен нађем код тебе
Опет те видим како суптилно
Устајеш са мене и бришеш
Мојом мајицом, топла и раскречена
Моју проливену, биковску есенцију
Тако си се за сперму изразила, док си кајгану
листила
А мене, без мајице и кајгане, потрошеног
отпустила.

ПОШТО ЈЕ ПАЛА КИБУЦ-НОЋ

Некад, при крају забаве
Пошто је пала кибуц-ноћ
Излазиш напоље и не знаш
Да ли да пешачиш до куће
Или чекаш на ноћни превоз
Који нипошто неће доћи
Ни аутобус, ни трамвај, ни такси
Ни твој замишљени летећи ћилим

Тада, код неког шахта почиње
Твоје уливање у спознају
Да си ту где заиста јеси –
Сам у свом Израелу, досељен
Да наставиш родослов предака
А крај му је твоје име које нико
Не зна, а ни ти сам ниси сигуран у њега
И крећеш се као неко ко се још родио није.

ЕЛЕГИЈА О БИЦИКЛУ И ТРГУ

Док не престанем да сањам
Даваће ми се у тој астралној сфери
Толике радости и дивна
Буђења у сиротињском кварту

Где дани пролазе у мучном ћутању
Док се и ћутање не прене
На шкрипу ђубретарских кола
И смеха црнопутих анђела

А ја бих само хтео некеме, у поверењу
Сан један свој да испричам
Како сам у њему учио да бициклирам
Како ми је мајка придржавала седло

И трчала, јадница, за мнош, поскакивала
Летела у круг, у круг, у круг
Падала на храпави плочник, гулила колена
А мислим да сам точковима прелазео преко ње

Њено лице изобличено грчевима
Кад сам научио да возим сам
Остало је овде на земљи, на једном тргу
Стално мени иза леђа, нагнуто, као да ме
подиже.

ЧОВЕК ИЗ УЕНЕ: ХАИКУ ПОГЛЕДА

Мунефусу Јодзеамуна, из Уене
Тврђаве у округу Ига, чувеног
Самураја Мацуа син
Онај који после ритуалног подсецања
Перчина, окреће главу од свих:
Родитеља, пријатеља, завичаја
И од девојке, и од ње
И од њеног смешка јутарњем сунцу
И од целог очевог богатства које му је било
Такорећи на дохват руке

На њега мислим док ми поглед
Игрив од одушевљења шара
По суседовом воћњаку окићеном
Брошевима и круницама
Колико је од тада прошло сезона
Ждралових селидбених летова
На језерцету крај павиљона Хонђо
Док се и он није скрасио
У сеоцету надомак града Еда
У колиби од бамбусовог прућа
Као један који жели да подучава друге
Техници кратког израза
Пре него што схвате да се добар хаику
Чека и по неколико година
Па је већина одустајала од учења
И одлазила, а неки и љути
Што су губили време на нешто
Што се сводило на свега три даха
Додуше ланчано повезаних
У седамнаест слогова, распоређених

Према метричком ритму:
Пет: седам: пет, са дозволом и на
Сувишне слокове
И на недовољан број слогова
Са паузом или без паузе
На крају првог или обично
На крају средњег стиха
Где се пауза у самом смислу
Поклапа са паузом форме
Насупрот стихова са цезуром
Без прекида смисла
Који претходи цезури

Колико сам и ја од тада препешачио
Бос и прашњав, ломатао се
Од странице до странице књига
Док нисам стигао до њега
И убрзо, после топле каше од пиринча
И лепе опходње учитеља
Постао раскокодакани новајлија
Који свакоминутно из себе
Истреса хаику по хаику, као пас буве
А он ме благо опомиње
Да бих морао, и то одмах да почнем
Од стабла бора да изучим
Како да будем као он шутљив
А шуман, и да се као бор, иако
Прикован за тло, у мировању
Ипак, крећем, у причама сеоским
И дворским, јер свакад је неки бор
Нешто видео и чуо, нешто
Лепо и страшно, док ја
Збуњено одговарам: О, Башо, учитељу
Кад би ти само знао како сам и ја
У минулим *Годинама скакаваца*
И мршавих крава, из твоје посвете
Упућене *Зрацима на брду Нико*
Твој очај примио као свој и
Заволео га као да ми је драгана

Јер заиста беше тако...

*„Из године у годину све исто, мајмун
Увеселава гомили у масци мајмуна“*

А кад заврши са представом
Изгубљено седи и ћути
На простирци у свом кућном кавезу
С мислима да га у том седењу и чекању
Да поново навуче маску
Ништа не чини тако неслободним
Ни снег, ни војске, ни болести
Као пролећни лахор. Јер сам се и ја
Годинама и годинама мучио
Како да нађем свој израз
И у њему помирим земно са неземним
Да нешто своје, ако вичан сам томе
Хаику-лахорима придодам:

*И, где, у воћњаку, уз помоћ безброј невидљивих,
месечевих бабица
Породила се суседова трешња и савршено тихо
преко сваке
Сунце прелази кишом умоченим у црвене
и измене радости
Па и улична пашчад, до малојре кљуко
кидисаних вилица на вилицу
Одједном, збуњени, свешлуцањем минђуша,
прешала су да се кољу!*

А њихова се зачуђеност ненадним окитом
Не исказује баш тако лако речима,
Само су цвилели и вртили се око репова
Па наједаред шмугнуше кроз ограду,
Као да их је сама глад утерала у воћњак,
И подигнутих глава према трешњама
Нешто су се дошаптавали, о, деца –
Балавурдија докона у мангупском наговарању
Ко ће се попети први.

НАТОПЉЕНО

Измакнувши алкохолној свити, балдисан,
скљокан на тротоару
Спрам целог атласа неба, у Месец сам се био
запиљио
Пази, мајку му, опет се претворио у урођеника,
у голог Црвенокошца
И њуши ту бочицу са јодом, загледа је готово
учено, гребе чеп

А бочица? Откуд се сад она ту нашла, кад на
креденцу
У очевој кући, тамо још непомерана,
стражарски стоји
Уз радио „Филипс“ који помно надгледа
компот у теглама
И шећерење изренданих дуња. Ухваћен треба
да будем, ишибан...

Но ухо сам успева да улови умор и уздахе
савладаних статуа
Немо пребацивање оптужби, решивих само
новцем
Но новца у шкафовима нема, па деценијски
мужеви сатрапи
Своје деценијске жене магарче још једним
сећањем на свадбене дане

Оним *ga* упијеним ко потпис у регистратор
венчаних парова
И сад, док напуштам њихове животе, с лицем
на коме је слепљена

Њихова потрошена мржња, у сусрет ми
прилазе, сојаком
У добром ортаклуку спанђани мртвозорник
млади и маћеха

Руке је обујмила око струка свом новом
земаљском човеку
Бордо накарминисана, у штиклама, шипчи по
калдрми, замиче
Терета гадног лишена, слободна, отуд и
спремна да своје срљање у све
И у прељубу оправда напуштањем партнера:
„Преварио ме као нико!“

Скоро да јој завидим на срећи и што никад ни
од кога изгрђена
Ни кажњена неће бити, за читав преостали
живот
Ни кад покопана до мог оца легне, а неко глупо
церекање скелета
Као да завршава ову причу уместо мене, коме
се већ спава.

ДВА ДУХА

Ујак мој, давно то беше, пробуди ме благим
дрмусањем
Шапатом објасни да устанем и хитро се оденем
И тек што у трегерке ускочих, врећа ми се
јутана, бабина
Нађе тутнута у руке и замрсак дебљег канапа

Од свих бића ујак ми беше најмилији, такорећи
узор очинства
Те клиснух за њим улицом која на парк
градски избија
Још сањив, гурајући га отпозади, кад би застао
да нешто ослушне
Посматрано с Месеца били смо два духа:
мајстор и шегрт

И ево нас како разгрђемо гране, као да
пластимо влажно сено
Снопом батеријске лампе паралишемо затечене
спаваче
Ујак, птицу по птицу откида и мени их,
дрхтаве, додаје
Обневиделе су од уперене светлости,
посаврнутих, белих зеница

У врећу трпам те рестлове, мекане, лагашне и
топле
Цариће, грлице, жуње, врсте које за своје
спасење
Због летње омаме и дневног зрачења
распростре паклине

Не нађоше згодније коначиште од парка,
огрнутог свежином реке

И парова ливадских ту беше, загрљених шева и
штиглица
Голубљих сорти ћубана, дугорепих ветрушки,
косова
Утрпасмо на крају и врапце и једну дртину
гавранску
Истим смо се путем вратили – крај операције
ловаца на птичје главе

Али, одложене у кухињи где сам спавао, у сам
расвит крену
Замршено неко оркестрирање, потом и
надимање вреће
Безазлена су, знадох, та створења, али некако
страхотно
Беше то мрдање, померање, а онда и
залетање вреће

Према бочној страници кревета, одједном
клизну испод њега
И подвучена сасвим у тмицу, стаде да удара
одоздо
У мрежу која држи мадрац, стаде да бобоће по
њој
Као да је нека магична сила кренула да се из
подземља пробија

И преврне ме из овог сплава, где сам лежао
бацакан сред хучних
Цилика, нем да призовем помоћ, јесам ли
уопште и дисао
Небудан у чудној будности бродолома који се
одвијао
На домак креденцу у кухињи, креденцу као
грозној стени

Тако и потонух у двосан, кад опет ме дрмусање
прену

Ујак, разгаћен, наги Аполон и до њега у
црвеном пењоару
Приљубљена, тек удата, ујна протезала се и у
сањивом зевању
Шашољила му косу, а мене штипкала за
ресице ува и нос

И још више прозирна у дворишту, обасута
првим ројтама сунца
Док сам чукао поред вреће и из ње пажљиво
вадио
Једну по једну убрану птицу, а она их
одбацивала у плавет
Сваки пут дижући брателе, док ми је ујак
кришом намигивао.

МОМЦИ ИЗ ЗИДАРСКЕ ФЕЛЕ

Момци из зидарске феле
Ќоврпави, здрави јужњаци
Још седе у крчми на мору
Не намеравају да се разиђу иако
Раде у јутарњој шихти

Шта их држи на окупу?
Можда вести приспеле из завичаја
Удаје, смрти, поруке
За одлазак у војску, или онај који прича
Такве неке скаредности...

Такве неке ствари, такве
Неке крајности о женама
Па им руке, због тога, бивају
Тако чврсто испод стола стегнуте
Таквим неким петловима око шије.

ДОГАЂАЈ У СВЕМУ СТВАРАН

Месец целе ме ноћи
Тамо-амо вуцарао, целе
Ноћи узносио, спуштао
Целе набадао, ух, ух
На трње од госпоиног плашта

Баш кад се био, охохо
Уморио, а мене баталио
Са улице стиже жагор
Радња обијена! Бла, бла, бла
Хи, хи, хи, опљачкана до чачкалице

У том, стиже газдарица радње
Ммм, ммм, добра, богами, пссст, једра
У несвест само што не падне
И Месец и ја шта ћемо, уф, уф, како ћемо
Држимо где је држимо, уф, уф, само да не клоне!

ДОСТАВЉЕНО
МУЗАМА

ДУХУ ПРОГРЕСА

Стално су твоји фитиљи и лозинке
Омањивали у побуњеничком мраку
Спорећи се са тежњом републиканства
Да ли да се створи одлучно покољење
Из преиндустријских времена градова
Или да поспрдно таљига путевима, као циркус
Кога на крају распродају, почев од кловнова

Несумњиво да још важи и за тебе и твоје
следбенике

Да се у снази духа, пре иједне акције
Најбоље осећа жагор победе или мук пораза
Али, одустао сам да те подржавам, разуверен
У претварање воде у вино, а и не више млад као
смисао

А поезија ме интересује само као борба против
себе

Где ни позван на подстицање, ни опозван

Могу само да жалим што сам се некако изанђао
Ни кланац неки нисам прешао, ни у неку се
Медвеђу пећину нисам склонио од гониоца
И све вас, звончићи, што провирујете из снега
Посаветовао да не подижете главице према небу
Све док не прођу авакси – птице перфектног
образовања

Невиђене слушности и дара да уоче, нанишане
и елиминишу.

БЛЕСАК

Спреда, позади, одозго, по шавовима и око
дугмади
И доле око опута и нераспознатљивих цокула
или опанака
Светлост их још држи обасјане, секунду после
блеска –
Њине руке превучене варикином још
испружене некамо
Можда у правцу крајолика начетог претећом
тмином
Чучнути, њине фаце, испоснички су срањене
Укундачене једна до друге у ред посмртних
маски
Изнад поплављеног јарка препуног мртвих
мишева

Све је на њима саобразно еху скрембловане
паљбе
Која им, као да су фигуре од воска, отапа
калемарско знање
И поиграва се са њиховим свадбеним
стихирима
У оваквом осветљењу и пометњи која немо
диже увис
Блатњаво бусење косе и тела избеждарена
шрапнелима
Па суновраћује назад у локвену запршку мяса
и барута
Док се то војничко кување, као прилог ратним
рецептима
Не преради у полемичко лапрдање о калоричној
вредности костију

Овако осветљено-неосветљени више су, овако
просути
Помије а не жртве рата, жалосно говорење
безустих:
О, удаљите нас од оваквих несастављених
мртваца
Који неће моћи ни да клекну крај стоке у мужи
Раздрти какви јесу и сами нагађање кад се
искрено упитају
Колико ће прегорелих живота икад обновљено
бити
У причи која, временом, почиње да одудара од
стварности
Јер посао придодавања и брисања поверен је
поткупљеним фељтонистима

Овако уочени и ускладиштени у црни регистар
команде
Који их из балистичких зона поименице шаље
на кућне адресе
Да би смрт могла да се одене у црне хаљине
Електре
Мада се надамо да ће се свако дохватити свог
заклона
И брзо замаскирати у туђу смрт, с туђим,
укоченим погледом
Који мање боли, јер ове каше тканина и
дробова и нису праве
Завршнице, Нама је потребно, за сутра, нешто
чвршће од саме
Смрти, нешто што се, с пролећа, може у бразду
набити као семе.

НОЋНЕ ТОПОВЊАЧЕ

Хитро се искрадају са веза, брзо удаљавају
Топовњаче из базе у Зеленици
Једва, једва се већ назире, те кришке
На заљуљаном, лучном упијачу месечеве воде

Ускоро, ускор из мрклине, отуд
Доспева неко поспремање, вентилско шиштање
Бат цокула по палуби, премештање
Откатанчених сандука из утробе пловећих
гмазова

Ускоро стиже и шкљоцање, откривеног испод
Каки-мреже, челика изливеног да рига и бљује
Ватрене комете, мада све то, због размака
миљаже
На сонару, личи на орахове љуске на морској
површи

На вежбање у ораховим љускама, где без
страха
Момци голобради усхићено асфодел слани рију
Но морају ли баш брзо, иако нису варвари
Тако пацерски и полетно према варварству да
хитају!

ПРОЂЕ И ТРОЈАНСКИ, ОПСАДНИ...

Прође и тројански, опсадни
А они се нису у своје
Чежњиве Итаке вратили
Ни међу мртвима се не броје

Биће да склоњени иза гребена
Чекају тренутак који знамо
А с битком код Аустерлица је
Повезан, но нема их ни тамо

Можда у слоју, под пружењем
Припремају блиц-искрцавање
У тмурно јутро Нормандије
Где је немогуће обавити пребројавање

Или већ наплм-журбено
Откосом механичких рила
Брсте земљопис Азије
До самих вавилонских жила

Ќажу, виђени код Порт Саида
У нeredу како, исцрпљени, беже
А због Фокланда лејди Тачеровку
Поче кнедла у грлу да стеже

На топ-шансу, на бестселер чекају
И кад је томе мало наде
Али они у ИРИ не одустају
Да што бољу темпирану ураде

А као Швејк доброћудни један
Свом дому на ручак похита
Но чим га Марс прозва, на столу
Непоједена остаде пита

И Килрој, остави у стану
Своју обожавану пудлицу-куцу
И на зборно место дође
Припасујући омиљену пуцу

Тако и други, што се одају послу
Противном с мирним стањем
Остављају све своје најмилије
Зарад медаље стечене клањем

Па реши ту недоумицу своју
Око начелног уверења
Морају ли и кад су невидљиви
Да буду ту где се не мења

Упосленост око одабране жртве
Која се, понекад, добровољно предаје
И таквима чија се савест никад
Сведена на чељуст не каје!

СУСПРЕТ

Додавали смо те из руке
У руку, пипкали
На груди понеко првио
Да смири твоје мекетање

О јагње, бело јагњенче
Самом себи априлско чобанче!
Халапљиво смо се над тобом изређали
О, нисмо те чак ни испитивали.

О, ТРУБО

О, трубо! Требало је да се клањам
Твоме левку из кога капље
Бистри дериват пљувачке
Док простор око себе пуниш
Музичким шалварама истока
И црначким диксијем Орлеанса
Напињући се жвалом преко жвале

И твоју пратњу требало је да хвалим
Не патријархе песничких школа
Него, од педаљ ширине, тарабуке
Које помамно закивају своје тонове у главу
А онда их спуштају још ниже
До самих згрчених црева
И још ниже, до трзаја ножних прстију

Поручујући табанима: извући се одмах вани
Отпливати од уштогљеног каријеристе
Искочити из себе-дрвеног у матицу уличне
гужве

Вијугати гуштерски преко плочника
Чији откинути реп уједно плеше и умире
Али ја прсте ножне не подржах већ њихов
калуп

У њему их још јаче свезах у страху од људи и
поретка.

БАНКИНА

Криптични пробоји таласа, крешченда
И стаката у правцу
Мале увале изгледом питомијим
Него на проспекту и паноима
Испод стрмнине која се спушта
Од саме банке на цести
Затачане на врховима стубића
Кружницама – мајим окцима
С понеком закаченом кесом
Запетом за расклимане шрафове
Па се сваки пут банка стресе,
Климава, у подлоканом калуцу
Кад затутњи поред ње шлеперска
Грдосија, препуна робе

Прилаза ували нема, сем чамцем с мора
Кад наступи осека
Само ветар може, кад хоће
Да клизне одозго, ласичји
Вукући за собом у колутању кречне
И цементне облаке
И песак с оближњег градилишта
Где ниче свратиште за коцкарску
Елиту, може и самоубица ако прецизно
Темпира залетање и одскок
У некој одлуци за коју Грејвс каже
Да је одлазак из анатомије
Која тако понекад измучи и обезвреди
И направи од човека будалу
Да је скок најмање што може да се учини
У одбрану своје части

Тих две-три секунде летења
Брзо преображених у тумбање тела
Које се при том рашава и онда данима
Месецима, у сатруљавању
Виси по ракљама дрча и ситногорице
Прокапано кроз каналиће
Вододерина, недостојно раније целине
Па и кроз напор патолошке
Екипе да се склопи у целовитији мозаик
Из пронађених пазли –
Ни капут, ни новчаник, но пломбе
За доказ, нема ништа
Сем коштане имовине вредне
Колико и рибље кости у тањиру

А овај који сад стоји на месту
Где се може избрисати постојање
Стоји као копча у сећању,
Нетремице загледан у лучно жало
У просевнуте блескове лименки или
Кад се море сфуља назад
Пиљи у главиње мокрог угљевља
Излетничке или шверцерске ватре –
Заиста уклето место, за зачаравање
Душе и очију, мада
Стотине и стотине ластавица
Које живе у мајушним корпицама
Окаченим о суседне литице, лети
Почиње да цвркуће чим прасне зора
И не престају да се ковитлају све док
Сунце не зађе иза пучине
Већ спремне да у тамном пухању даха
Потера коњицу таласа

Скоро да се могу шакама захватити
Ти пелудни тонови летачица
Узнесени, као да стижу из неко старог
Вилинског бунара
Преко чије се камене усмине

Обавља ритуал расипања
Завртложене мелодије
Па њено развлачење преко шкрапа
Од једног до другог назупца
Док се у цврчању, на јари
Мелодија не отисне у суве капљице
На нотној скали ваздуха
Као музика сувог ваздуха
Припомогнута стругањем цврчака
У зачуђујућем хармонијуму дивљега
Али лепог музицирања природе

Тада, кад бејаш збуњен
Што сувишан сам и невољен
Нађох се тог августа, дечак
Прекорачен иза металне банке
Невиђено узбуђен тренутком
Што ми се враћа ехо имена
Упркос невољама које трпех, сиротан
Без оца и често с мало мајке
Те клекнут, у повинућу, бејаш
Приправан за одапињање у повор
Тих неколико секунди летења...
Али полетео нисам, ни поново
Ни поново за скок приправан
Наједном одвраћен од наума наглог
Виком човека из камиона
Зустављеног тик уз банку
Трубио је псовао тај брка
Песнице ми показивао: здружиће ме
Као што би сваки отац учинио
Да затекне свог сина пред скок...

А можда ме је и крчање у стомаку
Мамило на окаснели ручак
Те моја одлука да полетим не нађе
Баш поузданог, чврстог савезника
Или беше то страх да ме нико, ни бака
Ни другови из разреда

Више никад неће пронаћи
Бацим ли се у звучне ешарпе ластавица
Право доле где ме призивају
Моја мала искривљена усташца
Ишчупани прутићи ребара
Полом кукова пробијених кроз кожу
А крв ми цури из ушију и већ
С пуно, пуно инсеката у носницама...

Дакле, неодрасли незнанац који лежи
Као да се сунча на жалу
А не одрастао човек кога на одапињање
Из живота, мало-мало па подсети онај дечак
И да је можда време да сад урадимо нешто
Заједничко, али одлучан
У тој намери ко треба да буде, питамо се?

КАТАСТАТИС

У истој олујној брзини, истим замасима крила
Напред лете новине, раширене на страницама
са читуљама
И поменима, а прате их испод потписа
ожалошћене родбине
Још жалосније сенке из Хада, још упорније да
их стигну и погурају!

НЕНАДНО ОПКОЉЕНИ БЕЈАСМО

Ненадно опкољени бејасмо
Жагором луксузних кафића
Кикотањем из секси шопова

Пређоше преко нас премазно
Блештава светла реклама
Lacoste , Pall Mall, Canon...

Напунише нам се носнице
Мирисима пилића са роштиља
Из маркета дуж главне авеније

Неко тад рече забезекнуто
Боже, кад ли смо то пре умрли
Али га убедисмо да ништа не одаје.

ИМА ТАКВИХ...

Има таквих, по адаптираним поткровљима
Београда
Укусно уређених гнезда где је мушкарац
мушкарцу – љубавник
И не сева према њима мржња, моја или твоја
Због смисла таквог односа где се највише
истиче приврженост
Већ питање како све то постижу, како и на
који начин успевају
Да стално кад су заједно буду нежни, а обоје су
у браку и запослени.

КОКОШКЕ

Стоје на прсима и на леђима мртвих
И са поносом их кљуцају
По цео дан. И онда, кад пред зору снесу јаја

То су домаћа, без концентрата, препуна
Беланчевина и протеина, као и мозак –
Па су то најбоља јаја за чувену балканску
кајгану!

КОФЕРЧИЋ

Магло! Одгрћеш се
Да бисмо видели
Ко су људи
Који брзо говоре
Да се крене према
Насипу, сместа

Потом и чујемо
Чак овде, из
Браон коферчића
„А где да ја идем, чико
И ко ће ме однети
Ја сам ти недоношче!“

МЕГИД, ГРАД СОЧНИ

Могли смо њосѡаѡи ѡишина
Јехуда Амихај

Мегид, за заштиту од песка
Да не уђе у куће и штале
И поједе децу док спавају
Вртове и плантаже има
С морем поморанци у њима
Мегид, о, Мегид, град сочни

Но цео је Мегид ограђен жицом
И чекање је ограђено жицом
А људи се тешко осмеле
Да разговарају са жицом
Пружајући јој на увид своје препуне
Албуме жичаних судбина

А и која то жица може
Да спречи прилаз месечини
Ќад хоће да задиркује уснуле плодове
И ветру мангупском забрани
Да их штипка по образима
У глазираној тишини пустиње
Док Мегидани у јастуке урањају своје главе

То може да спречи само
Ако Мегид сва стабла поморанци
Поређана као логорски stroj
Ако Мегид све поморанце налик главама
Престане да замењује за поморанце
Ако Мегид сва поиспадана срца крај жице
Замоли да престану да се сећају!

БЕТОВЕН, ИРЕНА И КЛАВИР

Сестице, сестрице моја, ти би пре него што
диркама
Оживиш неку заоставштину из епохе музичког
пакла
Или неку зелену, наивну етиду Шопеновог раја
Прво отплакала мало, замусила се, ушмркала
слине
Потом средила волан сукњице, забацила кике
иза рамена

А све твоје другарице из разреда, и Ели
адвентисткиња
Већ су на корзоу вребале, у групама по три
Официре федералне армије, плавокосе
Словенце
А ти цркавала да ти неки од њих постане
сањани дечко
Но Бетовен те није пуштао, Бетовен, отац и ја

Ја, коме идеал клавирског умећа и све око
музике
Постадоше твоје крхке руке, уморно положене
на skut
Спрам Стенвеја кабастог и Петрофа
У тишини која се споро вукла сокацима и
поред прозора
Као непрегледна небеска алга час осушена час
мокра

Сестрице, качили смо се о њу и висили, ношени
планетом –

Два мала скерлетна бића, једнака у жељи
Да од толиких сањаних места и Али Бабиних
ризница и Холивуда
Треснемо као кравље балеге у Меметову
посластичару –
Ивица, о, и Марица, на тепиху од софтаног
кадаифа!

МЛАДИ БИТЛСИ

У Струмици, још полутурској
Кад се игла забола у винилску плочу
Плакао сам од среће што слободно дркам

Шепурио сам се, с коњским репом од косе
У вијетнамки старој хиљаду
Бесмислених америчких ратова

Био увреда која хода, зараза
Док ми типови не одвалише бубреге
И ево песме о томе, посвећене, изгледа, сексу

Играм у месту, певушим, крај широм отвореног
прозора
С Ливерпулцима на грамофону, гледам у
правцу балкона
И шаљем девојци која шири опрани веш
најлуђу жалопојку

И она почиње да игра, свлачи се иза веша, мази
И одједном нестаје, баш кад се моје споловило
протегло до ње
Да је нађе пре сумрака кроз било коју
кључаоницу.

ТУТОРИ

Али сети се, дедер, зашто си, потрефљен том
непогодом
Ќрекетао и кукурикао и у кукурикању
препетао рукама
И одједном се попео на сто, тамо се нашао, међу
чорбама
И као горила скакао, у груди се раздрљене
бубетао
Шакетао обе тртице, у напућеном мрдању
усана, ухкању

Сетићу се уместо тебе ја: то беше на матурској
вечери
Унеређен локањем на екс, столњак си почео да
жваћеш
Од шлага са торте од себе направио кловна из
смешних филмова
Но двоје те зграбише за главу: директор Морал
и разредна
Васпитачица, и под славину је метнуше,
угасише жар њен...

Ќад су је поново вратили на рамена,
лептир-машну притегли
А тебе насадили у столицу и за рукохвате те
везали...
Беше као да си сахрањен плакао, због отете
милости неба
Згурен и угнутог чела, без смисла, у надошлој
апатији, не више онај
Ќоји је до малопре волео и у вољењу безмало се
на престо попео.

СВП

Фестивал најречитијих у једногодишњој
понуди лирике
Сви су ту, и Монголи, делегирани из
раштрканих степских јурти
Са коњским амајлијама око врата, стално у
групи
Кривоноги су, ониски, набијени, широки по
метар у раменима
Те и због њих мораш пронаћи, уз лактање и
разне керефеке
Своје место у селекцији Лире, приступ
корифејској бранши
Шароликој у својим шеширима, пончима,
целабијама, турбанима
И мирисима које одашиљу, а један се, пачули,
заводљиво вио
Из груди Ерике Џонгове, прве домаћице
америчке кухињске поезије

Видиш је како још похотно, без обзира на фазу
прецвалости
Скрајнута у хотелски сепаре гута свог младог
пратиоца
Маринца набилдованог до јаја, па јој и сад,
после још једног
Сусрета у Београду желиш безброј транзитних
сношаја
И нове силиконске груди, под условом да је још
жива
А отмени Леополд Сенгор, председник
негритудских елегија
Да ли је и он још жив, а конкретиста Брајан
Петен

Перформансер са винским чашама који је
   сваке вечери књижио
Нову цуру у кревету, да ли је и он још жив,
   ваља ли бурад

Збуњен си вавилонском вревом и разним
   рукавцима инспирације
Који ти се сливају у уши, заједно са целом
   флотилом књига
И темом, сваке године различитом а заправо
   увек истом:
„Поезија свога доба – шта је?“ И трошиш своје
   програмске сате
У, рекло би се, монденском тамањењу, од
   доручка до вечере
Прехрамбених залиха прилично осиромашене
   Републике Македоније
Иначе богате у многочему, али немоћне да то
   изнесе на светску пијацу
Због наopakости економије, па се стално
   саможртвује за друге
Како је то у *Голом живоју* написао песник
   Богомил Ђузел

И мада су та програмска трошења сати заправо
   јединствени дани
Јединственог постојања свести још од
   Аристотелових записа
Бистрих као и језеро чија се словесност мери
   повесном дубином
Андског језера Титикака, кад се сви примерци
   људске расе
Клањају и осмехују сунцу, сви ти однекуд
   пристигли Орфеји
И шумски Панови и милозвучне, најбоље
   следбенице
Звукова лаута и харфи, кад се сви ти
   Аргентинци, окретни као танго
Сви ти Кинези који се свугде држе за руке и
   осмехују у истом часу

Сви ти Швеђани који, ако не поентирају,
испијањем сага по собама
Онда се као Руси тетурају по кафанама,
рецитују громко
Зачуђени што их нико не хапси и приводи, што
је и Енглезима чудно
Кад бризну у руски плач, а најчудније од свега,
Енглезима је
Што Руси постају надувени као шкотске гајде,
првенијег носа
И од Ираца, о којима сваке године кружи једна
те иста досетка
О вазелинском брзогузном уклизавању у
Антологије и после смрти В. Х. Одна

Да ниси преоштар кад то кажеш а после,
резигнирано, и додајеш
Да је Париз постао накупац не само
франкофонске поезије
Која се у виду егзотичних фризура вуцара по
фосилним кружоцима
И салонима, а сви прави процењивачи стихова
као судбине
Одавно су са Паркама Пола Валерија: Бодлер,
Рембо, Аполинер
Једино Ив Бофоа жив, али и он већ у боји
тмурног пејзажа Нормандије
Из заветних терцина Гилвика... Хвата те
дрхтавица и страх
Од трговаца емоцијама, од грчких веза и
дружења, од митоманије
И експрес-митологије, кад и сам настојиш да
угушиш своје порекло
Строго водећи рачуна за чијим ћеш столом
сести на кафу
Да случајно једни не помисле како се трампиш
са Трачанима
А други да олајаваш домовину ако те виде са
Албанезима, јер

Комшиluk се онај некадашњи више не
препознаје по старом братству
Па је сасвим оправдано што се бојиш и
постајеш параноичан
Болестан од историје поезије, а у ретким
тренуцима кад на плажи
Зидаш песникињи из Могадиша кулу од песка
тада, тада си ингениозан

Јер, ускоро, кад почне паковање шта
је ко рекао рекао је
И хотелско здање се испразни, преводиоци и
тумачи нестану
Знаш да ће свако од њих мало мање безименији
бити и себи
И еснафу мастиљара, а један међу њима,
поступком устоличења
У барда, отићи ће срећнији од осталих са
Златним венцом поезије
Као са Олимпијаде где његово умеће надвисило
је остале такмаце
Без обзира што су крајњи закључци, па и
многих славодобитника
Да се суштина стихоклепања није одмакла од
своје забављачке природе
И нема ту никоме спаса, с наградом или без ње,
али ни понижења

Јер ко може стихотворцу да забрани што
умишља у еуфо-какафонији
Да је баш звук његовог језика одјекнуо са
позорнице најмоћније
Потирући хук Дрима испод моста са којег се
обраћао публици
Све док се не врати кући, кад је опет,
отпоздрвљен празнином
Неко ко се бесомучно баца у двобој, у поновна
ратовања са речима
Ушанчен у заклон који је направио за потребе
свог унутрашњег бића

Као што је то урадио Данте за потребе Беатриче
из *Божанске комедије*
Или Ален Гинзберг за потребе *Урлика*, у
име Деце цвећа
Или Еуђенио Монтале за потребе *Сатиурналија*,
или своје *Јеџуље*
Што се пробија кроз планине и претрчава
путеве да би стигла
До свог мрестилишта, а песник је назива
својом сестром
Јер си, није јасно због чега, и ти можда због
само чина вољења
Хардијевог *Шареног свеџа*, вољан да се
умешаш међу бисте и натписе
Испод стабала палих за поезију, у парку који
ће до следеће године
Бити тишина, повремено нарушена корацима
случајних пролазника.

НИМАЛО ОРФЕЈСКИ

Никакве везе са вољењем
Нема ово наркоманско тетурање
Ово ломљење мужјачких рогова
Ово рикање из резервата
Од кога се рујевина зимогрожљиво јежи
А папрат спарушава као попарена

Али, има ли другог начина
Да се приближимо вама, женкама
А да не приземимо своје удварање
На најбржу од понуђених, и у сну
Верзију неког романтичног састанка
А не преко огласа у јечким ревијама

Или употребом базичне ферментације воље
Чак и кад се, из прикрајка, воајерски
Рачуна на индијске егзибиције и позе
На еликсир за поспешивање нагона
И на ефикасност покретне маструбације
У лифту десетоспратног солитера

Никакве то везе нема са било киме од нас
овдашњих
Називим неподесно – пуританцима из пасивне
регије
Иако и ми, тртојепци, здеране коже на коленима
Претрчавамо терасе и дворишта, храмљемо
гоњени моткама
Клизимо низ олуке, капљемо, или
Испресовани вашим ножним клинцем,
постајемо сендвичи
Јер смо, о да, и ми, брза храна за сваку Дороти.*

---

* Дороти Паркер, јунакиња из књиге *Дороти Паркер блуз*, Радмиле Лазић .

НАЈМЛАЂОЈ

Дружим се с њом и знам
Тих девет, иначе бесмртних
Ниједна нема што она
Од заводничког међу музама
Од сваке понешто има

А особито што особено има
И кад ме тиме што има смами
А лако га, као уметност, даје
Не да бих светлији од сунца био
Него проклијали свитац у тами.

КОД КОГИТО ЗАПРЕМИНЕ

Сугерисао ми је, осамдесетих, посредно
Преко Петра Вујичића
Званог попољачено Пјотр:

Највише обрати пажњу на то
Како да без реторичког кићења
Повезујеш детаљ с детаљем
Па и кад се детаљи једни према другима
Понашају као пас према мачки и обратно

„Тамо неки Цицерон“
При посети Тускулу. Без тријумфалног дочека

Тамо нека уста грађана
Преко којих треба да се реши отрцано владање
И противуречност самог владања

„Нећу се више држати никаквих
Списатељских планова“
Желим свесно да осетим дубину своје пропасти

Тамо неки сеновник. Отпијање вина
„Најзад ћу као и сви моћи да пишем у складу
Са осећањем Природе“
То значи непристрасно... и стално

То значи жив
То значи зачараван невеличајном и досадном
Судбином породичног мита –
„Трагом интуиције“ (мој навод)
Прањем крвавих флека разних покољења

Остаје мешанац у родослову, глосолог
Жељан мушке приватности
Прилично резигниран историјом
И њеним занемаривањем учинка
Прометејског рецепта за ватру
То значи обнављање искључене цигерице
За коју се одувек мисли да је хашиш
Несавршеном разуму
Иначе би се стварни бол скупљао и око
Његових мошти
Које званично припадају њему
А незванично Пољској

То значи
Заслужио је Збигњев Херберт
Да буде слободан у њој.

ОДМАХ ПОСЛЕ ПОТПИСА У ДЕЈТОНУ (Де-популације)

Одмах после потписа у Дејтону, стиже
Олакшање за околне земље суседе
То више нису балканска легла демона који не
Дају Европи да спава мирно
Већ државе-државице, прве по броју
Инвалидских помагала
И проценту анемичне деце на једном од
Сорошевих графикона
Ривали једна другој по цревним
И можданим Поремећајима
Такође и мокрењу у кревету, исто тако и
Аномалијама на структури коже
Искорењеним у реформисаном свету
А највише рај за продају Гајгера!

У једном тренутку једна – озверена нечим
Постаје крдо потерано у стампедо
А не земља која је родила, у споју стена, воде и
Умствености два сличнојезичка
Народа, Светог Николу Теслу струје –
Нужно јој се намеће да изгуби
Пазите, четири рата и буде, као нека опака
Болесница, стављена под надзор
Бројних светских конзилијума, са дневним
Извештајима о стању болести
И каквим темпом напредује или стагнира у
Смислу оздрављења и кајања
Њено обећано самопоштовање свог и бола
Нанесеног другима, дуготрајно

Чак и кад су експерти за масовне крвне
Деликте, за столом у Стразбуру
Оптимистичке прогнозе давали –
Некако ће се извући и заздравити
Још је ту било тикова параноје, кркљања душе
Мрмљаља, премора и запитаности:
Хоће ли успети поново да постане
Социјална маса за сарадњу
Која се гнуша борбених идеја и егзекуција,
Па неће ни смети, ни имати воље
Да замахне на све те муве, попале по њеним
Инфицираним ранама
Или следи еутаназија, а пре ње серија
Електрошокова по наређењу Запада!

ЗАЛОГАЈ ДО ИСТИНЕ

Да не пристајем на шта пристајем, јер више од
тога не могу
Никад не бих упознао ни тебе, ни твоје
претходне љубавнике
Начин како их заводиш, бацаш под ноге,
побеђујеш
Начин како к мени долазиш и без речи цела ми
се подајеш
Начин на који ме дотичу сва та имена, титуле,
алиментације
Али ако у теби уживам боговски, зашто бих
тражио од своје памети
Да ми објашњава нешто што не бих ни ја теби
никад објашњавао –
Начин на који сам доспео до тебе и постао твој
повремени залобај.

ДЕКЛАМАТОРИ

Обест, похоту, расипност, лакомот и окрутност показивао је, дакако, само постепено и прикривено и као да се ради о младалачкој заблуди, али ипак тако да већ тада нико није сумњао да су то погрешке његове нарави а не његовог узраста.

(...) Али када су његове погрешке мало-помало преузимале маха, он је напустио шале и тајновитости те се, не марећи за претварање, упустио јавно у још веће погрешке. Гозбе је почео да продужава од подне до поноћи...

(...) Напокон нико није сумњао да је Нерон желео да општи са својом мајком.

Гај Светоније Транквил: *Цареви*

Бринути о Империји је посао, а тек о римској,
највећој у свему
И по простору, те ово око те и те провинције, те
оно око путева
Кроз Мезију, те дипломатија, те печатење
одлука Сената
И Већа за изрицање казни – свакојаких је
стизало и оних што се односе
На пресуде завереничким групама, у већини
случајева смртних
(Наређује да му се израде још два резервна
царска печата)

У летовалишту у Остију, у шетњи пешчаном
плажом
Вајка се пријатељима из пратње а да не чују
преторијанци

И учитељ Сенека (који је већ избегао једно
тровање)
Да би много срећнији био да није постао
писмен
Писменост га, каже, исцрпљује, има осећај као
да га слова
Стално блањају док чита, стално му стружу
мозак
И то траје док му се у глави не појави нека
свежа читуља
Као дуборез са неким познатим именом испод
насловa: In memoriam

У међувремену, непрестано је изложен
мољакању родбине и емисара
Вађење испод тоге и дотурање кеса са
сестрицијама и накитом
А у њима је обавезно и свитак за ургентну
аболицију кривца
Шта све не раде људи само да сачувају главе
ближњих
Каквих све ту подавања има, урушавања
угледа, части
И претварања многих у уцвељене, реда
ради, а заправо
Било је нескривене радости кад би чули
да је пресуда извршена
Барем ће, као наследници, моћи да поделе
имовину покојника

Мрски, ступидни послови, који стварају бол у
слепоочницама
А онда дани ведрине, јер следи дружење са
говорницима стихова
Са, како је говорио академски Рим, иронично и
уз подсмех –
Мушким слушкињама заноса, спремним да
ставе на трон
И најгору песничку шушу, па дај шта даш

Може и осушена риба, леген пшенице или
ролна текстила
А ти декламатори, скупљани, односно
привођени, или тачније
Ловљени, где год би се који од њих тог дана
затекао
Испод трема квартне пијаце, покрај олтара на
Капитолу
У крчмама око Форума, о, како су несносно
дречали и кукали
При одвајању од тањира са варивом и
недопијеним сладом
Хватани и на Марсовом пољу, опкољавани код
Меценатове куле
Трпани у товарне запреге, или одвођени пешке
Али усиљеним кораком, до споредног, западног
улаза Домус Ауреа
Који их је просто гутао као пећина неопрезне
животиње

Разних међу њима ефеба беше, и црнопутих
с јаким уснама
А највише пролетерских момчића, од малена
препуштених скитњи
Претресани најпре у дворишту, царани по
чмару и главићима
Одећа са њих скидана, и одмах ношена на
спаљивање
Сваки космати део обријан, и глава и обрве и
рунати пазуси
Јер прљав је и вашљив био уличарски и
подземни Рим
Нокти, горњи и доњи, подсецани до руба
јагодица, за сваки случај

Онда су, тако полуприпремљени, вођени на
купку, на кисељење
И парење у слану и слатку воду, док се кожа не
поврати у чистоћи
Топлим пешкирима брисани, намотајима
памучних штапића

И војним догoдoвштинама гдe предњачe oписи
курварлука
И тo гoди вишe нeгo пoбeдa нe сaмo присутним
командантима
Из ратнe oсoвинe власти, нeгo и цивилима, a
бoгмe и присутним женама

Нађимo сe зачас уз њих, сад кад је прoсипањeм
љиљанових латица
Oзначeн крај приредбe, сад кад су oстали сaми,
oни и Нeрoн
Кoји сe шeћкa oкo њих, заглeдaвa их и мeрка
прoцeњивачки
Пoнeкoг пипнe oтпoзaди, или му oмирисхe врат
и плeћкe
Пoђимo за тoм скупином, хитрo, крoз завојнo
стeпeништe палатe
Хoдницима гдe висe закачeнe плaмтeћe
ђирандoлe
Уђимo и ми у ту сoбу, у ту њeгoву милију и oд
oнe брачнe
Са oгрoмним крeвeтoм у срeдини, a насупрoт
oглeдалa
И пoглeдајмo кaкo их ужагрeн, Најврeлији
Сeксус Рима
Воли у пoлној истoвeтнoсти, воли на свој
извитoпeрeни начин...

Тако штo им, кaо да су бeбe, будалaстo тeпa и
мази
Прeмeшта их oкo сeбe, распорeђујe, али свакoг
да је на дoхвaт рукe
Дoк нe направи тo штo је наумиo: букeт oд
дeкламaтoра
И oнда им лaгaнo рaзмичe нoгe и кaо гускар
гусанe
Кљyкa их златним нoвчићима, цмачe и трља
удoм

И истовремено, док свршава, малим двосеклим
ножем
Пара те голотрбе лутане, како му који западне
за око

Задржимо се још мало крај њега, сред тих
крвавих отопина младића
О плачеван је, потресен, очајан што су престали
да се играју с њим
Језиком им палаца тестисе, виче, гурка их,
подбада сечивом
Преврће, моли их да устану, ево, нека они
зајашу њега
Може, ако хоће, и да га вређају, вуче их за
ноге, цима
Одједном, зачуђен количином црева која се
пуше из раздеротина
Покушава да их поседне, подупире јастуцима,
наслања једне уз друге
О, лажи, о, преваро, о, опсено, ових што се
праве да спавају
А нетремице зуре у њега, а неки се, онако
смешно, пресећи
Гицну у свом невеселом крају и укоче у својим
мртвачким позама

И већ почињу да му се гаде, до презирања, све
су то ипак варалице
Али како да их још нечим казни за бол што га
остављају самог
Окреће се према собној драперији и каже
гардисти који је све време
Ту, спреман на јуриш, ако ствари крену
немилим током
Сломљеним гласом каже: И ове преваранте
одмах баците у Тибар!

И онда трчи ходницима, дозива мајку,
Агрипину, да се изјада
Али ко сме да му приђе и стане пред његов
болеснички ум

И каже му: И њу си убио, монструме, а
 претходно је упрљао
 И доиста си монструм, Нероне, битанго
 родоскврна, невиђена
 Нека те живог и мрвог прогоне ватрени
 бичеви Фурија
 Немао нигде и никада спокојства, а ти Рима,
 који знаш како да се светиш
 Освети се и овом беднику, изгради нужник
 јавни и бесплатни
 Највећи да буде у Риму, са безброј сливника на
 месту које је он себи одредио
 Да му буде вечно боравиште, немој му
 дозволити да се спасе!

ТУЦАН И ЊЕГОВ
ПЕДАГОГ и СИНЕМА
LUMIERE

---

1. *COPYRIGHT BY INDIA, 1984.*

ДОЈКЕ

Бомбају, граде брбљивог пучанства
Сада кад остарео пребивам на другом крају света
Твог се мравињака највише сећам
И у њему, пред улаз у зоолошки врт
Срећног погледа оне младе Мајке Универзума
Као нечег најлепшег од свега што видех
Па стога и посумњам, упиљен тада у њу
Да ме можда рођене очи не варају

Јер је из леве дојке давала да смуче
Голишавој, црнопутој беби
А из десне штенету окаченом за њу шапицама
Њушкице скроз урођене у њену облину
Мекану као да је грудва памука
Беше ми у том часу породиља уједно и кучка
Али и пумпа из које црпе два нова живота
А њена коса као да их је покривала од
урољивих очију

Па и сад, као и онда, почесто се питам
Чему сва поезија света, и моја
Ако не настоји да јој израсту дојке
Које ће носити наоколо, раскопчане, да сви
приђу

Без обзира што су томе једино склоне
„Само примитивне, неке жене из класе парија“
Како ми је објашњавао човек из Министарства
за странце
Задужен за мене и моје кретање и такве неке
глулости.

ПРЕТХОДНИЦА

Кроз ово село
Пре нас
Кроз Патаћару
Протутњао је
Хер Гинтер Грас

Моргус пијан!

ПЛЕС У ПОДНЕ

Изненада, израњаш из грбе пешчане дине
Ќилометарског залива Бенгала
И ходаш пустом плажом право према обали
Право према мени голом и мокро
Док стојим усправљен и цедим се
И чешљам замршену косу, вртим главом
Леђима окренут удаљеној колони танкера
Која чека на ред за истовар и утовар робе

Не ходање него лаконого плесање
Такво је твоје босоного прилажење
У надземном титрању одигнутог тела
Које као да разгрће копрене сланог ваздуха
Те кад ми приђе и чучну и брзо испред мене
Одвеза завежљај са сувенирима мора
Откри се и разрез твоје вирнуте стиднице
Непокривене гаћицама, највише налик урми

Без сумње, због година које имам и свега
Отац бих ти могао бити, такорећи учитељ
И, стога, наређујем ти да сместа покупиш
И склониш у завежљај све те понуђене
дрангулије
И своју највреднију коју повремено чешеш
непостидно
Јер, ево, удаљавам се од ње, бежим,
четвороношке
Преко песка, препун пламињања и збрке
Док ти, незнанко, вероватно мислиш да сам
дрогиран.

ДА МАДРАС ТОГА ДАНА НИЈЕ
ПОКУПИО МРТВЕ БЕСКУЋНИКЕ
И СА ЊИМА БАЦИО У КОЊСКЕ
ТАЉИГЕ И МОГ СМРЗНУТОГ ОЦА

Не бих ни знао, откуд поред њега ја, на овој
авионској даљини
И зашто га пипам и убадам прстима у слабине
и груди
Као да ће из тог додира почети да се јавља неко
подрхтавање
А онда и мумлање неразговетних речи из
клапнутих вилица
Као исповедање приче о недостатку мајчине,
као смишљено ругање
Свету праничних судбина пре него што убаце
кроз врата крематоријума

Нисам ни ужаснут, ни тужан, само сам
огледалски знатижељан
Пред овим лежећим старцем чије се очи не
померају
У потпуној незаинтересованости за моје
кличеће нагињање над њим
Док спуштам топле дахове у његов искрзани,
масни оковратник
Уз шапат скврченом уву да сам му новац
положио на стомак
Ако одлучи да без мене настави пешке или
возом за Бенарес

Најзад предаја, не овде него тамо у болничком
кревету у Струмици

Одбијаш храну и лекове, булазниш о неком
прецизном систему
Нестајања са планете, спомињеш неке
привеске и талисмане
Од људских костију, као украс који остављају
умируће истине
Премешташ ме у блискост сутрашњице, одавде
где те као син
Предајем ватри на одмрзавање, а нити те
видим, нити чујем, само осећам.

ГАНГ

Мораће да се рашири загонетност Индије
На цео планетарни свет
А Ганг пробије до свих вода

Тако ће се лакше поднети, и мирније
Прелазак праха у прах, све исто
У све различито, па тако и твој мали прст

Има шансе да постане сурла или репић врапца
А верност, уколико победи
Гледаће у моју неверност, најдужим
нетрептањем

Сузним очима ламе. Уосталом, биће забавно
Кад као бумбар почнем да кружим
Око твоје главе, цвета или главе? Или...

---

2. ХРПЕ, ПАЗЛЕ И КОМЕНТАРИ

PRESS KLIPING: БАРБИКА

Ц. Р. М., псеудониму
Сјајна си, нема шта, иако се
Твој пети брак по реду
Управо распада

А све је, у твојој дванаестој
Почело као безазлена
Фискултура дизања ногу

Прво са очухом да би мајку
Бацила у други план
А наставило се у high school
Са њим и момцима из разреда

Како су те оно беше звали
Сестра за бубуљице-нејебице
Ефикаснија си била од чувеног
Џонсоновог талка за бебе

Уследило је, као завршница одрастања
Твоје возикање и туцање
У кабини кипераша
Једног рмпалије из Кју Клус Клана

А затим на колецу са колегама
И, дискретно, професорима из тежих предмета
О, спремна ако треба да уснама
Дигнеш њихова умртвљена пенкала

Али највише од свих њих уживала си
У дизању ложачу котлова
Једном тетовираном типу
Наравно, надувана дуплом дозом поинта

Дипломирала си у року, браво Ц.!
И тачно на време почела
Са серијом скандалозних фотографија
Од којих је најчувенија постала
Она са целом поставом
Рагби репрезентације Калифорније
Плус масери. Ту си слудела црквене оце

А онда пауза у трачерским рубрикама
Док на следећој фотки ниси
Осванула гола голцијата
Са чашом вискија на стомаку
Уз саму ивицу базена
Док су испод тебе кружили
Острвљени Кенедијеви сенатори

Па на овој која је снимљена тајно
На луксузној јахти Оназиса
Види ти се на лицу
Сенка запрећене опасности
Страх да те љубоморна оперска дива
Не баци преко палубе као помију
И спаси част Грчке

Не могу, не могу се отргнути помисли
Шта је све твој риђи
Уковрцани шумарак претрпео
Какве све пожаре и провале облака
Какве све танке и дебеле сонде
Нису набијане у њега

Шта би све могао испричати
Ко је све ту сврдлао да дође до дна
Кад би шумарак умео да се исповеда

Да ли би, као мање занимљиву везу
Твоју са К. С. прескочио
Иначе сином оскаровца Д. С.
Кад си на једном ноћном кастиngu била
„Извучена из чопора старлета“

Или дан твог венчања, кад си
У тоалету Шератона, у Бристолу
Обавила на клозетској шољи
Сношај са М. П.
Кумом твоје брачне среће

А после годину дана
Како кажеш „бљутавог секса“
Прешла у супротни табор
Код извесног Дидли Дидли Лиа

И одмах успоставила паралелну везу
Са мање познатим Л. Н.
Али финансијером филмских пројеката

Засићен твојим мољакањима за улогу
У свом следећем филму
Набацује те као рођендански поклон брату
„Ондулирану, платинасту пудлицу“

А овај, свом тренеру за билдовање
С којим и почиње, у маниру Тајсона
Серија твојих одвожења у болницу
На санирање последица пребијања

Увелико бездетна-стомачна-шупљина
Чаура где се ништа не може развити
Таква си била изнутра, што се плодности тиче
А споља, већ рекосмо, сјајна

Што је, претпостављам, и привукло
Чувеног камермана Д. М.
На снимњу у Палм Бичу
Одгурнуо је све супарнике, као кегле
И прокрчи себи пут
До твоје теренске приколице
С кафом и пецивом на тацни
Као најбрижнији родитељ

Ова кратка агенцијска вест
Односи се на удају за њега
И на куповину ранча
Где ћете се, како изјављујеш
У „Хроници филма“
Повући за извесно време

И живети врло модерно
У немодерној природи Тексаса
Са ергелом аутомобила и тркаћих коња
И лир-цетом на приватној писти

Да ли стварно повучена из света
Које си, читам и то
Уступила коришћење твоје тинтаре
За баснословни хонорар
И дигла, овога пута, из банкрота
Америчку индустрију играчака

И кад си тако, коначно, постала планетарна
Као телефон
Као фармерице
Као паковање жвакаће гуме
Као достава Брзе поште
Као податак из Гугла на интернету

Постала си Барбика
И одувала из продавница
У заборав
Све дотадашње реплике лутака

И мислим да ти је сад, после свега
Једино право задовољство
Које осећаш кад дигнеш ноге
Оно нежно додиривање док те облаче
И пажљиво чешљају као да си светица

Мајко свих девојчица света
Милионска мајко успеха!

МУЛАТКИЊА

Крај пута за варошицу Гусиње
Вирну иза дрвених палисада
Твоје уско, глатко лице
Клонуле мулаткиње из Египта

И завреча слабашно, јер данима те
Не пуштају на оближњу ливаду
Да пасеш и отрупкаш на појило
Са мајком и другарицама

Јер болесна си, али у нади да ће временом
Руно поново прекрити сва разгољена места
На леђима, око врата и под слабинама
И да ће са тебе нестати та нагла окићеност
крастама

И да нећеш морати док живиш
Са том грозном погребнином на себи
Бити одвојена од стада, јадна и ругобна
О, заробљеница псоријазе, а можда и лепре

Кад ти приђох после мокрења и клекнух
Да мало поразговарам са тобом, некако те
Утешим и ободрим да издржиш у венењу
А ти ми одмах лизну пружену руку, смрдљиву
и неопрану.

ДРЖЕЋИ ГУМИЦУ

Како поправити ђачку алкавост која преко
  плућних крила свеске
Шири свој разорни канцер, подеране јамице
  брљотина, грозне флекуе
Недоумица, и спречава врх оловке да извезе
  неку лепу именицу
На чистом матерњем језику, неку од оних
  једноставних по значењу
Које због гласног срицања слова, доведених
  тако до звучне умности
Постају разиграни делфини, акробате у густом
  мору фонетике

Може ли ти помоћи та ствар – патрљак гумице
  из твог детињства
Што као ниједна хигијеничарка и баба-сера
  гули колена и лактове
Полуошамућена смрадом, међу кофама и
  разним крпама за упијање
И суво гланцање пода, јечећи кад би придигла
  савијену кичму
Да је, као што је то радила твоја мајка, барем
  мало сачува од преламања
На местима бола, још више немоћна пред
  питањем: откуд оволико гована

Мораћеш, ипак, да дозволиш, да близу тебе или
  тик уз тебе застане
Један овлашћени педагог, вреди ли рећи твој
  целат по крвној линији
Који цепа неваљале странице и набија ти
  мегафон својих уста у уши

А шакама дрвосече, тим пањевима, погађа те
аперкатом у нос
Пиштољ-прст набија ти у крхка ребра: „Ти
мораш, ти мораш, ти мораш...“
Доспети у стилу до захтеваног, маестралног,
краснописа анђела

Не надај се да ће ико чути, ни Бог, твоје
кричање и цвиљење пред њим
Док те он са све столицом диже и разбија о под,
као јаје
Потом покајнички скупља из расутих љуски,
унезверен колико си исцурео
И брже-боље цепа своју кошуљу, неспретно и
збуњено настоји, као отац
Да те подмити чоколадицом, али како да је
отопиш и протуриш кроз ждрело
Кад ти је гркљан зачепљен груменима
сукрвице. Стојиш са стране и пушиш.

ПРЕ РАНЖЕРНЕ СТАНИЦЕ БАР

Испод пруге су старинске куће
Од камена украденог са рушевина
Разних краљевстава у нестајању

Изнад су новосаграђене и модерне
Од шведских итон-блокова
С пе-ве-це прозорима и вратима
Да могу лакше да поднесу, лакше одоле
Изненадним амплитудама земљотреса

И једне и друге подрхтавају
Као Шагалови љубавници у букету јоргована
Кад протутња експресни из Београда

Нервира овдашње житеље
Што и они морају да се тресу
Скупа са столовима и тањирима
Скупа са столицама и креденцима
Скупа са креветима или скупа
Са капутима и мантилима
Што морају да беже с чивилука и офингера

Али се нико због тога не одлучује
Да стрпа кућу у кофер
Или је гурне нехајно у цеп
И оде. Где оде? И како да тамо где иде
Провуче димњаке кроз тунеле
А дворишта и винограде пребаци
Преко кланаца и дубодолина
Као да су без тежине, налик лахору

Горње, пак, куће многи саветују
Да се спусте још ниже
Доле, но места доле нема а испречило се и море
А неки други, пак, добронамерно
Нагаворају доње куће
Да се неизоставно попну горе,
Још више од оних горњих
На адресу орлова и мета за вежбање муња

Али како да људи нараме
Скалине, терасе и гараже
И којекакве ноћне барове за коцкање и секс
Због чистог ваздуха, чега ли?
Због веће количине простора?

А шта ће им толики простор,
Кад кућа празних и напуштених
И гувна замрлих и чатрња пресахлих
Има колико хоћеш
За бадава их можеш добити
Од мртвих родослова
Само ако си решио да се венчаш са самоћом
Ородиш са каменом пустињом,
Змијама и космичком прашином

А свој ум, с пролећа, предаш
У надлежност муда и рогова дивојарцу
И кад ти крене нагон за женком
А ње нема нигде и ти, као и он
Главом тучеш о избочине крша
И тако се безвредно празниш.

ПОДРУМСКО ЗАВЕШТАЊЕ

Ствари, доста је било, заиста! Не могу, није ми
добро

Губим се. Што сам владао над вама
Владао сам! Нема љутње и беса. Сад је финито!

Време је да и ви моје килограме меса и костију
Одбаците из система коришћења удаљите без
снебивања

То учините одсечно. Да, без кајања

И ти се одрекни моје, дариване за рођендан
Глупе, деценијске привржености теби
У трошењу ноћних сати, као ја твоје, абажуру
деמודирани!

А ти сандуче за одлагање постељине и ћебади
Вребај последњи тресак поклопца и одмах
пусти паука

Да мени под пазусима поткошуље спусти
зрнасте потомке

Шерпо шарена за динстање, целог живота
мучена

Ужареним штамбиљима плотне, излуђивана
мирисима лука

Нек се сад ја јадам теби, црн од загоревања

Бићу један без срца међу скрајнутим братством
Пластичних буради и лавора, прецвиканих
гумених црева

Некалорични грумен угља до неке пробушене
лопте

И нека и мој умор пређе у оксид без речи
 противљења
 А тишина застане у ред с другим пређутаним
 боловима
 Као да чека на парче хлеба у сторији о
 окупираној земљи

Јастуку перјани, ти што си препун перути и
 сасушених јецаја
 Миш кад ми пређе преко усана и дуне, задихан,
 у капке
 Нека ми то буде једини нежни додир, не твоја
 мекота. И, амин!

КУТИЈА СА МАМЦИМА

Први канал музика
Стингов Police:
Message in a bottle

Други канал фудбал
Реал Мадрид – Милано
Одиграна је нерешено

Трећи канал филм дугометражни
Зорба – Ентони Квин
Маестрално изведен сиртаки

Четврти канал вести
Пети циркус и то који циркус
Државни циркус Кине

Шести канал Мендела
Савест човечанства
Мрља на платну британске заставе

Седми и осми шуштање
Девети канал љубав
Клепеће мужјак роде женки на уво

Десети канал рекламе
Једанаести егзотична јела
Облизивање по радничким четвртима

Дванаести мода, тринаести
Хот лине: јахање, бичевање, сисање
Групњак арапских хомића

Четрнаести штрајк бродоградитеља у Гдањску
Гласови који из сиве масе позивају
Боже, дођи макар једном у Пољску

Петнаести астрологија и тарот
Шеснаести, седамнаести, осамнаести
Отварање кланице за хумано убијање

Двадесети салон мотора
А у титлованој најави
Репортажа о римским катакомбама

Тридесети варијација двадесетог
Четрдесети варијација тридесетог
Политика, политика, политика

Педесет канала, педесет
Мамаца за пецање знатижеље
Личног и колективног избора

Каква условљеност доживотних робијаша
У централном затвору у Мемфису
Да издрже оперу Набуко

Какво трзање студента балета
Пред игром жена племена Зулу
У част обрезаних дечака

Какво цмиздрење мајке и кћерке
Какав идиотизам од јецања и грцања
Због тужног краја те-ве сапунице

Какво морбидно кружење камере
Потом и зумирање лешева
Купаца и продаваца на пијаци у Багдаду

Какво увежбано, срдачно позивање
Власника пицерије у Ла Валети
Са кецељом око паса, каква жудња за гостима

Какво губљење времена пецароша
На седници Савета безбедности
И досадно зевање Гучијевих манакенки

Какво стрпљење сваког места
Одакле упиљено гледамо
Програмску шему света, живот у слици и речи

Који треба да нас подржи
Ојача, а мозак опомене
Да га не сјебемо на кори банане

Или се притискањем на погрешно дугме
Нађемо у Дан из предсказања
Групице, групице преосталих људи

Који покушавају да најпре себе
Деконтаминирају, ма не, него најпре
Пронађу логику за добијање ватре

Најпре науче да искују срп, постану
самоуверени
Или одмах конструишу парни ваљак
Или помогну некој баки да стави зубало у
празна уста

Не, не, него најпре одлуче шта да раде
Са толиким даљинским управљачима
Угашеним ембрионима програма.

ТАЧКА НА ОСВЕТУ: УПУТСТВА ЗА ЛЕТЊУ СЕЗОНУ

За Х. М. Енценсбергера

Не чекамо било које туристе, чекамо, јасно је,
послератне Немце
Не оне високе и закопчане до грла као у
ратним филмовима
У којима нас нису волели јер су сматрали да
смо смеће планете
А они раса над расама, круна на стаблу
генеологије човечанства
Дијаманти примата, надљуди, обрасци
надхигијене и смисла за
Организацију, апотекари уредности света,
аријевци са Марне и Рајне
Вагнери музичке опсесије, потврђени
Ничеанци здраве логике

Чекамо оне Немце који нису нимало
оптерећени нити бивају покуњени
Спознајом да су претходни Немци некад били
гвоздена метла
За многе мале и велике народе Европе и расуте
Јевреје света
Фабриканти за масовну смрт, мајстори за
справљање сапуна
Од људских тела, а у Целановој поетици коже
аутори тетовираних
Бројева, чекамо да дођу мирни Немци, они који
ће нам помоћи
Више од проклетих Турака да, кад одбацимо
слике прошлост

Која се служи врхунском методом
распоређивања уштеђеног новца
И мислим да је Немачка, као једина земља на
свету
На путу да и мртве уговорно веже за пословање
својих банака

Пошто су јавили да долазе, сад смо много више
сигурнији него пре
Да ће нас они, због сунца и мора и других
сезонских понуда
Најбољих које имамо, и ове године заволети, а
ми, неувијено
Узвратити на њихову љубав, као што свакоме
узвраћамо
Ко год нам своје присуство даје као
најдрагоценији поклон
Најлакше тако, у души, заборављамо
меморијално камење
Које је овде никло кад су, не ови него
претходни Немци
Били јахачи Апокалипсе, не знам боље да се
изразим о њима

Под један: кад дођу, молим вас, широм
отворите сва врата и прозоре
Крајолика, без обзира што ће међу њима бити и
понеки педант
Који стално просипа примедбе: те чаршафи су
лоше опрани
И подерани, те шкафови препуни инсеката, а
испод кревета
Леже побацани улошци разних сасушених
месечница од лане
Те сијалице прегореле, а фурнир јадан и
растурен, црвоточан...
А цесте све одреда подлокане и запречене
тулумима шута

Под два: у свакој смени-аранжману нађе се и
понеки фахман

И лепо закуцају на врата или позвоне, а не као
што су то некад радили
Развале их ударцима чизме, хрупце разуларено,
гадне швапске свиње
А ми брзо, одувамо из главе те њихове
историјске рођаке
И осмехнуто, домаћински кажемо: Guten Tag,
Kameraden! Добро нам дошли!

УЗОРИ ВЕЛИКИХ

Кољи Мићевићу, шифра: Данте

Песком или речним шљунком пуњен
Сваки овај пластифицирани цак од књиге
Који свог виљушкара за утовар чека
И јесте и није што се садржајем у њему мери

У облацима прозним изражено
Сваки је достојан пандан Оноре де Балзаку
Но узме ли се трајност зрнаца као пандан
речима
Сваки је, по есенцијалности, типични Пол
Валери!

ВРБОВАЊЕ

Звали су ме: приђи Покрету!

Отписали би ми дугове
Напунили кревет активисткињама

Храна, пиће, постељина
Прање рубља бесплатно
И коришћење таксија

И једном недељно долазак
Бркате партијске теткице
Да ми очисти стан
Од испљувака књижевних духова

Обезбедили би ми, заправо, стан
С брзим преласком у личну својину
Подржали моју настраност
За акваријумом са даждевњацима

Уништили мој досије
Заменили родитеље за боље
Усвојили би ме на пленарној седници
Дали имунитет, важне телефоне, мејлове
Све, све, само да будем стално доступан

Они су, свакако, имали своје практичне разлоге
Да ме извуку из гомиле асоцијалних мајмуна
А ја своје да останем
Неконтролисан, надреалан, слаб и у слабости
узвишен
„Узвишен као лањски снег у мартовском
копнењу“

ГРЕШКА

Хебрејска

Опљачкао сам беднијег од себе
Још сам га и ударио, али благо
Кад је уперо прстом у мене
Тек толико да га збуним
Била је то моја грешка, и само моја

А што сам дозволио да ме ухвате
И да ме на грозно батинање осуде
Они коју су га пре мене опљачкали до голе коже
Била је грешка већа од претходне
И сад се тешко могу искупити за обе.

CINEMA LUMIERE

Целулоидни котур одмотава стварне уличне
борбе, претрчавање
Залегање, стварно пролажење прсију кроз
прса, стварно цепање кртрине
Стварни избачај слезине, бубрега и црева, као у
излогу месарнице

И нема трикова у том што неки људи
забацавањем мрежа
Хватају друге људе, лове их као рибе, а други
људи неке друге
Поливају врелим уљем од којег ови горе као
јеретици у Торуњу

Шта су то, молим вас, јеретици? Шта је то
кинотека?
Је ли то клупко пупчаних врпци повезаних у
једну ленту сна
А крвоток је затворени крик конзервираног
звучног меса?

Је ли то врста покренутог пустошења
метафизичке хладноће
Струјање ништавила које из платна шаљу сва
одсутна бића
А оно се у таласима примиче оку из засебних
контура даљине?

Шта су то, молим вас, даљине и где се, реците
ми, збива
Математички прорачун даљина, као крај или
њихов почетак?
Из којег корена простог броја смрти можемо
доћи до трајне истине

ГЛАС

Чуо сам из парцелисаних дубина
Путева, брегова, поља
Шума и гргољивих потока
Које народ зове домовином

Добро је што се и наше ране
Претварају, преко ноћи у руже
Барем своје ружичњаке за заливање
Имамо, кад ништа друго немамо!

ДЕГАЖЕР

Голман на локалном стадиону
Вади лопту из мреже

Подиге је за косу
И снажним ударцем деснице
Враћа поново у игру

Аплауз, истовремени аплауз навијача
До малопре мирних костура!

ИСТЕРУЈЕТЕ СВОЈЕ

Мртви!
Као да се светите живима

Не чујете
Не видите
Не осећате
Ништа не проговарате

О, сви сте ви себичњаци
У једнокреветним, подземним гарсоњерама!

ПОДВОДАЧ

Он је тај који, кад ме на улици сретне и
зграби причом
Не престаје своју жену да хвали, њену
адекватност целосног
Давања себе, ох, ништа није он знао док њу
није упознао
Ни крменадлу да испржи на реш, ни прилог уз
њу – помфрит
Што такву мајку немам да јој будем супруг и
отац заједничке
Деце, и непрестано да уживам у њеном дару где
од скржавости нема ни трага

Да ли је, докторе, неприродно што кад спустим
очне капке
Пожелим да њу, тако испричану, у некој
забаченој улици сретнем
И замолим је, пошто знам да све уме и каква је
доброчинитељка
И пошто ми није добро са притиском, а и
ништа куваног немам
Пође часком у мој стан, на сат два, не више, да
је као облог
За моју врућицу, голу преко себе голог, у свом
знању надрилекарства, метнем?

КРАВАР

Моји стихови – моје замишљене краве
Ако вас увече не затворим у шталу
Ту да ме чекате, да не мрдате
Док се ноћ преваљује преко свега

Никад вас више не бих могао пронаћи
А и како бих нашао и где
Нешто што нисам ни имао, него сам само
Уз помоћ речи и говорења из доколице створио!

**КЛУПЕ
НЕНАГРАЂЕНИХ**

ИНСЕРТ ИЗ ЗАЈЕДНИЧКЕ ПАРОЛЕ „ХОЋЕМО ПРОМЕНЕ“

Београд, године 2000-те
Режим је озбиљно уздрман

Дрма га и једна бака
Тако што маше с прозора
Хучној колони демонстраната

Тамо је њен син

А у супротном правцу
Маше и свом зету
Који да би примио плату
Чучи у борним колима и чека наређење за напад

А највише маше, гуши се
Док гледа према парку код Скупштине
Тамо су деца њене деце
Два срца заиграна лоптом: дечак и девојчица

Тачно су на средини између
Својих очева и очева –
Машина за разбијање људи

Њено уоквирено попрсје на зиду
Посредством Би-Би-Сија
Обилази екране света

И њена саксија с расцветаним петунијама

Бака, постаје прва вест дана
Бака, пре Клинтоновог говора маринцима

Бака, пре Јељциновог љубљења са Шредером
Бака и њене петуније
Пре Арафатове поруке Израелцима

Па иако се не одваја од прозора
И маше без даха, већ клонула
Ми желимо да нагло устане и одгурне
инвалидска колица
И вине се напоље као голубица
И спасе своје најмилије и сав потопљени свет.

ВЕТРОКАЗ

Нека ме што пре оставе на миру и оду где хоће,
без поздрава
Моји крезуби, здепасти преци, овчари,
земљоделци, рабације
Плетиље мојих чарапа, праље мојих чакшира,
омамљивачице
Моје младости, превише су ме слуђивали
причама о безданима
И лимбовима света, стално дојили крвљу и
грозном кашом митова
Издржати такво храбрење не могу, а да не
повраћам као да сам отрован

И нека понесу са собом све те изрешетане
крстове на заставама
Чегрталке са мутне Марице, трубе са Фундина,
добоше
Мањерке састругане глађу, двогледе и бушне
фишеклије
Нека и штаке са Сутјеске понесу, шта ће ми
такав огрев за зиму
Зар да протезе и опруге за удове и лопатице за
ноћни измет
Слажем у дрвљанику, зар да се ватри од
поломљених кундака радујем

Мени ће ионако запасти остаци неприлични
мушком сокољењу
Дрхтавица, јад и малаксалост, с тим тројством
да се сналазим
Ту жетву да скупљам на месечини, тај принос
погнуто збрајам

Над лобањама из којих док клапћу, отворане и
затворане ветром
Гомиле подземних гамади као да се
распрскавају из шупљина
То ћу понети са њива, ту дозрелост којој се не
радује ниједан амбар

Па ако и одлучим да се плуга поново дохватим
и нове сетве
Ораћу и сејаћу кад нико не излази у поље,
будићу се кад сви спавају
А млатарати и окретати се махнито, језивој
шкрипи диригент
И мајстор за комадање ваздуха, кад све около
пређе у тишину
У којој копне застрте рђом некадашње
самоходне машинерије, осветљене обзорјем
Хладно дезертерство челика, заглављено и
напуштено од свих

Можда ћу успети да постанем оно што су
одувек настојали да будем –
Ветроказ у земљи мртваца, неко ко и свој бол и
њихов
У самој оси ветра, лимено, при вртењу осећа,
лимено цвили
Јер је тако, душом цвилежном, за лим, чеоно,
потпуно окоштао
Лимен се ни њих, ни себе, ничега, заденут тамо
на крову, не сећа
А зашто, понекад, весео, као да ће полетети
одатле, ђаво би га знао!

САВЕТ

Садашње перспективе младих?
Ако ме дипломац правних наука
Баш око запослења пита
Нећу се ни секунду двоумити
Без устезања ћу му рећи у лице

Момак, или се брзо заглиби у веру
И једној од три цркве служи
Или намештење вребај државно
Чини све што и твоји исписници чине
Оглуви, ослепи, онеми, лиши се стида

Добијеш ли шансу, не оклевај
Ускачи на упражњено место
У неку од безброј овдашњих
Јавних и популарних агенција
За подвођење младих либида

Не наседај на диплому, знади
На хиљаде и хиљаде таквих као ти
Спремно је да брже од тебе
Својом гузицом мисли, а то значи
Јебана да буде или друга пркна да јебе!

КАСИДА ШНАЛЕ

Није био тамо, у тој јужној вароши, кад су је
сахранили
И по обичајима македонским лепо опојали два
попа и ђакон
Одржала говор родбина, било је пуно венаца и
букета
После је цео тужни збор отишао на ручак за
покој њене душе
„Душе“, каква неухватљива реч, налик
магловитом прамену
Из кога је, док је причао о њој, титрао један
прелеп стас
Његове блиске рођаке и сад, кад се присетио
свега, тихо је рекао
И његове прве љубави у дане еротских буђења
тела

Свему га је учила и, тајно, показивала међу
стабљикама дувана
Да нико не види или, и не дај боже, наслути
Све му је показала што је било забрањено и
кажњиво
Све до оног дана кад су је уз звуке зурли и
тапана
Испету на кићеном коњу отргли од рода и
његове близине
И дали је за жену неком кривоногом јадову,
али богатом обућару
Из горње махале и тако, по свему изгледа,
пребили неки стари
Уговорни дуг између две породице, како
налаже част

Сад може њен гроб да држи на длану и прича
с њом –
Са овом шналом коју је у пометњи заборавила
да понесе
Тога дана кад је дошла на виђење с њим, кад је
дотрчала
Годину дана после удаје, још некако податнија
као жена
Као да кипти изнутра, кад се свукла и
распустила косу
Тога дана, пред Ускрс, кад је испод њене
ланене кошуље
Почело млеко да јој капље, као да јој дојке
плачу
Као што је он после плакао за њом, или оно
дете у колевци.

БИТКЕ СУ ЗАВРШЕНЕ, ПА ШТА ОНДА...

Битке су завршене, људство повучено, па шта
онда
Све се као што видиш у пређашње стање враћа
Преживели сад могу прионути, раздужени од
оружја
У трајније решавање свих својих основних
недаћа

Мир, то су сад опет математичке запетљанције
Између бруто цивила и остварене нето ратне
зараде
Између пољопривреде, индустрије и занатског
сектора
И много чега што зависи од смерница нове владе
И од количине процента који се одваја из игре
на лото
Зависи, уочено је, даља мирнодопска клима
Као и од брзине збрињавања свих бескућника
И њихових сирочића и оних са телесним
оштећењима

Наравно и од ревитализације сваког значајног
места
Где борци који су пали за нашу премилу
домовину
Преко удружења, као и противнички,
потребују свој
Мртви конфор, јесте, прописану дубину и
ширину

Наравно, мало ћемо трговати око тога, ценкати
се, али
И настојати да се не ситничари шта, колико, и
коме
Јер мртви су припали божјем делокругу и мир
вама мртви
А ми преостали, по свему изгледа, ама баш
никоме.

ГОТОВ САМ, ПОЛИОНА, ГОТОВ

Касноримској лирици

Готов сам, лептирку, губим се, мрачи ми се, а
капци отворени
Спремај погребно жито, умирем, Полиона,
умирем
Одлазим од тебе заувек, ох, јади моји, јади моји
дубоки

Али ме, Полиона, цветку мој, умирање толико
не боли
Колико што нећу видети, ко ће пре првих
задушница
Од мојих другова доћи, праг наш кућни
прекорачити

Ко ће од њих неколицине, међу њима и кум мој
венчани
Нежно уз тебе стати, да те бледу и утучену теши
Да ме жали скупа с тобом и крпчетом сузе
твоје нежно брише

И док ти будеш моје мртво име, с његовим
некако неспретно
Кроз јецај и шмрцање бркала, о груди му се, о
рамена качила
И приањала за њега, ох, јаднице, ох сува
стабљико за потпалу

Он ће ти, Полиона, вештије од иједног
пеливана и вежбача

А ГДЕ СУ СМРТОВНИЦЕ

Једина кафана растурена
Продавница опљачкана

Лопови су ждрали, разбацивали се
На поду колико хоћеш
Трошних суварака од измета
И шљива-брисева по зидовима

На једином сеоском тргу
Једина чесма изваљена из постоља

Једини споменик партизанима
Нахерен као пијандура
То нису капе на њима, ни звезде петокраке
Већ пет кошчатих врана цеди крилату црнину

Ни мештана, ни стоке, никога
У сваком дворишту тишина бишти усахло цвеће

Једина неполупана сијалица-крушка
На јединој сачуваној бандери
Светли, светли, иако је увелико дан
И сунце млако сија понад ње и осталих ствари

Тачно је, сунце као сијалица сија понад свих
ствари

Које нису, као такве, доктори филозофије
И не терају нас на аналитичке приступе битку,
не гњаве нас

Тезама, антитезама, закључцима, графиконима
И шематским приказима, као што то раде
филозофи

Кад хоће да нам утуве у главу, шта да нам утуве?
Ваљда колики је у нама размер онтолошког
мрака, шта ли!

ЦЕПНИ ИЗВЕШТАЈ

Панталоне, кошуљу, ципеле
То свакако имаш
Не може се рећи да си гоља

Тањир из кога кусаш
Кревет у коме спаваш
И јастук за под главу имаш

И некакве кључеве носиш у цепу
Десетак разних на привеску

Кад ти зазвече, кад се разгаламе, кад потрчиш
Негде да не закасниш
Свако би помислио, шта ли све
Овај тајкун над тајкунима поседује

Али, ни овај с којим стан откључаваш
Ни овај за поштанско сандуче
Ни овај од смећаре подрумске
Ни овај од главних улазних врата
Ниједан није твој. Плаћаш што их носиш и
чуваш.

ВИТАМИНУ МОГ ДЕТИЊСТВА, САД КАД СИ МЛИВО ПРОШЛОСТИ

Будем ли наставио
Да говорим против тебе
И како си ме изгубио
Мораћу да убележим и ово
Мада невољно, једини оче

Крвнички си ме терао да развијам
Моторику упорног тркача
Стављајући ми до знања
Своју судбину електричног зеца
У провинцијској трци љубимаца

А чим бих почео да одустајем
Одмах си вадио из цепа
Препуну шаки разних лекова
И говорио: сад ћу се отровати, клипане
Носићеш ме на души

Повремено си прелазио у немоћног дедицу
Повремено си пишкио у кревету
Два пута си успео да умреш и ускрснеш
Целог живота неопран, удовац поред жене
Најгори прасцу на једном рођендану
На којем су ти ставили брњицу да не оговараш
председника

Витамину мог детињства сад кад си мливо
прошлости
Могу ти опростити пуно тих свињарија
Једино нећу никад што си се у варошком парку

Играо с туђим унуцима, весело се лудирао
Остављајући ме да зуриш, кад си заувек отишао
У отиснуте трагове слона у песку, поред безброј
патуљастих

Личили су на зближене планете, не, на две
потковице среће
Невероватно флуоросцентне у ноћи, твоје
заборављене ципеле!

КЛУПЕ НЕНАГРАЂЕНИХ

Тешко би стигли да се обрадују и ђипе до
плафона на вест
Да су добили Његошеву, претекла би их срчка
или шлог
А тек што би поверовали гласинама да су и они
ушли
У круг добитника Хердерове и, ниже по своти,
Елиотове
На путу би им се испречиле неке књижевне
громаде
Повађене из тајних каменолома, уписаних као
власништво Слободних зидара

После деценију, или две – како тврде, –
кулучења мастилу
Долази до слабљења апетита, већења и апатије
Ништа аплаузи и честитке, ништа приједи и
коктели
Све је даље Сервантесово одличје, а све ближе
она замлата
Од кракатог Дон Кихота, а још је удаљенији и
Букер
А на Пулицерову могу да рачунају само ретки,
пливачи
Само они који су снажним краулом допливали
до Кипа победе

Све се некако решава мимо њих, на нивоу
државних посредовања
И она шведска која се резервише унапред,
тако се прича
А и одливак Златне маслине коју сваке године
додељују

Љубитељи лепе поезије града Равене, но ни та
награда
Не иде добитнику у руке без захтеваног
романског корена
Макар и код неке прабабе која је радила као
собарица у Пули

Могу се они домоћи неког малог, али честитог
признања
Због тога што су у анкети листа „Новости“
стали на страну
Педерастиче и лезбо-бракова – и добити због
тога батине
Могу до бесвести убеђивати околину и
најивније људе од себе
Да су директни настављачи Хомерових
изгубљених певања
Свашта они могу рећи за коцкарске пете
Одисеја
Такав улог на талон судбине може само да
стави психопата...

Немају они у биографији: ухапшен тада и тада,
за време ручка
Због тога и тога осуђен на толико и толико
година
А могуће је и векова, мада то звучи јако
надреално
Нема у њиховим фуснотама: провели у
прогонству ту и ту
И неће поред њихових почупаних лунета
ноктију
Изложених испод стаклене витрине пролазити
посетиоци и екскурзије
„Пазите, децо, ово је сасушени испљувак друга
Максима Горког“

Ниједна њихова књига, посредством тајних
агената
Неће бити прокријумчарена у слободни свет, на
превођење

А руку на срце они ни немају тако богате и
ласцивне историје
Љубави и превара, инцеста и целоживотних
службовања
Шефовима идеолошког мрака, покајничке
исповести, под шифром

Све је код њих једна дуга исцрпљујућа борба за
парче хлеба

Голо кукање и пренемагање да се домогну
крова над главом

И какве-такве али редовне платице да могу
који колут од ње

Да убаце у гипсану, малу
шпар-касицу-прасицу, уштеду за

Дечији рођендан, све је код тих људи,
оксиморонски, ненормално

Од нормалности, чак и оно дизање све четири
увис и евентуално

У некој песмици објављено ускличником:
„Живот је, ипак, леп!“

Уосталом, не обрћу у себи рачуницу, сем
понеки, више као инат

Да ће можда живети постхумно, као главата,
споменична бронза

Мада све око бронзе и гранита увек почиње
са оним жалосним

Једна-за-другом-молбама, такорећи засипањем
позивима

Да дођу у посету школи где су посисали прва
слова

Уз опаску да су сачуване њихове предратне
клупе

„У којима сте седели и стицали знање Ви,
Маестри наше писмености“

Клупе које чекају на препознавање: изгрбане,
црвоточне, климаве

Препуне рупица, каналића и бразди, издубљене
перорезима

Бушене ексерима и гребане жицама, а њихови
 аутори
 Били чупани за косу, бијени, проглашавани
 зверима
 Клупе нагрђене и унакажене потписима и
 цртежима споловила
 Понека и са кукастим крстом, клупе
 лавиринти шкработина
 Које су требале у својој чврстини да покоре и
 испресују
 Младе неприлагођене мозгове Богу, Држави,
 Нароу
 Да, да и полагање заклетве Пешадији,
 Авијацији, Морнарици
 Клупе које су их толико пута дотукле,
 клупе-чауре
 Где се обрнутим редом одвијала развојна фаза
 лептира
 Али понајпре клупе које беху ноћна мора
 математике
 Инквизиторске справе физике, просеравање,
 грозница
 Чији узрок не може да докучи ниједна тропска
 лабораторија
 И кад би пристали да поново седну у њих,
 рецимо за Дан школе
 То би морало да се изведе пажљиво, попут
 пребацивање пацијента
 С носила на операциони сто, или као
 разгледање хербаријума
 Водећи рачуна о свему, такође и о држању главе
 Која с истом озбиљношћу гледа према табли
 А не иза себе као да преписује од увек бољих
 од себе
 Не би ни успели да објасне зашто им тешко иде
 бројање до десет
 Не би се ни сетили сунђера и ко је задужен за
 квашење

А сигуран сам да не би ни схватили да је
оглашавање црквеног звоника
Заправо крај свих часова, свршетак свих
покопа
И да она граја на изласку из школе није радост
слободних анђела

Волео бих да будем један који се вратио и сео у
своју клупу
Макар половина од тог једног који тражи своју
другу половину
Ону која никад није пристала да до краја
одседи и саслуша
Практичне савете клупе, па јој због тога никад
нису ни запали
Неки бољи комади маште, него само остац
који ништа не значе
Ни њему а ни клупи која све то ипак назива
рођењем будућних понављача.

ИЗЈАВА О НОВЦУ

Јако је инфективан, пандемичан и брзо
делујући
На становништво. Још не успевамо да га
сузбијемо
Због њега се и даље наоружавамо,
калкулишемо
У приличном броју стварамо савезе, лиге,
коалиције, интересне блокове новца
Што новцу ствара проблеме, без обзира на
златне резерве
И тера га да у одређеним ситуацијама делује
ишчашено
До мере која га, без обзира на количину, ипак
чини безвредним
А онда се он узјогуни и без пардона каже да ће нас
једном поубијати као стоку

ЗОВУ ГА ИСУСОВИМ ИМЕНОМ, МУЧЕНОГ ДЕЧАКА

Зову га
Не осврће се
Упозоравају, он не бежи

Испод њега асфалт врије
Изнад, облаци шкрипе
Језиво је и за нарикаче

Вичу му: пробуди се, кажи а, ааа
Оплакују га, четкама рибају
Комад по комад састављају браћа и сестре
Кроз прсте он клизи јегуљасто

Ако си од његове врсте, ако си
Пријатељ, љубавник, обожавалац
Ако си ученик од овог света
Догодиће ти се да уместо њега ти
Урликнеш с континента на континент

Само не оно теглење балвана, мајко моја
Само не оно закивање ексера
Само не оно узношење пред изелицама

Нећу да идем код оца, горе у стратосферу
Нећу да одем од тебе
И твог сутлијаша са циметом, мајко

Нећу да ме отац покварено гледа у очи и пита
Где си ти до сада, барабо једна
Изроде један слинави, магарче један
Тек тако, је ли, одеш из куће и никоме ништа

Грде га и туку машицама, а он за инат
У правцу мајке пева. Мучени дечак.

КРАЋЕ

Одлучио сам
Мењам стил јадања
Биће краћи

Биће лакши
И савршенији
Као у телеграму

Нећу се њиме бавити сваког дана
Него претежно уторком
И не пуног стомака ђувеча

Бићу пробирљивији кад будем ћапавао
Стихове, из велике шкриње поезије
Пазићу да сваки има нешто и од мог
темперамента

Настојаћу да их разуме и чистач улица
И облаци и трава и ветар
И стена коју море непрестано шмиргла
Нећу лагати да ме нежност маслачка баца у
очајање

Рашчистићу са собом и у себи све што ми
оптерећује душу
Рашчистићу и са својим непоузданим ја
Колико год да ми је оно годило због лепоте
ненадности
И никаквих више расправа на тему: зашто се
још не предајем
*Хоћу да живим и као ђесник сваки дан
равнојравно.*

ДЕТАЉ

Сањала сам те синоћ
Како?
Боље да ти не причам
Баш гадно

Позајмљивала сам столице и чаше од комшија
Одједанпут много људи које не познајем
Само причају о теби, а мене
Ни као прислужницу уопште не спомињу.

ШТА САМ ХТЕО ДА КАЖЕМ
ЈАПАНСКОЈ ПЕСНИКИЊИ КАЗУКО
ШИРАИШИ О ТРЕШАЊАМА

Госпођо Казуко Шираиши
Сигурно бих вам рекао
Срце ми залупа као прахер
Кад се сетим трешања

Трешања које су хрпимице падале на мој град
Ослобађајући, после удара о тло
Своје уранско месо од кошпица
А брда нашег меса од костију!

Сремски Карловци, 2007.

ДЕКУБИТИС

Ќрушко преостала
У овалној здели на столу
Мамиш ме да посегнем за тобом
И посегнуо бих али се бојим
Да ми не прокапљеш кроз прсте

Једном ми је тако остао
Свежњић отпале косе
Налик петељци мркој
Мајку кад сам хтео да преврнем
На другу, безболнију страну.

МИ, СЛАВНИ

Усисавани гласовно, али и као инфра и супра
слике
Прелећемо изнад других народа, преко
хладних и жарких климата
Хрлимо преко Атлантика, прослеђени
Разним командним собама и експертима за
космогонију

Промичу на њиховим екранима наши локални
дијалекти за цвеће
Шаре на ћилимима и прегачама, фигура сеоске
проводацике
Поп Ђира који се враћа са сахране, поп Спира
са свадбе
Зури у њих зумирана крмача са тринаест
прасића, суше се на тавану кобасице

Мали смо и све се зна, и ко кога јаше и ко због
чега тугује и ко због бруха
Стење на клозетској шољи и ко гласно мљацка
таманећи слатко од кајсија
О, не остављај нас, драги Господе, не склапај
књигу утисака, немој баш сад
Баш сад кад смо постали славни у свету, кад
Пентагон брине о нама.

И СТИЖЕ ГЕОМЕТАР

Овај црвенооки стари јазавац
Тром и наглув као пешан

Ветрушке ове које панично
Левитирају у прашњавом зраку

Овај ћувик – погрбљени борац
Сам против чете виљушкара

Одраног су га и од јуче изрованог
Односили цео дан киперима

И ови прецвикани каишеви барских белоушки
Из којих је испарила сва магија вијугања

Војводства ових храстова, пуна устаничких
сенки
За пола дана су нестали под махнитањем
моторне пиле

А ове разбацане и угљенисане кутије
Корњаче су спржене на живо, мумифициране
ватром

И ова распуцана препеличја јаја
Из којих мали мртви кљунови титрају као
палидрвца

Преко ових домородачких лешева
Никнуће Пошта, Банка, Касарна

А преко крхких леђа затечене колоније пужева
Сместиће се школско двориште, с портирницом
у прочељу

ДАНКАНОВОЈ

Иако не рачунаш озбиљно на коначне растанке
и на брзе разлазе
Од некад драгих руских сувенира који се
пакују као бабушке
У часу кад те кадрирам, твоја поиздигнута
сукња открива
Јаке, скоро атлетске бутине, док помно
притискаш папучицу за гас

Не мокриш успут, не телефонираш, не зеваш у
рекламе
За свој наступ, не окрепљујеш се чајем из
термоса
У наглашеној грациозности муштикле пловиш
кроз премијерну
Сценографију пејзажа, осутог крпицама снега,
далеко од большевичке Русије

Руке твоје за воланом препуне су набреклих
жила кад те заслепе
Јаки просеви фарова теретњака који крстаре
путевима по налогу мафије
Или кад у мислима изводиш „маказице“,
такозване подне стрижеве
И неку своју комбинацију од „вртлога“, за
следећи сусрет са црним лабудом

Видим и ту немонтирану секвенцу: одједанпут
истураш уста
Као да чекаш пољубац, или љубиш себе у
ретровизору у којем титра
Твој заталасани профил, док цео видик иза тебе
постаје једини гледалац

Запањен на ту безбрижност играња са брзином,
оноео као сала

Без публике. Већ се хватао амерички сутон и
ћурке са околних фарми
Начичкане у крошњама поред цесте, пред само
заклапање капака
Помно су пратиле мотање твога шала око
осовине точкова
Истежући и оне своје вратове као и ти свој,
трзајем за салто мортале.

Покварене, у пластичним врећама, јапанске
скуше без главе
Заклаћен, једва се извукох из рибљег помора,
но нога ми крочи
У надуту телесину крмаче, а друга у полегли
жућкасти прах
Топео од разлагања пестицида за одбрану уљне
репе од корова

Смрад, силан као живот, натера ме да мислим
изопачено
Како би било лепо и фантастично као у некој
уврнутој бајци
Да постанем Бог Ђубришта, ала бих се тада
накркао, набобео
Црвљиве пилетине и саламе, надувене од
салмонеле
Гајбу проклијалог кромпира сунуо у ждрело
као кнедле
А жеђ утажио већ искоришћеним уљем из
Тексако канистера

И дуже од свих глодара теревенчио на
подијуму депонији, лудо се
Забављао, на овој Лукуловој гозби у славу –
сетих се и тога –
Неке победе а која ће полако прећи у ону
чувену Пирову
И до зоре се удварао, плесао, прибијао на
млохаве груди
Одрубљену главу јунице, нежан у валцерским
окретима
Као да ми је глава јунице вереница, још
незлечен од туберкулозе

И кад се са цесте, напокон, докопах, без
освртања на дубодолину
Тресући гњати кланице са ципела и накот
пацовски и гамад

Закачену за панталоне, беше као да ме је ђубре,
ко испрдак, избацило
Из себе, као да не бејаш довољно труо, ни
довољно непотребан
Помућен до несвестице у глави од свега што
отрпеше моје очи
Шарајући ђубриштем – оазом такође
погођеном злом немарних владара.

НАЦВРЦКАНИ

За Миодрага Павловића

Ах, враћају се путевима, одасвуд
Они што девет година беху
Муње за парање непријатеља
Треситељи градова на мору

Једва да подижу главе, једва да чују
Цвркутање сеница из лугова
Пресахнуло је у њима све нежно
Нема ту ни поруба од нечег таквог

Не марширају већ трапаво газе
Ти што беху живи алат –
Овнови за разбијање капија
Бикови за пролаз кроз зидине

Погружени и погруженог гласа
Заобилазе села и вароши
Од блејања се препадну на смрт
Од звука наковња у трк луди дадну

Кад стигну брзо им принесите
У кофе не у чаше госпарске
Најгушће пиће заборави
Нек се намах нацврцкају и разведе

Лепше их је видети припите
Како се гуркају по базарима
Подбочују и ко кућанице
Меркају, загледају, опипавају

Јорганску постељину, јастучнице
Плишане засторе за ложницу

Примеравају лактом или раменима
Тканине-ливадице за одојчад

И лахорним дахом милују
Плавкасте, умирујуће отиске
Љубичица које своје главе
Не повијају пред њима од страха

Пред њима који беху девет година
Косачи људских стабљика
Потамнитељи сунчаног диска
А у рукама им трофеј – кухињска крпа!

МАЛЕ ЗЕМЉЕ

Тврдоглаве
А сићушне по грађи
И непрактичне

Често су се понашале
Као краве које ритањем
Преврну кофу тек помуженог млека

И добијале су по грбачи

А често су се драле и урликале
Несносно лупале свакаквим
Дубоким и плитким лонцима
Шерпама и казанима
Као да терају ројеве скакаваца из главе

Презирале су мир и уређеност
А по тврдњи Питирима Сорокина
У делу: *Друштвена и културна динамика*
Образовање су сматрале казном

Бандоглаво су одбијале да се уљудно
Пребаце из скупине обманутих земаља
У скупину мање обманутих
И тако спрече честа прегоревања
Властитог система синергије

А само је требало да климну главом
И превале преко усана: да, пристајемо
Потпишу неки папир у некој јарко осветљеној
дворани

Са именом принца од Савоје или слично
И неко време стегну зубе и истрпе

Што су претворене у куртоне навучене на ђоку
капитализма
Дајући тако и свој допринос у људству
Приликом експедиција на неухрањена стада
сандиниста
Брадатих талибана и самоубилачких тројки
Ал Каиде

Често би, у паници, као кад мајмуни
Угледају змију у проклизавању кроз траву
Правили од државе вашариште
Превртали је, уз цику, наглавачке

Само је толико требало да ураде: климну и
ставе потпис
Да ли у Рамбујеу или Куманову, свеједно
И у болној читљивости досијеа
Прихвате шта се тражи од њих, на чему се
посебно инсистира
И буду саме себи најбољи форензичари и судије
Дакле, непоткупљиви тамничари доказане
кривице
А на питање: зашто баш ми а не друге земље
Требало је без љутње да чују одговор
О педагошкој мери одвикавања
Да једу једна друге, да избаце тврдоглаву
склоност
Обредног вађења из јама и витлање
Коштаним остацима својих и припадницима
суседних племена

Што-се-рецимо-не-може-односити-на-Енглеску
Као малу маглену земљу
Јер је она своје потребе за потрошњом
људетине
Спроводила у име Круне и Прогреса
А одскора и у име НАТО пакта
Обијајући молбе малих, нејаких земаља
Да се и на њој обави тестирање на парафинске
рукавице

Увек изненађена, Енглеска, кад у својим
походима
На бедуинске шаторе испод којих
Леже огромне резерве нафте
И на палмине колибе голаћа крај реке Ориноко
Код којих драгуљи имају вредност обичних
каменчића
Чује из касете гласове својих ударних рокера
Певушење дивљака: Lucy in the sky...

РУПЕ

Да, то сам ја
А ово је бојлер
Моје поезије, проточни

Да, да, избушен
Запушен трицом и кучином
Да не виче док му мозак капље.

ПОСЛЕ СВЕГА

Јеси ли и ти писао о њему
О претходном вођи твоје земље?

Јесам! А и све су биле
Чини ми се чак и оне љубавне
О њему и његовом времену

Сва срећа биле су лоше и нико их није уочио
Ни цензори, ни партија ни читачи
Из одељења политичке полиције

И нико ме због њих није умлатио намртво
Као неке друге, мада сам стално био као неки
други
Али зашто сад, кад га нема, седим у соби сам, и
плачем?

ХИТ

Па иако нас је за вечером било двоје
У спаваћој соби нас је било троје
Ја, ти и књига песника Чарлса Буковског

Нисам могао да издржим твоју очигледну
Апсолутну женску посвећеност њему
А за мене ништа, сем реда ради питање: пишеш
ли још?

Обрусио сам, без пардона: Буковски!
Иди, брате, у купатило, тамо се играј са
пужићем
Страшно ме деконцентришеш, сплашњавам

Иначе ћу заспати за столом и сањати како ти
стојиш
Сам самцијат у непосећеној, олајисаној
књижари
Окружен целим тиражем својих
нераспроданих књига!

ПОСЛОВНИ ДЕСЕРТ

Кад пословни ручкови крену, негде око три
поподне
Све се растрчи од пословности: еспајг,
биберници, сланици
Тањири дубоки и плитки, чаше за аперитив,
тацнице
Сребрни котлићи са пуно стрпаних коцкица леда
За хлађење златастог шардонеа, оног најскупљег
Зделице са сосевима сервиране да буду сваком
на дохват руке

И чачкалице, салвете, такође, да су у видном пољу
Обрушавајућим пословним устима кад
истовремено навале
Чим се заврши са говором о пословној
успешности
На кувано, печено, фламбирано, мељући све
као жрвњи
Дечје додатке, пензије, надокнаде са бироа рада
А пола плате неког багеристе, дискретно, утуре
шефу сале у џеп

И вазна са пољским каранфилима пожељно је
да краси сто
Јер њихов мирис пословно ћаскање полетно из
обамрлости диже
Али нема потпуне пословности, ако се
пословном свету, на крају
Не понуди и пословни десерт, ма доведе се за руке
Покаже спреда и позади, тек је малопре убачен
у мени –
Две јабуке у корпицама, горе, и киви, оцртан
испод хеланки, доле!

Неке цртице и квачице, неке тачке као
тренутак назнаке
Биологије, да ће почети у том хаосу сањарење о
стварању човека

Доиста, треба да одгледате тај филм на некој
репризи
Јер ретка је то прилика да се подсетите и
обновите знање
Како се трчи према излазу, у смеру стрелице за
евакуацију
Претходно обарају столице, гази све испод себе
Све што је меко и пихтијасто, такоређи
неналажљиво у збрци
Све што можете да оборите кад вам се испречи
на путу
И ви сте тада маса која унезверено чисти и
сабија слабију масу
Још мало осветљена млазом из киноапарата

А онда дуго, предуго, мољци који чуче у
светској јами ноћи
У бескрајном чекању да се подигну градови,
отвори књига анала
Поставе улице и тргови, измисле телефонски
аутомати
Пластичне картице постану замена за новац и
доказ о рођењу
Подигну споменици са фигурама које јашу
бронзане коње
И обично држе у рукама заставу или мач своје
империје

Глупо је тада не јавити се кући, после толико
одсуствовања
Мереног миленијумским чучањем у саставу
Опнокрилца, и обавестити укућане да је
све у реду

ОДА ВЕРНОЈ САПУТНИЦИ

Олимпијо! Traveller Si!
TVM de Luxe!
Ткаљо мојих реченичних ћилима!

Пре него што сам те упознао
Био сам орални тип
А онда, чим си у наш дом дошла ти
Јер те је мој саживи отац
Спасио кад су те расходовали
Да те не ћушну у магазин за старе ствари
Кренула си да ме учиш како да користим прсте
Кад хоћу да се изразим
И све што бих рекао ти би истог часа и
улиснула

А ниси ме ни грдила

Од прве си ми ушла у срце, ево, да тако кажем
Као Клеопатра Антонију кад је дошао да
преговара
На чији терет иде исхрана центуриона
Као млађаном Ромеу Јулија, такнутом њеним
погледом
Као гангстеру Клајду Бони, кад се осврнуо за
њеном сукњицом
Баш као мом брту од стрица, гимназијалцу
Нова наставница географије, једна коврцава
црнка
Уместо решених задатака око изохипса, у
свесци је написао
Можемо ли да се нађемо негде. Умирем,
наставнице!

И шта све нисмо ја и ти претурили преко главе
Од дана кад смо ступили у везу
Дрхтали, штрецали се, цијукали, били стално
на опрезу

Да никога ничим не изазивамо
Никоме се не подсмехнемо, не искезимо
Никога не увредимо на смрт или неком
трачерском причом
Али забављали смо се, бесомучно, само ми
знамо на који начин

Много сам ти остао дужан, немерљиво, а
посебно
Што сам захваљујући твом стрпљењу и
толиким часовима
Научио штошта о свему и штошта још о
Месецу
У свако доба ноћи могао сам да устанем и да са
њим
Разговарам у тишини мотајући га кроз ваљак
као да га пеглам
А тек колико си ми пута очистила
алкохолисани стомак
И поизбацила из главе све горгоне и харпије
А кад би из мене излетео крик бродоломника
Стратиса
Само сам према теби пливао, једином
светионику у том часу

И ово хоћу да знаш да не би помислила да сам
био према теби немаран
Стално сам те вукао за собом, као првезак
Сваки кључ за душу могао сам да изгубим,
само не твој
Сваку пантљику од вена подерем, само не твоју
А хоћу и ово да знаш, пре свих осталих ствари
Неколико дивних жена напустило ме је заувек
због тебе
Али ти једина, иако много пута напуштана од
мене, такорећи отерана

Враћала си се ћутке кад год бих одлучио да те
 кад год би ми се дигла фортуна као нека видим
 бандера или торањ
 Кад год би ми се прохтело да опет будемо пар
 Као разгоропађена Елизабет Тејлор и
 разгоропађени Ричард Бартон

Јесте било је дана кад нисам уопште марио што
 сам груб према теби
 Тукао те немилице по тастатури, као да се
 светим самоме себи
 Засипао жаром и пепелом са цигарете, масним
 перутом косе
 Испљувавао по теби разне жилице мяса, делове
 чачкалица
 А једном сам ти ишчашио раме, нешто је
 кврцнуло у теби
 Кад сам нагло повукао квакицу за померање
 утуреног листа
 Месецима сам био гад који слуша твоје болове
 И још већи што сам открио да ме нимало не
 дотичу
 Твоји отпали словни зуби, само сам их скупљао
 и стављао са стрне

А ни ти ниси марила што сам и ја постао
 крезуб и фрфљао
 Нагнут над тобом као онај луди разбарушени
 Франкештајн
 Над раскопаним гробовима тек сахрањених
 девојака и жена
 Вадећи оне од којих би могао да саставим
 госпођу Мери Шели, свог аутора

Ваљда је тако удешено код свих великих,
 божанских љубави
 Да никад не могу саме себе да учине
 љубоморним

А понекад и очи непријатеља као да су млади
кромпирићи

Њу која још овде живи под својим првим
именом bunela

А не као виљушка, како се одомаћила у другим
варошима

Њу која је забасала са крсташима, на путу
према Христовом гробу

Можда намерно заборављена у нашој кући, а
можда украдена

Од неког претка, у сваком случају спремна да
ме боцне отпозади

Кад год дођем тамо а она осети да сам
резигнирано сагао главу

И да нешто није у реду са мном, што се
расположења тиче

Иако ме време у коме живим пред њом сврстава
међу победнике.

КОРИСНО НЕМЕШАЊЕ, ИЛИ ОДГОВОР ГЕРИ СНАЈДЕРУ, КАО САВЕТ ЗА ПИЈЕЊЕ ПИВА

За Љиљану и Тамину Шоп

Кад уђеш у неку од локалних биртија
Јер си гадно ожеднео
Јер пише да се ту служи на точење
Гледај, да уђеш политички опредељен
Пошто је ипак реч о точеном пиву

Гледај да се твоја опредељеност
За демократију као недоношче
Осети још док га наручујеш
У смислу права на избор: Молим вас, без пене!

Одмах упошљавај очи, не дозвољавај
Да се оборених капака, срамежљиво
Повлаче пред зурењем присутних гостију
На први поглед смерних хришћана
Због ланчића са крстовима око врата
Због црних бројаница, због тетоваже
Светаца на бицепсима рамена и грудима
Због параде симбола и загонетних значења
Светог Тројства

Издржи тај први налет очигледно
конфекцијске вере
Без обзира на твоју сумњу
Јесу ли доиста овакви сви хришћани
Или је реч о преобученим, маскираним у
хришћане?

Одмах наћули и уши, нека одраде посао
сеизмографа
Тако што ће са другим чулима сарађивати
истовремено
Како би сви заједно издржали евентуални налет
Челних и бочних сила, махом оних мрачних
Произведених у крвожедној намери деловања
Једне већ подебље енциклопедије индустрије
злочина
О којој, свих ових година, помно воде рачуна
Разна Министарства мрака и непрестано, у
серијама
Одржавају напетост народа саопштењима
Да ће бити поништени ако они прво не
пониште друге
Али настој да останеш прибран, не прави
гримасе колерика
Пред opakим договором двојице за суседним
столом
Да ће нечију тек закопану мајку откопати и
бацити је
У гротло псеће свадбе, а оглодану лобању послати
Њеном избеглом сину, као поклон-пакет суседа
из зграде
Обрати пажњу на информцију коју конобарица
спушта на сто
Заједно са нарученом криглом пива: То су
локални момци
Пијандуре, иначе добрице, лају док се не уморе
Не обраћајте пажњу на њих, све ће бити у реду,
само уживајте
Али примећујеш испод ока, то не можеш
избећи да не приметиш
Њени прегибни подбратка подрхтавају као
сисићи гимназијалке
А кад почне: *Тамо далеко, далеко крај мора...*
Усредреди се на суштину мелодије која је,
ако ћемо искрено
Једна болна елегија, чежња за остављеном
домовином и женама

А ако си већ хтео да се умешаш на прави,
мушки начин
Могоа си целу кафану да частиш туром пића и
одеш
Отпоздрвљен као лафчина, као човек пун
разумевања за жеђ других
За све њих који ће кад-тад, само је питање времена
Насрнути једни на друге, пре фајронта и првих
петлова
Као што се то иначе овде ради на гозбама
балканских ђавола

А кад стигнеш коначно кући, обавезно се
закључај, спусти ролетне
Опусти се, истуширај, исфротирај, буди нежан
према себи
Преко обе слепоочнице и жиле на врату утрљај
тигрову маст
Хладнокрвно размисли о свему, постани
накратко хирург
Који навлачи рукавице и ставља нано-маску
преко уста
А у рукама ти је његов скалпел, то јест перо, за
дубљи рез
Од кога потпунији учинак очекујеш, не због
тога што ти увек други
Служе за обраду и вивисекцију, него што прво
на самом себи треба
Са засецањем ткива да почнеш, свестан да из њега
Можеш да одстраниш нешто гадно и опако,
теби сасвим непознато

А ниси ни приметио колико се тога накупило и
у теби
Свако одлагање од вађења могло би да те унизи
до непрепознатљивости
И што је најгоре, недостојно би морао да
проводиш живот
И што је најгоре, високо дигнутог чела, као
какав праведник!

ЋУТАЊЕ О ТОМЕ

А шта је од рата добила војникова жена
Парафразирам Бертолда Брехта

А шта јоргован добије кад га оберу
И у букетима изнесу на пијацу

Јоргован не добија ни динара, јоргован добија
Бол на местима прелома и ћутање о томе.

ПОРОДИЧНИ ЗЛАТНИЦИ

У полудремежу маштам
Као, више не станујем у солитеру
Где се метаболизам горњих спратова
Сјурује кроз вертикалну цев
Такорећи у мозак доњих станара

Као, станујем у неком приградском
летњиковцу
И, кобајаги, баш испод кухињских плочица
Леже закопани, у мањим и већим ћуповима
Златници разних величина, са ликовима
владара

Није ми тешко да устанем, иако дремам
И проверим куцкајући у под
Као кад се проверава зрелост лубенице
Чак и ухо прислањам и у тишини ћулим

Ако су ћупови, мислим, празни вратиће ми се
ехо шупљине
Па ћу их откопати само ако одлучим да ми
послуже
Да у њих туршију метнем, или сачувам
Маст од последње прасице до следећег клања

А ако су ћупови пуни, па кренем да роварим по
кухињи
Шта ако за клемпаве уши најпре оца извучем,
па деду
Па редом испод њих: прадеду, чукундеду,
аскурђела

А испод њих курајбер деду и тако редом сва
родословна имена
Све докле линија спуштања у дубину, преко
њих, сеже до мене

Али шта ако одједном схватим: па, они само
то чекају, томе се надају
Да ме, кад дође на мене ред, положи преко себе
као поклопац
И као поклопац лежим изнад њих све док не
преминем у прах
И потпуно утонем као сенка на дно бунара
Да могу и други златници да упадају одозго
И надокнађују шупљини добит од
пропадљиве материје –
Спознаја у том часу довољна да ме из слатког
дремежа дигне на ноге!

КАД ЂЕМО СВЕТЛА
ПОГАСИТИ

КАПИТУЛАЦИЈА

Ма где сте, бре, дани кад сам све радио
Брзопотезно, лако и префињено
Подупирући се камењем, пречагама, ракљама
Тарући се разгаћен о траву и лишће
Држећи се уздахом за ваздух
Био онај који соколовим оком, из прве
Погађа Адамавом оловком сами центар
Камуфлираних међица утеруса, кликтао

О, дани полетног натицања
Попушили сте ме брже од цигарете!

Сад заривен у меки душек, као нилски коњ у
блато

Једва подижем спуштени подваљак
Једва успевам Месецу да дошапнем
Месече, потпуно сам се, пријатељу, опустио
Наједном, изгубио жељу за побеђивањем
И ако хоћеш да знаш због чега, ево, кажем ти
Тестенина ме упропастила, тестенина
Макарони, шпагете, тарана, равиоли и лазање
И приде пуне тацне филованих колачића

Кобно за мене постаде ово изобиље брашна и
мира
И овај лексикон са рецептима за справљање
пикантних сосева

Кад би могло, боље да се врате дани, макар
један од пређашњих
Који плотуном, у расвит, насумице, у
завршном шенлучењу

Ставља противнику до знања: не узвраћај
истом мером
Дошло је до поравнања у броју испаљених
граната
Управо сви срчемо допремљену чорбу,
дрхтимо у измаглици
У кишници смо до колена, побољевамо, а
биће да се и тамо
У њиховим рововима, једва назретим кроз
осматрачки прорез
Срче похлепно смрзлим рукама, а понекад и
проспе из мањерке
За покој душа које се врзмају и око њих и око
нас и грабе се
За сваку мрвицу, за сваку испљунуту
кошчицу, млатећи се
Између себе, жешће него што се млатимо ми
зараћени
И никако, о, никако да се покупе и сви заједно
оду горе, нетрагом.

ВИДИШ ИХ С ЛЕЋА

Нагло скрећу са асфалтне цесте
Пречицом кроз појас шуме
Помишљаш: лопови

Помишљаш: диверзанти
Помишљаш: одбегли робијаши
Замичу поред уснулих фарми
Помишљаш: препредењаци

Помишљаш све најгоре
Прелазе канал за наводњавање
Шљапају кроз житко блато

Помишљаш да су све друго
Само не: муж и жена
Хитају у варошку болницу,
Боре се са минутима
Носе смотуљак који целим путем
Очи не отвара, а непрестано гори
Час у мајчиним час у очевим рукама

Видиш: руке су им постале бакље
Помишљаш да нису
Прносиоци олимпијске ватре
Зар нема за њих измене
Видиш их с леђа.

ТИХ НЕКОЛИКО ХАРОЛД-ПИНТЕРОВИХ

Преведених
Оптужујућих песама
Објављених у часопису *Градина*

Ни после другог, трећег читања
Не могу да утврдим
Шта се ту бомбардује
Лондон 41-е, или Београд 99-те

Какав русвај од градова
Какав омлет од грађана
Који, тек што су кренули на посао
Тек што су почели да ћаскају
О заради, женској моди, новим
Трендовима у ауто-индустрији

Наравно и о скоровима на фудбалској табели
Шта ће Арсенал, бивши Вулвич
Урадити против Челсија
А у нашем дербију Партизан
Хоће ли разбити, као беба звечку
Фаворизовану Црвену звезду

Ни после поновног читања не разумем
Шта се на шта односи
Које бомбе за који град
Које импрегниране, или пластичне вреће
За скупљање растављених лешева
На чијем језику анатомије раде
Болничке и ватрогасне екипе
И више сметају него што користе – смушени
трећепозивци

Шта ми предстоји док читам
И размишљаам о прочитаном
Могу само да навијам
Накострепен од прижељкивања
Да се у гужви одсвира пенал
И буде, два према један против Немачке
У савезничкој прошлости нас и Енглеске
И један према нула у несавезничкој
Будућности, нас против њих

Енглеске и Немачке.

ДА, ПУТНА ТОРБА...

Да, путна торба, да непрестане недоумице око
њене практичности
Зашто је уопште носиш кад идеш на краћи или
дужи пут
Ако је већ носиш, вуцараш и тумбаш, зашто
ствари слажеш
Зашто их бадава распоређујеш, тешке ципеле
на самом дну
У средини доњи веш, дебљи џемпер, испеглане
кошуље горе
А у нашивцима са стране кључеве, документа и
лекове

Зар није боље да са собом поведеш властиту
жену
Иако она није торба која би кренула с тобом
тек тако
Твоја жене је евентуално несесер који тамо иза
врата купатила
Скрупчана, обавља сањиво и топло прво
јутарње мокреће
Потом се дуго тушира, невероватно дуго шминка,
фиксира трепавице
Маскаром, невероватно дуго се нервира коју
хаљину да изабере за пут
На копчање отпозади или спреда, изазовну,
или строгог кроја

А онда се изненада окреће ка теби и пита
леденим гласом
Зашто ме од јутрос ниједном нису пољубио,
матори коњу

Што твоја торба теби никада не би рекла, ни
зуцнула прекорно
И наставља, док јој куваш кафу: Знаш ли где
су ми минђуше
Да их ниси синоћ прогутао, болесни манијаче и
насртљивцу
Што твојој торби не би пало на памет да изјави
такво нешто
И око затурене укоснице и наочара са највећом
диооптријом
Зар би се, реци искрено, осмелила да сву
аљкавост свали на тебе
И гађа те пикслом због празне теглице за
шећер, сумњам

Јер путне торбе, познато је, шутљиве су и
закопчане особе
И кад се врате кући, понекад скроз хаварисане
и без рукохвата
Спремне су да мирно правдају све твоје
несмотрене поступке
Сва обрушавања околине у смислу псовки,
покуда и кињења
Где си вуцарао ту јадницу са собом, како те
није срамота
Види шта си урадио од ње, то је стварно
невиђени кретенизам

Да ли због тога треба да будеш очајан или
притајено срећан
Што ћеш се из невоље извући вађењем каквог
поклона из ње
Или увек кад кренеш на пут обавезно две торбе
понеси
Без обзира што ће се једна стално пренемагати,
стало закерати
Иако те целог живота користи да је носиш и
носиш и носиш
А ношење се одужило у бесконачност и она те,
због тога

Сматра оличењем тешке будале, а друга, само
теби предано служи
И никад ти ништа не замера, а нити пита о
првој, иако су сестре

Дакле, две торбе увек понеси, како то раде,
можда си приметио
Сви искусни демагози и прељубници, сви
лиферанти анђеоског лица.

ПОШТАР

У каквој је он вези са белим анђелом одвођења,
на зиду цркве у Милешеву
Док покушава, чкиљењем, да просмотри и
докучи оком слепљеним
За кружић конкавне шпијунке, смешно пропет
на прсте
Има ли кога унутра, креће ли се било шта у
виду сенке или пропуха

Анђео одвођења не би никада стомаком
притискао врата
Нити би гасио цигарету на отирачу, чешкао
задњицу
Не би отпљунуо и загаламио: Дечко, знам да си
унутра, отварај
Отварај кад ти кажем, не би узнемиравао
суседе бучним дрмањем кваке

Анђео одвођења нечујно би прошао кроз врата
или кључаоницу
Без освртања кад прође поред вешалице са
капутима и амбрелима
Не би накашљавањем сугерисао да је ушао у
твој простор
Заиста би те нечујно обавестио с каквом је
поруком дошао код тебе

Да ли би у случају одбијања постао насртљив
или би се једноставно
Загледао у неки мали украсни предмет и питао:
одакле ти ово
Да ли би ставио своје руке на твоја рамена
почео да их трља и гњечи

Да ли би почео да те заговара неком причом и
покушао да ти откопча кошуљу

Али ја немам, оче, сисе, али понекад, уплашен,
на неразвијену девојку личим
И сигуран сам да би ми он само пружио своју
обичну хемијску писаљку
Да потпишем примитак и на растанку пољубио
би ме у чело својим
Невидљивим уснама, у недоумици а шта да
радим овако непристојно овлажен.

ДОЛАЗАК НА МЕСТО ОДЛАСКА

Улица Палмира Тољатија, на Новом Београду,
код тржног центра „Меркатор“
Тамо одавно немам приступ, мада нема
никакве рампе
Сем оне коју повредљива душа, спушта испред
саме себе
Па и да сам ветар тешко бих се увукао у ту
зграду
Врата се отварају само на притисак тастера на
улазу

Покушавам да обезбедим приступ, погнуте
главе
Преко архиве у закуцима мозга који је њен
подрум
Користим се старим триком „неко је звао
водоинсталатера“
Препознајем на станарском списку неке особе
Бог те твој, још су живи, Кнаусови, Спировски,
тетка-Херта
Пењем се лифтом (ради!), до четвртог, отварам
врата
То чиним као да отварам поклопац погребног
ковчега

Овде је било предсобље, овде кухиња са
плећатим фрижидером
Норвешке производње, боје труле вишне
Са аутоматом за прављење леда, хит међу
класом добростојећих
Овде судопера, увек чиста, изнад ње у висећим
рафовима

Серије винских и ракијских чаша и зделица за
слатко

Овде у салону са фикусом, постављеним тако да
кроз прозор
Може да прима дневну светлост, седео сам уз
умирућег очуха
Лево од зидног часовника, наспрам китњастог
треседа „Наполеон“
Стајала је витрина, цаклећа од лака, десно
комода са урамљеним
Сликама мање познатих аутора, а у једној од
ладица
У најдоњој, у златном медаљону, величине
дечјег длана
И моја сличица прворођеног сина смешила се
раздрагано

Нико да ме позове унутра и суочи са собом, ни
мој извод
Из матичне књиге рођених, ни сведочанства о
завршеним разредима
Исписним на два језика, ни моја вапијућа
писма о занемаривању
Ни хрпе дуплерица из „Плејбоја“, скривене
испод кревета
А ни мој најмлађи, осорни брат, коме сам дуго
био мајка
А сад је освајач њеног мртвог простора, газда
њених ствари
И успомена на мене, које још није распродао, а
држи заробљену
И моју стврднуту четкицу за зубе, не знам због
чега
Можда што још верујем у њега и његове
слабости, па ме зато воли.

НЕОЧЕКИВАНО

Ќиша ме бесплатно купа
Лахор бесплатно милује
Сунце бесплатно греје, птице
Бесплатно хране својим појем

Ништа се не наплаћује ничиме
Фабричке капије опет су постале ждрела
За гутање и избљувавање радника
Да се није вратио комунизам?

И сад кад прилази да усклади њихово хорско
распевавање
Сад кад их убада, а неке ћушка, постројава и
прозива
А некима и тепа, али већину пандрчи да им се
цепа кожа
Сад га тек препознајем, иако се труди да остане
непромењен
Али сви ти полуокрети, размахање рукама,
дизање вилице, наклони

Подсећају на оног здепастог са
карактеристичним брчићима
На оног који је радо посећивао берлинску оперу
Уживајући занесено у Вагнера, да би
сутрадан
Још одлучније дириговао беспрекорно
складном машинеријом смрти –
Његове омиљене опере биле су: Аушвиц,
Матхаузен, Треблинка.

РУСКИ ЗУБ И ФРАНЦУСКИ КОЛЕКЦИОНАР

Плавооку Александру Петрову
Која је рођена 1964.
У Лењинграду
Сада поново Санкт Петербург
Објавила
Тачку равнодушности 1994.
Друже вајше 2000.
Дозволу за живош, исте године
Филозофске ојереше 2003
Превођена
Хебрејски, енглески, словачки
Португалски, кинески и српски
Од 1999. живи у Риму
И судећи по излизаности фармерица
Једва саставља крај с крајем

Заболео зуб

А Матијас Енар, Фрнцуз
Рођен 1972.
Пише песме, приповетке, романе
Први се зове *Савршенство љуцњаве*
А други *Ремоншер*
И који је у једној анкети, 2009.
Пренесеној у културни, суботњи додатак
Полишике
Проглашен перспективним писцем Европе
Преводи са персијског и арапског
Живи мало у Барцелони, мало у Паризу,
мирољубив је

Иако га у прози занимају справе за мучење
И методи пљачкања душе

Иде уз Александру, води је код дентисте
И вреба успут
Ако јој испадне руски зуб
Да га подигне и понесе за успомену
На једну књижевну колонију
Кад дође прошлост.

МОКРИ СИНДИКАЛНИ МИШЕВИ И ПРЕДСТАВНИК КОЈИ ЗАСТУПА ПОЗИЦИЈУ ВЛАДЕ

Пешкири су нам се похабали, видите ли како
изгледају јадно и офуцано
Све сама фронцла до фронцле, као да су их
тргале бесне стрводери
Дајте нам нове пешкире, нове пешкире, нове
пешкире хоћемо!

Даћемо вам нове пешкире, само ако будете
добри, ако се смирите
Не само што ћете добити нове пешкире,
добићете и цуцле
А добићете уз њих и звечке и плишане
медведиће и музичке кутије

Кад престанете да цуцлате и прерастете звечке,
медведиће и кофице
А и даље останете добри и умиљати, добићете
пристојан цепарац
Моћи ћете да купите брдо слаткиша, шта ти ја
знам, ко шта воли

А чиме ћемо се брисати и прати до тада и,
уопште, одржавати хигијену
Ако у хигијенским пакетићима не буду
заступљени сапуни и прашак
Ваљда све иде својим редом: сапуњање,
испирање, брисање, сушење

Сапуни су сапуни и кад дођу на дневни ред, и
прашак и колоњска водица

Договорићемо се шта и како и у којој
количини, сада су у питању пешкири
Зар малопре нисте викали, хоћемо нове
пешкире, нове пешкире, пешкире

А пошто су вам се пешкири похабали, што се
мало и ви не потрудите
Да помогнете нама, што не користите ружу
ветрова, има је свугде око вас
Што се не изложите промаји, барем она
издашно расте по сутеренима

Уосталом, што стално чекате упутства, што
нисте мало инвентивнији
Је ли толико тешко да одглумите фен апарате и
калорифере
И по договору дувате свако свакоме у укочена
места и промрзине

Како да глумимо грејна тела кад нам хронично
недостаје струја
Хоћемо више електрике, више струје
светлости, да не бауљамо по мраку
Пун нам је курац рестрикције, вратите нам
препродане киловате

Ако је то главни проблем, ако је то клип у
точковима напретка
Вратите се онда на цуцле, вратите се на
мајчине сисе, ускочите
Поново у њихове стомаке, ко вас је терао да
излазите напоље неспремни

И да знате, јер чему вам служе те тикве,
следеће ваше захтеве
Обавезно поднесите у писаној форми. Уосталом,
ако треба ангажујте
Адвокате. Уосталом, ако су овце преживеле
зашто не бисте и ви.

САМОХРАНА

Носи име
Познате италијанске глумице

Судећи по надувености стомака
Ускоро ће се породити

Претходно је била силована
Иза виле једног тајкуна
За време коктел партије

Сви су навијали за доbermane
И ти

Ти који си је назвао радодајком
А онда и дрољом
После неколико пића глупачом

Као да ти је било криво
Што је поверовала сваком мушкарцу
И радо би је шутнуо у ребра
Док савија главу испод суседног стола
Према задњим, раскреченим ногама
У покушају да влажним језиком олиже
материцу

Ти мрзиш ту женицу која из себе
Шири умиљатост док те гледа
Повремено машући репом
И која ти се неће никад пожалити, нити икога
оптужити
И која ће, кад роди неколико копилади

РЕЦИКЛАЖА

Један закржљали, рошави изданак
Чеслава Милоша
Почиње да схвата узалудност умних напора
И испразност својих даноноћних орања по
рецепцији
А никаква опипљива добит од спознаје није му
допала шака

Наћулио сам једном цео склоп умствених
антена за хватање порука одозго
И шта? Чуо сам некакво тцс, тцс, тцс... као да у
најближем сазвежђу ради
Специјална фабрика за рециклирање таштине,
очигледно пуном паром
Запослених у ноћној смени. Нема ни за мене,
помислих, никакве наде.

ОДУВЕК КАО ТРКАЧКИ БОЛИД

Пожелех да те видим
Одмах и неопозиво, јер се гасим
Јер ми се душа отеже до кидања
Као да је за њу прикачен тег

Неопозиво, то значи непозван
У собу да уђем, твој мали
Персијски тепих да згазим
На кревет за једну особу
Који се склапа преко дана, седнем
Посматрам како се свлачиш, некако потиштена

Голе ти ноге ослобођене хулахопки од ликре
Одашиљу мирис интима, која ме дражи
Из кесе вадиш јабуку, окрећеш је у руци
Да ли да је поједеш а огризак спустиш у
пепељару
Или још мало подржиш главицу сина или
кћерке
Које смо могли имати. Једеш и плачеш

Покушавам да ти помогнем тако што те
терах из главе
Али немам шибу за душу, а да стигнем до
тебе

Треба ми још много људске тоpline
Још много телесног горива, исправан
акомулатор
Који ставља у погон демодирана тркачка корита

Треба ми цео барел густог љубавног уља
За подмазивање осовина и зглобова, карличних
и лакатних

Да бих јурнуо аутострадом не осврћући се
назад
Ни због звука из ауспуха који ландара и
спрема се да отпадне
Ни због запаљених гума које одбацују ватрене
бичеве и искре
Као што ватра одбацује са стуба ломаче
осуђеног окултисту.

МИСЛЕЋИ ДА ЧУДА ПОСТОЈЕ

Ништа
Сезаме, отвори се!

Ништа, отвори се
Конзерво туњевине!

СТИСАК ЦИГАЛА

Мишљах, најдуже ћу те памтити ја, твоја прва
љубав
Дуже и од угла продавнице за млечне производе
Уз коју сам те, сећам се, зубима раскопчавао
Од грла скроз до доле, кидисао на ластипш
сукњице

И биће да сам у помама да себе утиснем у тебе
Гребући ноктима издубио твој надимак на зиду
Да ме зид, кад затребају докази мушкости, подсети
На дебитанткињу секса из класичне гимназије

Пред њим сад застајем одлучан у присећању
Покушавам да задржим присебност, али узалуд
Бленем у њега као нека ћакнута особа
Изненађен његовим сачуваним памћењем на то
вече

Док све што је несачувано прелази из зида у мене
Као порив који се није ни осврнуо на болни
јецај невиности
Него је све замалтерисао стиском цигала, и
твоје дрхтаво
Клецање и твој страх како да одеш кући са
мном у себи

У теби, која си се леђима ослонила на зид,
поиздигнута
На прсте, као да лебдиш изнад сазутих сандала
И била брзо погођена хицем, пробијена, а и зид
пробушен
Као и сваки зид који и, иначе, беспрекорно за
стрељање служи.

ИЗЈАВА О ЧЕКАЊУ

Ако књига мора дуго да чека да би ступила
међу људе
И постала штампана творевина, неоптерећена
идејама које носи у себи
Онда моја књига није ја, а њену слободу не
могу сматрати својом ђаконијом

Онда она, као таква, не може дуго да траје, чак
и ако на себе
Навуче маску анонимности или проклетство,
али несвесна свега
Што се догађа око ње, а најпоследње и у њој самој.
На неки начин већ савршена!

КОМЕ ЈЕ ДО РУЖА

На питање, што ћутим, што о ружама у цвату
Реч не проговарам, ни кад у лахору се зањишу
плесно

Јесам ли баш толико невичан па не удем
Барем њихов мирис у строфе да метнем, као
други

Одговарам, овако одговарам: дозлогрдило ми је,
брате песниче
Да живим поред њих непрактично, руже су,
признаћеш и сам
И у српској поезији захтевне као и у шпанској
Мене слуђује коров и то што му се непрестано
дивим!

СВЕ СЕ УКЛАПА

Све се
Као у једној
Кавафијевој песми
Сјајно уклапа

И срце

Моје мени
Застава самоће
На пола копља спуштена
А нико није умро.

БУЊИН

Напокон станица. Буњин силази са воза, једини. Вади из џепчића на кафтану папирић на коме је уписано име села куд се запутио. Пита станичног службеника којим правцем се иде за то село.

– Тамо! И овај показа испруженом руком на некакво жмиркаво светло које се тешко пробијало кроз густу таму.

Буњин процењује да ће морати до тамо да пешачи, јер нема станичних запрега за превоз путника, нема ни станичног клозета, нема ни кафе, нема ничега.

– А има ли тамо кога? Живи ли неко, пита Буњин?

– Има, како да нема, одговара службеник и додаје: тамо је из Москве дошао неки бивши генерал Ђержински, са гадним гихтом, па онда Димитрије Василевич, онај што је покрао грдне рубље из Народне банке, али је одробијао своје, а онда је дошла Оља-Ољенка, она што је побегла од мужа, она им кува. Село је празно, сви су старинци поумирали, а млади отишли у царску војску. Неће ти бити тамо лоше кад се средиш. Важно је да одмах набавиш дрва, лепо наложиш, топло ти је, вуци звијају, а ти, баћушка, пишеш.

– Буњин зачуђено подиже обрве и рече: – Ти знаш ко сам ја?!

– Како не бих знао, одговори службеник, ти си мене измислио у свом роману *Село* и поставио ме овде, драги баћушка.

Буњин рашири крила и одлете са станице, а службеник махну за њим контролном заставицом.

МОЈ ОТАЦ СЕР ЛОРЕНС ОЛИВИЈЕ

Једанпут или два пута месечно
С пролећа и лети
Бежао је из такозваног објекта
За-те-и-те-особе

Чим би се нашао напољу
Удаљавао се пречицом
Опипавајући иза неког стабла
Је ли му новац у цепу

Стизао, и наручивао у кафани крај цесте
Крменадлу с роштиља и помфрит
Такође и салату од свежег купуса
Са љутом папричицом
И пиво које му је било забрањено

Завршавао звонко мљацкање
Бришући тањир
Последњим парчићем хлеба
Тачно кад би дошли

И пре него што би платио поједено
Рекао би, као сер Лоренс Оливије
„Just a moment, please
Хоће ли момци да се освеже?“

Остављао пристојан бакшиш

Осмехивао се кад би га шчепали
И грубим трзајем за рамена и руке
Дизали из столице
Као да га чупају из земље

Никад не би успевао да чује
Сажалјиви коментар келнерице
„Леле, какав паметан човек, а болестан!“

У глави би му прорадила
Дробилица за уситњавање камења
Поново турирање спитфајера
На камуфлираној писти у Бизерти
А кроз уши штекетање митраљеза
На рој месершмита око њега
Прекидано серијом песница
У ребра и пун стомак

Целим путем до управне зграде
Ни да се исповраћа
Ни унереди од страха, ништа

Пазио је да не упрља
Беле мантиле пратње
И сву крв из себе задржавао на себи

Био је центлмен.

ДУЖНИЧКО ПРОЛЕЋЕ

За К. М. Гађански

Њен дуг је ненормално нарастао, кажу, мери се
у стотинама
И стотинама милијарди евра, дуг ужасан као
читуља
Дуг који је сада постао једва дочекана прилика
За лихваре из Уније, прави моменат за претњу
Да Грчка због њега остане без својих славних
острва
И своје три највеће луке, тако се већ шушка по
кулоарима

А могуће је да остане, а и о томе се пише по
новинама
И без оних без којих Грчка никад остајала није
Никад откад Грчка зна за себе, као простор и
време
Да остане без вољених божанстава, празан да
зврљи Олимп

Врло је близу тренутак да све њих по налогу
Уније
Спаковане у сандуцима, као нумерисане
лешеве
Утоваре у транспортне авионе синови лукавог
Албиона
А потомци Гала исто тако спаковане одвуку их
И заједно са осталим уметницама на које су
бацили око
Разместе по ходницима Лувра – дражесне те
богиње

Свих Грка, Венере, Хере и Деметре и ону
Која беше рођена из шкољке у једном заливу
на Кипру

И врло је близу, а можда већ на Синтагми
стиже од Гота
Ултимативни захтев Бундестага, ни мање ни
више него
Све јонске и дорске стубове, фризе и капители
Мозаике разних светилишта и такмичарских
арена
Све да им се преда, сваки цреп Периклове
школе
Сваки емајл с Партемона и Одеона, сваки праг
Ерехтеона

Па тако, без њих, својих божанстава, очерупане
душе, гола
Грчка почне да се гаси, да нестаје нимало
славно
Као што никад до сада није нестајала са мапе
света
Да не буде што је одувек била: Грчка, Хелада
хеленска

А они – камене породице с родословом из доба
Хаоса
Зевс, Посејдон, Хефест, Одисеј и пробрана
дружина
Чију су лепоту литоглифи клесивом извлачили
из грчког срца
И грчком руком вајали и ређали под грчким
сунцем
Само што не оживе и саме себе гурну са
музејских постоља
Само што се не врате у пређашње комаде из
каменолома
У аморфну ништа-форму, у гомилице безвредне
прашине

И кукавно ће бити за сваког заборави ли шта је
научио од Грчке
И штошта што му је она дала на дар, а
заузврат, је ли, заузврат
Треба да добије омчу око врата за своје очеве,
синове и унуке
И тако у недоглед, да мирно, вековима, виси
обешена
Све док се сва не распадне, а при том да се у
распадању пита
Колико ће дуго морати да чека и кад ће се уже
прекинути
Кад ће се негрчки свет заситити стезањем
Грчке за голи гркљан?

ВРАЋАЈУЋИ СЕ КУЋИ УМОРАН

О, ленштине
Дангубе
О, жмиркави ћутљивци

О, троноги
Једноухи
Једнооки
О, реконвалесценти

О, пси на Тргу слободе
Примите ме у своје лежеће племство!

Заспати нисам могао, нетремице сам у кутију
гледао
Час одавде са терасе, час оданде иза прозора
собе
И само што је виделина почела да открива по
насељу
Најпре крупније објекте потом и оне ситне
Увукао сам лист у писаћу машину, себе увукао
у прошлост
И написао ово што пишем, епитаф за брата по
мајци

Малиша, устај малиша, стиже зора ведро и
миомирисна
И твоји родитељи долазе и кружећи налазе те и
ковитлаво
Према теби пикирају, дижу канцама као
кукама
И од туге преголеме пиште док те раширеног
односе
Док те пењу кроз светлост, све више и више у
висине
Док те уче, последњи пут да се не опијаш
суновратима
О, не претрчаваш преко улице, јурећи властиту
сенку

И не обиграваш око мене, не заговараш ме
Желећи да ми отмеш лопту, а још нисмо стигли
до парка
Још увек си вечан у обе руке и ноге, нема изнад
твоје обрве
Никакве модрице, још није дошло кобно
сутра
Праћено грактањем врана, хлебом окренутим
наопачке
Још моје очи не сузе, тако, из чиста мира
Док те гледам на фотографији, а ти испод
мојих крила

Далеко сам од тебе и твоје смрти, од мајке и од
очуха
Покопавају те, постајеш још мањи, гука
испод венаца и цвећа
Смењују се годишња доба, деценија за
деценијом
Чемпрес који те преузео постаје озбиљан,
упечатљив човек
Не можеш ни да претпоставиш, оче, колико
сам те тада мрзео.

ТАКВА, ЗАХВАЋЕНА КЛИМАКСОМ

А то онедавно значи
Нервознија, узрујанија
Плачљивија
Са све мање и мање наде
Да ћу од тебе искамчити
Најкраћу минутажу ерекције

Такнем ли те прстом или благо
Очешем ли се од тебе испада
Као да ти забадам шпенадле испод ноктију
Усне ти постају маказе, језик сатара
Твоје омиљено собно цвеће бежи на моју страну
Неће ни да те погледа
Да не би увенуло
Колико си у том часу отровна

Таква, захваћен климаксом
Тим својеврсним преиначењем
Нове намене женскости
А то од недавно значи:
Да ће ме коришћење заједничког кревета
Свести на опружање леша у њему
Ако без претходно изреченог признања
Да треба да те волим другачије
И уз губитак полне дефиниције
Не престанем да се надувавам ненормално
Док ми сперма не избије на уши

И проклет што после тога превиђам
Пошто сам опрао руке и смирено

Погледао у твој опуштено лице
Да си ми, по логици вољења, нешто више од
женке
Јер си и мене родила са рађањем сваког детета
А само сам те ја трошио
Најдуже од свих њих, део по део
И стигао до овог опроштајног, округног поздрава.

ИНСТРУКЦИЈА

Хало, овде Папа! Папааа! Чујете ли!
Скидајте оног типа са крста
Дајте му три дневнице
И за такси до Назарета
Иначе ће нас све зајевати!

ИЗЈАВА О ЗЛАТКУ КРАСНОМ

In memoriam

Свакодневно си био прикључен
На апарат за дијализу
А ми за твоје преводе с немачког

Паул Целан
Тенебрае

Јоханес Бобровски
Литванске џесме

Фридова *Предности нудизма*
Винсова *Човек који доноси со*
О, речи и Одгођено време Ингеборг Бахман

Ханс Магнус Енценсбергер
Послужак у сврху сиознаје

Сара Кириш, Црна Сара, пребегла Сара
Упознао сам њену рођаку
У Хонекеровом Берлину
Хишела сам да убијем свога краља
Јер „Слобода није хишела да њорасише“

Борнове *Три жеље*
Брикманова *Химна једном италијанском шрџу*

Волф Вондарчек
У аутомобилима
„Неки су умрли а да нису умрли за своју ствар“

Умрли су само за иловачу
С којом ти, иако мртав
Још увек немаш ништа заједничко.

О, СВРШЕНО ЈЕ СА УСТУПЦИМА

Једном, о једном, гађао сам праћком ластавицу
Стајала је на струјној жици у трикоу
трапезисткиње

Убедих себе да ми је пред ноге треснуо
шиш-миш

Јер промину ми кроз главу ужас бапске приче
Ко убије ластавицу убрзо ће остати без мајке

Изгледа да Бог не хтеде одмах да ме казни –
своје дете

Осуди ме на чекање, но једном, о, једном
И моја мајка тресну с трапеза, као она
ластавица

О, забрљао сам нешто гадно код Бога,
помислих утучено
Можда сам престао да будем мера за
гризодушје и стид

И ево тог наслова који гласи: О, свршено је
с уступцима

Одавно не петљам с праћком, али све ми се чини
Као да стално нешто гађам и сваки пут остајем
Без неког ближњег и знаног, па можда је
дошао ред

На синове моје да они у нишањење ластавица
крену.

МАРАМИЦА

Дозволи да ти ја отворим капке
Да те ја пробудим
Може дувањем у трепавице
Може благим штупкањем за носић
Може гребуцкањем откривене гузе

Хоћеш ли прво кафу: домаћу, нес кафу,
капућино

Или прво да те истуширам
И поведем за сто на доручак
Хоћеш ли кувана јаја
Кајгану или хемендекс
Хоћеш ли да часком тркнем по бурек и јогурт

Дозволи да те је обучем и лепо нашминкам
Хоћеш ли да ти ја носим ташну
И да те моја леђа однесу до посла
Уопште ми неће бити тешко, ни најмање
Да те пренесем кроз град и успут забављам,
забављам
Хоћеш ли да те чекам и вратим с посла, такође
на леђима

Има хиљаду начина да осетиш колико си ми
драга
А не само онај један који тебе узбуђује
А кад он дође на ред, без обзира што су то само
речи
Као што су: срећо моја, животе једини, сунце
моје најмилије
Зашто те вређа кад ти кажем да сам данас
уморан

Уморан и од самог себе, не желим да будем
опширан
Премда очекујем да ми принесеш чашу свеже
воде
И погостиш ме, уместо пољупца, брисањем
зноја са чела
Марамцом коју сам ти ја опрао и опеглао,
претходно поклонио
Не сећам се којим поводом, принцезо
Можда да ми затиснеш уста кад будем обилно
нестајао.

АДАПТАЦИЈА ТЕКСТА:
ОДРАЖАВАТИ, ПОДРАЖАВАТИ,
ИЛИ ОБЛИКОВАТИ, ИЛИ:
ТЕАТРОЛОГ БОРИС АВРАТОВ ЈЕ
РЕКАО

У одабраном марксистичком друштву сматра
се правилом лепих
Манира да се на позориште гледа као на
одражавање свеукупног
Живота, па је пролетерско позориште у ствари
позориште класе
Која марксистички мисли о свему, наравно, и о
љубави
А пошто марксизам тако открива садржаје
стварног живота
Који су, на свој узрочни начин, математички
строго односни
Кад је А једнако Б, а Б једнако Ц и А је онда
једнако Ц
Пролетерско позориште не може а да не буде
оно истинско
Оно право које тачно одражава објективну
стварност

И као што се А, Б и Ц једначе између себе,
свако са сваким
У сваком погледу једначи се пролетерско са
реалистичким
Позориштем, не само кроз математичку
аргументацију А, Б и Ц
Него и кроз сценске реквизите кад је, на
пример сценском

Покојнику свеједно чиме је убијен, секиром
или пијуком
Или је на њега пуцано из пушке која је била
обешена о зид
А која је у трећем чину престала да буде само
декор
Подржала је властиту намену да буде то што
јесте њена улога

Тако другови идеолози позоришта уче наш
пролетеријат
Који захваљујући бесплатно тробованим
картама преко фабричких
Подружница за културу редовно иде у
позориште где се
Учи упознавање конкретне стварности, не само
оне производне
Већ и оне која је сазнајна као практична
функција уметности
Која проучава и студира сам живот и сваког
гледаоца упућује
На херојство у понашању у друштву и преко
примера из историје

Јер као и током хода кроз револуцију тако
ниједан њен учесник
Не би смео, ни као будући гледалац претходно
одобрених представа
Да се плаши својих циљева, јер позориште се,
као и револуција
Мора држати јасних начела: не приказивати и
показивати глупости
Не забављати гледаоце сличицама из досадног,
бесквасног живота
Не причињавати никакву лажну радост,
избегавати смејање
А стално указивати, убеђивати, пропагирати,
разарати старе идоле
Рушити што је климаво и труло, узимати у
обзир и следити

Конкретне задатке и циљеве, јер поступати
другачије
Значило би пљачкати самог себе на очиглед
самог себе и других

Свако лоше искоришћавање позоришта за
илустрацију пролетерских
Идеја, пролетерском позоришту може да значи
што и курвештији
Њен драган, који се претвара да је воли а у
ствари је њен макро
Или ради за НКДВ, па кад неки од њених
сталних или случајних клијената
У расправи око слободне љубави нешто
наопако протумачи или
Систем пролетерског позоришта изложи
немилосрдној критици
Тај ће, као галамција који омета представу,
који уноси непокој
Бити изведен из сале, пребијен и остављен да
цркне на тротоару
А нико не сме да му приђе, јер мора неко време
да буде упозоравајући плакат
За грађанство које не иде у позориште по
нахођењу, већ спроведено.

ЗАШТИТНИК ЛИРИКЕ

Ти, статуо Венере
На улазу у његов врт
Ти, која левом шаком
Прикриваш глатку стидницу
А десном придржаваш сисе

Ти, Купидоне
Без једног крила и стрелице
Оштећеног носа, без уха
А недостају ти и обе пете
Твоја ме гргурава коса подсећа
На моју, бесомучно рашчешљавану
Натапану петролејом, због вашки

Ви, дрвећа, остарели таоци
Овог дворишта у луксузној четврти
У вашој сенци кос је монах
Који нешто тражи по земљи
Можда сићушна легла
Свитаца попалих са крошања

Ти, челична капијо
Отвараш се притиском на дугме
На даљинском управљачу
Кроз тебе улази лагано
Шкрипећи по беличастом шодеру
Сиви, оклопљени преторијанац
Заштитник ове куће – мерцедес
Са 750 коњских снага

А из њега, прво излазе
Жуте шими ципеле

Па рутаве, истетовиране руке
Па буре од стомака
Па украси, златни и сребрни

То ти шљаштиш, јелко окићена
Док према теби идем
Узбуђен детиње, мада
О твом поклону треба мучно
Понизно да преговарам

Са Меценом препорученим
Који толико даје да бих могао
Песму о шкртици да испевам
Али му то не смедох рећи
Али то прећутах
Не рекох, прећутах и – добих!

ЗЕЧЈА СРЦА

Наша деца нису код куће
Наша деца нису у школи
Наша деца нису по ћошковима олош улични

Наша деца нису мали курири мафије
Са заденутим опушком на усницама

Нису италијански факини неореализма
Фелини, Висконти, Роселини

Нису ни чупави, прљави, босоноги
Опасани изукрштеним реденицима
Метар висине, герилероси
Из покрета Тупамароса

А нису ни копилад ЕТЕ
Ни нови анархисти Немачке
Који пљују на систем зараде
Својих капиталистичких очева

А где су сад наша деца

Не допире са улице смех
Ќикотање и цика јурњаве
Ни прасак разбијеног прозора лоптом
Одскакуталом у брачни кревет
Са раскошном лутком на средини

А где су сад наша деца

Не чујемо њихово ћућорење
Пред улазним вратима зграда
И иза парковских жбунова

А где су онда наша деца
Ако су тако нагло нестала
Где да их тражимо

Наша су деца по играоницама
Наша су деца за апаратима
Апаратима с ласерским зрацима

А шта тамо раде по цео дан

Усредсређена и нагнута у грчу
Лепо се забављају збринута
У тим ратним штабовима за недорасле
У тим квартовским базама Бондстила

На смену секу континенте
Као да су континенти од сира
На смену их мрве у презле и просипају
У црну рупу компјутера

На смену убијају рафално
Све што личи на претрчавање
На смену изводе десантне ударе

Паклене оброке, на смену
Сервирају голишавим туристима
По разним ривијерама

Не може их ништа задржати
Ни фудбалска лопта, ни кликери
Ни флипери, ни лево коцкице
Наша деца су глува за обећања

Не дају ни пет пара
За трешње по суседним двориштима
Наша деца не умеју да краду

Одавно, одавно су престала
Да се друже с природом

И поред њеног труда у цртанкама
Да их мајчински пригрли

Наша деца су слепа за њу
На смену дотрче задихано
Треба им још новца за жетоне
Да доврше, то јест слисте показане народе и
секте

Њихове очи ужагрено пламињају
Срца куцају у прескоцима
Кака им је понекад житка
Од прекомерне употребе кечапа

Али наша су деца, доказано је
Ме-ди-цин-ски исправна

Налети на њих неки шарлах
Коњуктивитис, температурица, кашаљ
Инфекција због прљавих руку
Али све је то безазлено

Ми нисмо исправни, ми
Који на смену седимо нерасположени за
доручком

Сломљени за ручком, крпе
Унезверене животиње за вечером

Ми који причамо једни другима
Упадамо у реч као бујице
Коју још замку да испробамо
И нашој деци вратимо уплашена зечја срца

Ми који испитујемо једни друге
Дошаптавамо се, комбинујемо
Како да их најбрже извучемо
Из друштва светских робокапа
Киборга и четвртстих терминатора

Присећамо се, о кварењу омладине
Говорио је још Сократ
Да ли само он, а друг Ј.Б.Т.

Да ли би било оправдано
Да им одсечемо прсте
Не, боље да прсте оставимо
А пребијемо ноге до колена

Неки који су већ то радили
Предлажу тај рез, и то одмах

Неки, пак, враћање у оптицај
Старих педагошких алата
Ќаишеве, бичеве, изгладњивање
Ќлечање на ораховим љускама

Ако ни то не помогне
Предлажу врелу воду
Гурање главе у рерну
Стезање тестиса канапом

Ако их не спречимо у томе
Они ће нашој деци
Постати васпитачка већина

А нама као мањини
Остаће да предложимо лемилице
Лемилице за вађење чипова

Или да неко тркне и погледа
У некој од бакалница
Да ли још држе клешта
За чупање вампирских зуба
Да није остао непродат у подруму
Неки глогов зашиљени колац

Морамо и ми-они одлучније
Да преломимо са родитељском љубављу

Те бригу о нашој деци
Учинимо делотворном

Зашто само седимо, седимо, седимо
Као завезане вреће
Зашто нешто не покушамо, нешто
Покушамо, па да видимо

Али, најпре стегнемо зубе
Прегриземо ако треба и језике
И организујемо, најконспиративније
Препад док још спавају

Такво што урадимо док се нису
Умили, опрали зубе
Обукли патике и весело
Одскакутали у играоницу

Или да их сачекамо испред
Док још нису крочили унутра
И сели за командну таблу
И кликнули пулпом на сунце

И збогом помрачено сунце

А нас претходно побили
Побили натенане
Што их стално, стално грдимо
Одбацујемо, пресујемо

А тек мало или нимало, никад
Не саветујемо да не буду ми
Ми који смо и њима постали
Несносни задах страха.

МЕГАФОН

Лепа и привлачна
Била си, демократијо!

И хоћу одмах да знаш
Заљубљен сам био у тебе
Ниси ми излазила из главе
Ни кад си, сва у ритама, ишла
Од контејнера до контејнера
Ни кад си копнела у ушчекивању
Шта ће се збити са тобом
Али највише сам те волео
Кад си позивала несретнике
Кад си се и ти с њима сврстала у колону
Налик набујалој реци
У њен хучни, али разговетни захтев
Да свако од њих добије
Оно што му као бићу припада – право на снове

Мамила си ме, била си магнет
Ишао сам за тобом као псић
Трчкарао, док ми се табани
Нису излизали, месо зинуло у ране
А грло постало мегафон
За оне две-три судбинске пароле
Које су излетале из његовог левка
Праскаво као танад

Али, тренутак кад си почела да попушташ
Кад си почела да посрћеш
Можда уцењена греховима из младости
Можда и охлађена
Од непрестаног завођења

Кад си постала власништво неколицине
Који су дружење с тобом претворили
У онанисање над тобом...

Тада си ми се стварно згадила
Дошло ми је да те пљунем у лице
Не због кашичице пекмеза
Понуђеног реда ради
Него и због обећања да ћеш упослити
И моје руке и вратити осмех
Но пљунуо те нисам, јер и без пекмеза
Опет бих кренуо за тобом и себе претворио у мету
Без обзира што си се толико удаљила
И постала скоро невидљива
Остављајући и мени речи горчине
За спомен на срамно бекство од борбе –

А да притом не будем уплашен животом
Јер боље га погостити не могу.

ПЕСМА ДИЗАЧА ХАЛАБУКЕ

Хоћу да се изгубим одавде
Хоћу да припаднем
Некој скривеној заједници сељаштва
Непознатој општинским катастрима

Хоћу да дође крај постмодернизму
Крај мојој најлепшој, скупој мајици
Са апликацијом Џенис Џоплин
Крај кинђурењу и помадама и извињењима
Крај службеничкој досади

Хоћу најгрубље сукно на себи, лично
посредовање плуга
У смиривању дрскости и препотентних изјава
Хоћу стомак који не цвили
Дланове тврђе од опанака
Препоне хоћу да дотерам да у свему на коњске
лично

И никакво, молим вас, убеђивање
Да сам превише свилен за такве промене
И да ћу кад улицом прођем постати
Предмет зајеванције и уличарског смеха

Хоћу, неопозиво, да добијем звање: Дизач
халабуке
Халбука кад видим прилажење непознате
групе извидника
Халабука кад камион стане на пустом путу
Да избаци силоване остатке стоперке
Халабака кад ројеви скакаваца крену да брсте
младе ливаде
„Порезник, ено га, порезник“ – дизаће се из мене
халабука

Халабука кад ветар у оштрим засецима почне
да крши класове

Нећу да преспавам ниједан снег – бели тепих за
моју душу

Хоћу кад почне да расте, кад ми се попне на
сламени шешир

Хоћу и тада пуну одговорност срца на радном
месту: Страшило

Запосленом на дату реч, без уговора
папирних, без јемства

Хоћу да ми јемство буде легендарна
издржљивост кичме

Те коштане мотке чврсто пободене у омфалос
земље

Из које, с пролећа, процвета човек разбарушен
и хлорофилан

Али усплахирен због осињака у грудима, мада
не сме да се осети

Ни у стресању, ни у мигољењу, ни у мртвачком
превртању зеница

Да се расклиман не би обрушио сред легла
фазанских јаја испод себе.

Хоћу да ме нико, ама баш нико не води за узицу
и вуцара

Тамо-амо, хоћу да и мој творац томе печат
дадне и знак

Не толико због мене и моје брбљиве нарави него
због своје дивље метафизике.

СЛОВО У
БРАНКОВИНИ И
ЈЕДНО КАЗИВАЊЕ

БЛАГОРАЗУМЕВАЊЕ

Ако се по речима Цона Китса, песника из славне тројке енглеских романтичара, а чинили су је још Бајрон и Шели, ако се, дакле „поезија не појављује природно, попут лишћа на дрвећу, онда и не треба да се појављује ако није таква“. Лако се даде установити да је поезије Десанке Максимовић управо таква – природна појава и да, као таква, садржи у себи сваку од каузалних веза које, имајући корен, стабло и крошњу, и лишће на њему, дају онај најпунији, најпотпуни облик и садржај дрвећу које постаје – настављам метафору – храст поезије, орах поезије, јабука поезије, или висока топола поезије и, што да не, дрен поезије, али и нека сетна, устрептала бреза поезије, или још тужнија од ње – врба поезије, о, и скупина љубичица поезије на некој ливади (ливада као хартија), испод вечне констелације небеских тела.

Једну запитност имао сам увек на уму при читању Десанкине поезије: зашто је многошта у њој, као први степен поимања света, изложено онтолошкој самоћи? Временом, и сам већ сведоком неуралгичних и трагичних стања заједнице којој сам припадао и којој припадам, схватио сам да је Десанкин отклон од „срећних тренутака“, заправо непристајање на, ако се тако може рећи „изнуђено“ савезништво са историјом и то оном којој је иманентан рушилачки нагон, раздешавање људског бића, па тиме и самог бића поезије, а последично, и целине којој бића припадају рођењем, писмом и језиком.

Други степен Десанкиног значења самоће било би оно вечно и стално интригантано подручје

смртности, свест о телесној пропадљивости и нестанку, а може се једино савлађивати непрестаним увидима у истине о себи, искреним и чистим монолозима властите душе, а најпосле и дијалогом са Створитељем свег постојећег, како поезија као спознаја не би била слушкиња ефемерија и испразности, нешто успутно и неважно. За циљ је Десанка имала да остави иза себе велико подручје уређености спонтаних мисли и осећања наспрам затеченог хаоса.

Такву је историчност поезије, чини ми се, она најпре учавала и из такве је историчности примала песничко наслеђе свог тла, али и целокупног света, прилажући, као свој емотивни удео, наду за сваког појединца и за сваки од народа који је, историјски еманулан, такође заборавио да се радује и ужива у лепоти живљења, као што је то био и српски народ, вазда трзан и растрзан сенком Дамокловог мача над њим и сумрачним временима разних идеологија.

Али упркос томе, или важније од свега тога, поезија Десанке Максимовић, најснажније из себе исијава посебну алтруистичку светлост према људима, према јединки. Сва је од тих финих зрачних ткања који фонетским обасјањем, дају смисао постојања на земљи. Њен читалац, хтео-нехтео, врло брзо постаје ђак на часу из позије, увек пријатно изненађен на који се начин, нешто важно и суштинско о животу, изриче непосредно и једноставно, а опет дубокоумно у спознаји. И оно што је врло значајно за поезију Десанке Максимовић – постаје памтљиво и стога припадајуће распону у ланцу песама чије се карике протежу од Његоша, преко Лазе Костић, Змаја, Дучића, Ракића, Шантића, Диса, Црњанског, до Миљковића, Раичковића, Павловића, Попе...

Може се рећи да је тај, назовимо га учинком интелигенције у једноставном исказивању осећања“, проистицао из кључне речи њене песничке аниме: благоразумевање. Благоразумевање

свег тварног и нетварног, свег чега се песничко биће дотиче или бива дотакнуто, као једна хронолошка врста песничке интеракције. Нико се до сада у српској поезији није обратио тако отмено и са поштовањем према свом читаоцу, као што је то урадила Десанка Максимовић, па и у име хероина своје поезије, топећи ледена срца земних и небеских владара, због сваке Сафо, због сваке Јефимије и мајке Терезе, због сваке борбене Јованке од Орлеана, због сваке Марије Магдалене, због сваке сретнице и несретнице, родиле и бездетнице, због сваке оне и сваког оног који „излази из реда свакодневна“, не би ли се, сви заједно, осетили припадницима великог царства речи и добили не какву-такву већ судбину достојну памћења, па и кроз њене стихове-сведочења о свему томе и много чему другом, ми запамтили себе, ко смо, и какви смо, само да нисмо што некад јесмо, тричави од заборава, а стално у близини песничке правде и милости Десанке Максимовић.

Сагињао кад год би ме неки пролазник упитао:
„Чеговић си ти, дечко?“
А ја одговарао девојачким презименом мајке и
дрхтао и мокрио кроз ногавице
У комуно-детењству ноћних упада чизмаша са
кожним мантилима
Па уз та два и трећег оца сам имао, одазивао се
на реч која милује
Добар човек из Чачка, који ме назва посинком
и упути у тајне вештине летења
Ни руку не подиже на мене кад бих направио
какав породични
Лупинг, никад, ни оштар прекор не чух од њега
у време момковања
И кад сам заплакао за њим заплакао сам као
Гилгамеш за својим другом

Имао сам и браћу и сестре и међу њима једног
кратко подстригнутог
Основца буквар је чувао испод јастука, а од
рачунаљке се није
Ни за време фруштука одвајао, но анђели га
одведоше са собом, понеше
И перницу његову и свеске и цртанку са
невештим фигурама животиња
Као да ће и горе да настави да учи, као да нема
прекида у школовању
С њим однесе на левој слепоочници једва
видљиву љубичасту мрљу
Насталу од удара пијаног мотористе, беше као
да је заспао неумивен
Капљало ми је срце, те ноћима и ноћима, не
могах да заспим а да не замишљам
Како заједно летимо, чаробњаци, са оним
раширеним светлуцавим
Плаштевима, и уцвељен што се и ја не нађох у
том малом ковчегу
Загрљен с братом Владимиром, натапан
обилним сузама спровода

И сестара сам имао неколики, истоутробних и
другоутробних
Најстарија понесе име ванбрачне кћерке Зевса
и враголасте Темиде
Ирена-Еирене, да буде хора из мира и слоге,
спречитељка сваке анархије
Често ми она беше мајка, кад би мајчинство
затајило у срџи

А средња преузе на себе да носи именицу биљке
амброзије – одлике њене чудотворне меласе
За бесмртност богова – нектар за окрепљење
и болних и занемоћалих
И трећу сам имао, јаребицу кад би захитала да
трчкара по трави
Но дођош и по њу разни демони психозе, да
докрајче њен стаклени поглед
И њену несносну вику на неке кобне визије
Те и она оде из овог света у време кад су главари,
обузети најнижим
Страстима славе и наплаћивања осветничких
рачуна почели да комадају
Богињу Славију. Не попи ни затражену чашу
воде, прецркну жедна

Зашто сам се свега овог сетио и сећањем почео
да листам свој живот
Уназад, до године кад сам – млади референт за
добављање поезије
Такорећи бануо у дом Десанке Максимовић,
с једним јединим задатком
Да добијем њене необјављене песме, ако треба
и потпишем реверс
И да их одведем из њиховог дома и пазим да се
успут не загубе
Право у Чика Љубину број 2 и сместим у
наредни број „Књижевности“
И, ево, видим тадашњег себе: збуњен сам,
врпољим се пред вратима

Замуцкујем, преплављен снебивањем и
невезано објашњавам
Због чега сам дошао и све тако на ивици одлуке
да одустанем
И глупо промрљам: „Извините, другарице
Десанка, случајна грешка!“
Али ме додир њене руке по рамену ослобађа
напетости и стомачне
Мучнине: „Уђите, шта се снебивате, шта сте се
тако удрвенили!“

И, одједном, нека присност у предсобљу-салону,
за ониским сточићем
Брбљање о свему и свачему, питања,
потпитања, моји одговори
И њено подизање обрва у зачуђеност, или благо
дурење усана
Али ни речи о циљу моје посете, те ми се
учинило, у магновењу
Да од посла нема ништа или ме малопре, кад
сам стајао пред вратима
Доиста није разумела, то ми промину кроз
главу и да ме, ко зна због
Чега и зашто, замајава и тим нуткањем топлим
комадима сирњаче
Као да су спремљене мени у част, па да се,
знате, не охладе, узмите
А мени на уму упадица: „А ваше песме?“ али
не изречена гласно
И размишљање о њеном гостопримству које
можда треба да ублажи
Моју повређеност ако ме одбије давања песама,
ако одем празних руку
Али барем не и празног стомака, у очекивању
да најпосле изусти
„Ма какве песме и бакрачи!“, већ љут и на оног
који ме послао к њој, на човека са лулом

Али, одједном, изнебуха, рече: „Извините,
драго дете, Душане, је л тако?“

Рашириш на тераси бело Биљанино платно, а
по њему попадало црнило
Издувних гасова, и додадох: „Ево, ове сам
одабрао а ви, ако желите
Одаберите које хоћете“, но она ме брзо прекину
питањем – недоумицом
„А те које си одабрао, ваљају ли, бога ти, ишта,
вреди ли да иду напоље
А да људи не кажу кад их сретну, е, Десанка
већ попушта, оматорила!“

И сетих се приче-анегдоте о њој, кад је после
књижевне вечери
Критичари су говорили о њеној поезији, трта-врта,
а она читала своје песме
Упитала Иву Андрића, у холу, у Француској 7,
док су ћаскали
Познато друштанце тиражних и Бранко Ђопић,
међу њима, иначе њен комшија
„Господине, Андрићу, не чини ли вам се да је
све испало некако мањкаво?“
А Андрић, причају о томе, необично за њега,
врло гласно и без оног
Уњакања у гласу, да га је чуо цео хол, као да се
брецнуо на њу
„Слушајте, госпођице Десанка, многи ће вас у
животу кудити, али најмање
То треба да чините ви. Ја вам честитам на
песмама“. И кажу, поклонио се
Дубоко, а и она њему, али с благим наклоном,
због дамског шешира на глави

И таман кад устадох да кренем, а претходно се
захвалим на свему
Она ми рече: „Сачекајте!“ И журно оде у исту
собу из које је донела песме
И врати се с папирном кесом, браонкастом,
коју ми угура у џеп сакоа
Био сам затечен, а она, намигујући у смислу,
све је у реду, само узмите

Помислих да ми можда није поклонила своју
нову књигу, са посветом
И не издржах, силазећи опрезно степеништем,
извукох кесу и из кесе
Извукох пар нових црних чарапа и схватих
задижући ногавице панталона
Да сам тог дана на босу ногу ципеле обуо, те
одмах доле, у приземљу
Сазух се и чарапе навукох, уз подозриво
освртање једног станара
Који ме је, чешући се о моје раме, намерно,
ошинуо питањем: ко сам
И шта радим овде и што сам баш овде нашао
место да се преобувам
Али ко таквим покондиреним тиквама да
објашњава шта значи сродство по перу и чарапама.

О ПЕСНИКУ

Душко Новаковић је рођен у Титограду, садашњој Подгорици, 25. октобра 1948. године. Као ђак основац, потом и школовао се у Македонији, Црној Гори и Србији, а студирао је југословенску и светску књижевност на Филолошком факултету у Београду. Како сам каже у једној белешци о себи и породичној генези, подручје Егејског мора, Солуна и његова околина, острво Тасос, одакле су, претпоставља се, његови преци по очевој линији кренули према копненом делу Балкана, градић Струмица, сасвим на југу Македоније, где је рођен његов отац Никола, потоњи пилот-телеграфиста у Енглеском краљевском ваздухопловству (РАФ) за време Другог светског рата, Подгорица, одакле потиче песникова мајка, Ксенија Цицварић, рођена Брацовић, једна од најпризнатијих интерпретаторки црногорског, србијанског и муслиманског мелоса, али и аутор бројних песама које су стекле статус народних, те Београд у коме Новаковић већ више деценија живи и песнички делује, све су то оне спољне географске координате из његове биографије, али унутар који се преплићу догађаји и судбине његових родитеља, уже и шире фамилије и с очеве и с мајчине стране (селидбе, шиканирања, хапшења, логорске године његовог оца кога је први пут видео у седмој години, све је то оставило трага и у његовој поезији – својеврсном аналогичном властите судбине са митом о Одисеју и Пенелопи, напосе и са најмлађим из овог тројства њиховим сином Телемахом.

У том смислу један део Новаковићеве поезије, још од прве објављене књиге „Зналац огле-

гала“ (1976), језички и тематски, у смислу прецизности исказа, фокусиран је на појам Хаоса, посебно оног историјског који је, по речима самог песника својствен сваком временском периоду. Указивање на њега није ништа друго него сведочење, стицање ваљаног алибија за статус поезије повишене свести (и емоција!), њено истицање да није пристајала на ћутање и пренебрегавање свакојаким онтолошких злости и наopakости још од Хомеровог доба митопејства, „кад су људи претварани у свиње“, а у ближој нашој прошлости одвођени у фабрике смрти „на прераду у дим и пепео“. Проблематизовање идеолошког сумрака свог доба и егзистенцијалне тескобе у њему али и других бројних, разарајућих обмана колективитета и појединаца, на начин који у Новаковићевој поезији одудара од класичног поимања лирике (да је угодна уху, како је говорио Јован Скерлић), посебно кад је реч о Новаковићевим асоцијацијама и феномену њиховог довођења у раван поетичке логике, сврстале су овог аутора у песника антологијске озбиљности, наравно, ако се, паралелно са естетским уводи и етички план у песничкој творевини. Његово досадашње дело критика везује за један од најдоминантнијих праваца у савременој српској поезији – веризам који је код Новаковића, амалгамиран иреализмом, сарказмом, иронијом и посебном врстом гротеске, али и увођењем приповедне, односно реторичке ноте у структуру песме, учинили су овог аутора врло истакнутим репрезентом савремене српске поезије.

О стваралаштву овог аутор сачињен је зборник радова: *Поезија Душка Новаковића* (Матица Српска, Нови Сад, 1999) и програмско-фестивалска публикација *Душко Новаковић – Дисово њролеће* (Градска библиотека Владислав Петковић Дис, Чачак, 2003), као и неколико тематских блокова у књижевним чаописима и листовима.

Душко Новаковић је објавио следеће збирке поезије: *Зналац огледала* (Књижевна омладина

Србије, Београд, 1976), *Подерошине на врећи* (Просвета, Београд, 1976), *Саши и живошине/Часови и живошни* (Књижевна омладина Македоније, двојезично издање на српском и македонском језику, превео на македонски Раде Сиљан, Скопље, 1980), *Нагзорник кварша* (БИГЗ, Београд, 1982), *Дијалог о немару* (Просвета, Београд, 1986), *Хогником* (БИГЗ, Београд, 1991), *Зналац огледала и њридружене њесме* (Књижевна омладина Србије, допуњно, друго издње прве књиге, Београд, 1995), *Сшационарије – њесме раша и месечарења* (Народна књига, Београд, 1998), *Израо сам Месец* (Градска библиотека Владислав Петковић Дис, избор из поезије, Чачак, 2003), *Досшављено музама* (ПЕН центар Србије, Београд, 2005), *Биоској Лемижер/Синета Lumiere* (ПЕН центар Србије, избор из поезије, двојезично издње на српском и француском језику, превели: Борис Лазић, Љиљана Хубнер Фрезије, Рејмонд Фрезије и Емилија Церовић, Београд, 2007), *Тушан и његов његаџоџ* (Матична библиотека Светозар Марковић, Зајечар, 2007), *Клуше неназрађених* (Трећи трг, Београд, 2008 прво издање, 2009 друго издање), *Каг ћемо свешла њогашиши* (ПЕН центар Србије, Београд, 2010).

Награђен је следећим наградама и признањима за појединачне књиге и песнички опус: Милан Ракић, Млада Струга, Бранко Миљковић, Змајевом наградом, Дисовом наградом, затим наградама Даница Марковић, Васко Попа, Ристо Ратковић, Исток-Запад, признањем и наградом Града Београда, наградом Ђура Јакшић, признањем и наградом Десанка Максимовић.

Душко Новаковић се бави превођењем, претежно поезије, са македонског језика. Сачинио је Антологију савремене македонске поезије, избор, превод и предговор под називом *Сан над харшијом* (ОКФ, Цетиње, 2003) и превео је неколико самосталних књига савремених македонских песника.

Био је учесник и гост познатих светских фестивала поезије, одржао је предавање о савременој поезији у некадашњој Југославији на универзитету Тагора у Индији, 1984. године, и о поезији Васка Попе на Бечком универзитету, на Одсеку за славистику, 2008. године. Његове песме су преведене у бројним страним часописима и публикацијама, такође и антологијама српске поезије на страним језицима међу њима у шведској антологији Јона Милоша, у двама немачким антологијама, Манфреда Јенсена и Роберта Ходела, у пољској антологији Гжегоша Латушинског, у словачкој Франтишка Липке, у антологији савремене српске поезије на енглеском језику коју је приредио и превео знаменити амерички песник српског порекла Чарлс Симић (*The Horse Has Six Legs*, Published Graywolf, Minneapolis, 2010).

Поред вишедеценијског рада у Југословенском аеротранспорту, од шалтерских до пропагандних послова компаније, Новаковић је био уредник за поезију у Књижевној речи, часопису Књижевност, Књижевним новинама, књижевној ревији Овдје, друштвено и еснафски се ангажовао у раду Књижевне омладине Србије, Удружењу књижевника Србије, Српском књижевном друштву и сарађивао са бројним културним институцијама и организацијама бивше Југославије, Савезне републике Југославије и Србије.

Има два сина, Павла и Давида. Живи у Београду, у околностима које нису баш погодне (а кад су биле!) за писање поезије, али његов животни credo гласи: добитак и губитак су браћа, мада се још увек клања Прометејевом лоповском чину кад је овај, давно, давно, украо ватру од богова и дао је људима да се служе њома, а при том пазе, јер и ватра као и вода може да буде добар слуга а зао господар, како то каже народна поезија.

НАПОМЕНА:

Многе песме у овом избору, поред оних стандардних измена које се тичу редоследа настанка песама, њихове форме, интерпункције, лексике и слично, претрпеле су и знатне измене у семантичком смислу, у односу на претходно објављивање у појединим књигама и изборима. Аутор је настојао да та преиначења битно не поремете основни, првобитни склоп емоција, такозвано полазиште за њихово стварање, идентификовано као прво лице песме. У свему томе, као алиби, ослањао се на право стваралачког немира да тамо где му се учинило да је могуће нешто побољшати сасвим природно то и уради.

Сва друга, трећа, остала лица песме у овом избору и сад су, као и пре, најмање власништво онога који потписује њихово ауторство. Озбиљни читаоци и тумачи поезије, усталом, то одавно добро знају и, баш хоћу овако да кажем и у њихово име – није ми до арчења речи и зановетања којим сам поступком нешто урадио, него како се урађено држи у простору и времену.

Д. Н.

У Београду, 21. марта 2012. године

ИЗВОРНИЦИ

Смејенаков цршеж (Откровење, Београд, 2002), *Израо сам Месец* (Градска библиотека Владислав Петковић ДИС, Чачак, 2003), *Дослављено музама* (Српски ПЕН центар, Београд, 2005), *Тујан и његов његаџоџ* (Библиотека Светозар Марковић, Зајечар, 2007), *Cinéma Lumière*, двојезично, на српском и француском (Српски ПЕН центар, Београд, 2007), *Клује неназрађених* (Трећи трг, Београд, 2008, 2009), *Каг ћемо свејла њоџасији* (Српски ПЕН центар, Београд, 2010).

САДРЖАЈ

СМЕТЕЊАКОВ ЦРТЕЖ (2002)

Тренуци	7
Утоварен	9
Клип-клап	10
Трач	11
Пресудна осећања класе	13
Количине дођу и оду, аланост остаје	16
Једном секретару	18
Као усов питања	20
Дактилографкиња	22
Да није тако било би дирљиво	23
Станица Хиперион	24
Књиге	26
Сметењаков цртеж	28
Откад у Београду нема	31
Интонација	33
Штићеник из 1959. године	34
Најслабији од хришћана	37
Сврака	38
Чудовиште	39
Моба	41
Космос	43
Завршни коментар о страним трупима	44

ИЗАБРАО САМ МЕСЕЦ (2003)

Пилићарник	47
Cavalire: прозор	48
Невезано од Смитове теорије капитала и мишева	50
За време хипер инфлације крајем двадесетог века	52
Пошто је пала кибуц-ноћ	53
Елегија о бициклу и тргу	54

Човек из Уене: хаику погледа	55
Натољено	58
Два духа	60
Момци из зидарске феле	63
Догађај у свему стваран	64

ДОСТАВЉЕНО МУЗАМА (2005)

Духу прогреса	67
Блесак	68
Ноћне топовњаче	70
Прође и тројански, опсадни	71
Сусрет	73
О, трубо	74
Банкина	75
Катастатис	79
Ненадно опкољени бејасмо	80
Има таквих	81
Кокошке	82
Коферчић	83
Мегид, град сочни	84
Бетовен, Ирена и клавир	85
Млади Битлси	87
Тутори	88
СВП	89
Нимало орфејски	94
Забава за утучене	95
Најмлађој	96
Код Когито запремине	97
Одмах после потписа у Дејтону	99
Залобај до истине	101
Декламатори	102

ТУПАН И ЊЕГОВ ПЕДАГОГ и CINEMA LUMIERE (2007)

1. Copyright by India, 1984	111
Дојке	111
Барикаде	112
Претходница	113
Плес у подне	114
Да Мадрас тога дана није покупио мртве бескућнике и с њима бацио у коњске таљиге и мог смрзнутог оца	115

Ганг	117
2. Хрпе, пазле и коментари	118
Press klipping: Барбика	118
Избавитељ	122
Мулаткиња	123
Држећи гумицу	124
Пре ранжерне станице Бар	126
Подрумско завештање	128
Кутија са мамцима	130
Тачка на освету: упутства за летњу сезону	133
Узори великих	139
Врбовање	140
Грешка	141
Cinema Lumiere	142
Глас	144
Дегажер	145
Истерујете своје	146
Подводач	147
Кравар	148

КЛУПЕ НЕНАГРАЂЕНИХ (2008)

Инсерт из заједничке паролe	
„Хоћемо промене“	151
Ветроказ	153
Савет	155
Касида шнале	156
Битке су звршене, па шта онда	158
Готов сам, Полиона, готов	160
А где су смртoвнице	162
Ко сам ја теби ако нисам	163
Цепни извештај	164
Месарница	165
Витамину мог детињства, сад кад	
си мливо прошлости	166
Клупе ненаграђених	168
Додатак паклу	173
Лишће	174
Изјава о новцу	175
Зову га Исусовим именом, мученог дечака	176
Краће	177
Детаљ	178

Шта сам хтео да кажем јапанској песникињи Казуко Шираиши о трешњама	179
Да ли је кашњење у повратку кући само по себи прекршај	180
Декубитис	181
Ми, славни	182
Ту, са парковске стазе на Калемегдану	183
И стиже геометар	184
Данкановој	186
Спустих се, инспектор бележничке шетње, са брда Стражевица, то беше одмах сутрадан после удара ракетног томахавка	188
Нацврцкани	191
Застава	193
Мале земље	194
Рупе	197
После свега	198
Хит	199
Пословни десерт	200
Излаз за мољце	201
Ода верној сапутници	204
Рани Мервинов стих	208
Корисно немешање, или одговор Гери Снајдеру, као савет за пијење пива	211
Ђутање о томе	216
Породични златници	217

КАД ЂЕМО СВЕТЛА ПОГАСИТИ (2010)

Капитулација	221
Видиш их с леђа	223
Тих неколико Харолд-Пинтерових	224
Да, путна торба	226
Поштар	229
Долазак на место одласка	231
Неочекивано	233
Стиже фон Карајан	234
Руски зуб и француски колекционар	236
Мокри синдикални мишеви и представник који заступа позицију владе	238
Самохрана	240
Рециклажа	242

Семениште.	243
Одувек као тркачки болид	244
Шеријатска	246
Мислећи да чуда постоје	247
Стисак цигала	248
Изјава о чекању	249
Коме је до ружа	250
Све се уклапа	251
Изјава о љубави	252
Буњин	253
Мој отац сер Љоренс Оливије	254
Дужничко пролеће	256
Враћајући се кући уморан	260
Мртво соколарење у зору	261
Таква, захваћена климаксом	264
Инструкција	266
Изјава о Златку Красном	267
Двосмислено	268
О, свршено је са уступцима	269
Марамица	270
Адаптација текста: одражавати, подражавати или обликовати или: театролог Борис Авратов је рекао	272
Заштитник лирике	275
Зечја срца	277
Мегафон	282
Песма дизача халабуке	284

СЛОВО У БРАНКОВИНИ И ЈЕДНО КАЗИВАЊЕ

Благоразумевање	289
На лицу места: чарапе	292
О песнику	299
Напомена	303
Изворници	304

Душко Новаковић
ЗАБАВА ЗА УТУЧЕНЕ
ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ 2002–2010.

Издавачи
ЗАДУЖБИНА „ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ“
Београд, Скерлићева 1

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ
Београд, Скерлићева 1

За издаваче
Сћаниша Тушњевић
Дејан Рисџић

Уредник
Сћаниша Тушњевић

Ликовна опрема
Добрило Николић

Графички уредник
Бранко Хрисџов

Тираж: 300 примерака

Штампа
Драслар њаршнер, Београд

ISBN 978-86-82377-36-8

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-1

НОВАКОВИЋ, Душко, 1948–

Забава за утучене : (изабране песме 2002–2010) / Душко
Новаковић. – Београд : Задужбина „Десанке Максимовић“ :
Народна библиотека Србије, 2012 (Београд : Драслар Парт-
нер). – 309 стр. ; 21 см. – (Награда Десанка Максимовић ;
књ. 17)

Тираж 300. – О песнику: стр. 299–302. –
Библиографија: стр. 304.

ISBN – 978-86-82377-36-8 (ЗДМ)

COBISS.SR-ID 190120972
